

**SUÇ ÖNLEME STRATEJİSİ KAPSAMINDA KADIN ACİL
DESTEK UYGULAMASININ İNCELENMESİ VE TEKİRDAĞ İLİ
ÖRNEĞİ**

Yüksek Lisans Tezi

Ufuk Kıvık

Eskişehir 2024

**SUÇ ÖNLEME STRATEJİSİ KAPSAMINDA KADIN ACİL
DESTEK UYGULAMASININ İNCELENMESİ VE TEKİRDAĞ İLİ
ÖRNEĞİ**

Ufuk Kıvık

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İletişim Tasarımı ve Yönetimi Anabilim Dalı

Danışman: Prof. Dr. Erhan EROĞLU

**Anadolu Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü**

Ekim 2024

JÜRI VE ENSTİTÜ ONAYI

ÖZET

SUÇ ÖNLEME STRATEJİSİ KAPSAMINDA KADIN ACİL DESTEK UYGULAMASININ İNCELENMESİ VE TEKİRDAĞ İLİ ÖRNEĞİ

Ufuk Kıvık

İletişim Tasarımı ve Yönetimi Anabilim Dalı

Anadolu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Ekim 2024

Danışman: Prof .Dr. Erhan EROĞLU

Türkiye’de temel bir sorun haline gelen kadına şiddet konusuyla alakalı olarak yerli ve milli imkanlarla geliştirilmiş bir yazılım olan KADES uygulaması aile içi şiddet, kadına şiddet ve çocukların korunması kapsamında projelendirilmiş, suçun önlenmesi açısından sadece kadınların kullanımına sunulmuştur. Şiddet mağduru ya da şiddet durumuyla karşı karşıya kalan kullanıcıların uygulama aracılığıyla ihbarda bulunması sonucunda, kişinin korunması maksadıyla kolluk kuvvetleri olaya doğrudan müdahale etmektedir. Bu durumda panik butonu gibi bir güvenceye sahip olan KADES uygulaması, kadınların yardım talebine cevap vermektedir. Bu çalışmada, Tekirdağ ilinde aile içi şiddet mağduru olan 100 kadının KADES uygulaması hakkındaki kullanıcı deneyimi ve programın etkinliği ölçümlenmiştir. Şiddet mağduru olan kullanıcılar ile anket yapılarak elde edilen veriler SPSS (Ki Kare/ Fisher’s Exact) ile analiz edilmiştir. Katılımcılarla yapılan çalışma sonucuna göre, kendilerine güven sağlayan uygulamayı başarılı buldukları ve programın iyi olduğu yönünde genel bir tespit yapılmıştır. Uygulamanın bilgilendirme ve eğitim faaliyetleriyle toplumda bilinirliğinin sağlanması, hem aile içi iletişime yardımcı olacak hem de kadına karşı şiddet olaylarının azalmasına katkı sağlayacaktır.

Anahtar sözcükler: KADES, Kadına şiddet, Suç Önleme, Aile içi şiddet, Polis, Uygulama, Strateji

ABSTRACT

INVESTIGATION OF WOMEN’S EMERGENCY SUPPORT APPLICATION WITHIN THE SCOPE OF CRIME PREVENTION STRATEGY AND THE EXAMPLE OF TEKIRDAG PROVINCE

Ufuk Kivık

Department of Communication Design and Management

Anadolu University Graduate Education School , October 2024

Advisor: Prof. Dr. Erhan EROĞLU

KADES application, which is a software developed with local and national resources regarding the issue of violence against women, which has become a fundamental problem in Turkey, was designed within the scope of domestic violence, violence against women and the protection of children, and is made available only to women in order to prevent crime. As a result of users who are victims of violence or faced with a violent situation reporting through the application, law enforcement forces directly intervene in the incident in order to protect the person. In this case, the KADES application, which has a security feature such as a panic button, responds to women's requests for help. In this study, the user experience of 100 women who were victims of domestic violence in Tekirdag province about the KADES application and the effectiveness of the program were measured. The data obtained by conducting a survey with users who were victims of violence were analyzed with SPSS (Chi Square / Fisher's Exact). According to the results of the study conducted with the participants, a general determination was made that they found the application successful, which gave them confidence, and that the program was good. Ensuring public awareness of the application through information and training activities will both help communication within the family and contribute to the reduction of violence against women.

Keywords: KADES, Violence against women, Crime Prevention, Domestic violence, Police, Application, Strategy

....../....../2024

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Bu tezin bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmanın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi; bu çalışmanın Anadolu Üniversitesi tarafından kullanılan “bilimsel intihal tespit programıyla” tarandığını ve hiçbir şekilde “intihal içermediğini” beyan ederim. Herhangi bir zamanda, çalışmamla ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlarını kabul ettiğimi bildiririm.

.....
(İmza)

.....
(Öğrencinin Adı Soyadı)

....../....../2024

ÜRETKEN YAPAY ZEKÂ KULLANIM BEYANI

Bu tezi hazırlarken ..... (ChatGPT, Gemini, DALL-E vb.) üretken yapay zekâ programlarından destek aldığımı/almadığımı beyan ederim. Tezin hazırlığı aşamasında üretken yapay zekâ programlarından ..... (örneğin çeviri, bilimsel makale vb.) desteği aldım. Üretken yapay zekâ programlarından aldığım bilgilerin doğruluğunu kontrol ettiğimi bildiririm.

Herhangi bir zamanda, çalışmamla ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçları kabul ettiğimi bildiririm.

.....
(İmza)

.....
(Öğrencinin Adı Soyadı)

TEŞEKKÜR

Lisansüstü eğitimim ve tez çalışmam boyunca bana bilgisini ve tecrübesini sunarak akademik hayatımda bana yol gösterici olan kıymetli danışmanım Prof. Dr. Erhan EROĞLU'na sonsuz teşekkür ederim.

Yaptığım her çalışmada olduğu gibi bu çalışmamda da bana destek olan, doğduğum günden beri emeklerini üzerimden esirgemeyen ve bana dair olan inançları hiç tükenmeyen, hayatımın her daim güzelleşmesi için çaba sağlayan sevgili annem Gülseren Osanmaz, sevgili babam Yıldırım Kıvık'a teşekkürlerimi sunuyorum.

Yaşamımın her anında olduğu gibi çalışmam sırasında da bana motivasyon sağlayan, hayatımı paylaştığım değerli eşim Betül Özdemir Kıvık'a, henüz emekleme seviyesinde olan, çalışmam boyunca huzur ve sükunet sağlayan, biricik kızım Hüma Kıvık'a müteşekkirim.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

SUÇ ÖNLEME STRATEJİSİ KAPSAMINDA KADIN ACİL DESTEK UYGULAMASININ İNCELENMESİ VE TEKİRDAĞ İLİ ÖRNEĞİ.....	i
JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	iv
ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ.....	v
ÜRETKEN YAPAY ZEKÂ KULLANIM BEYANI	vi
TEŞEKKÜR	vii
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar DİZİNİ.....	xii
ŞEKİLLER DİZİNİ	xiii
KISALTMALAR DİZİNİ	xiv
1.GİRİŞ	1
1.1 Problem.....	1
1.2. Amaç	2
1.3. Önem	2
1.4 Sınırlılıklar	3
2. SUÇ, SUÇ TEORİLERİ VE SUÇUN NEDENLERİ.....	3
2.1. Suç ve Suç Bilimi.....	3
2.2. Suç Teorileri	5
2.2.1. Klasik Teori	6
2.2.2. Pozitivist Teori	6
2.2.3. Çevresel Teori	6
2.2.4. Çatışma Teorisi	6
2.2.5. Etik Teori.....	6
2.2.6. Sosyal Öğrenme Teorisi.....	7
2.2.7. Etiketleme Teorisi.....	7
2.2.8. Biyolojik Teori.....	7

2.3.Suçun Nedenleri	7
2.3.1. Klasik Okula Göre Suçun Nedenleri.....	7
2.3.2.Rasyonel Tercih Teorisine Göre Suçun Nedenleri.....	8
2.3.3. Neo- Klasik Okula Göre Suçun Nedenleri.....	9
3.SUÇ ÖNLEME KAVRAMI VE SUÇ ÖNLEME STRATEJİLERİ.....	9
3.1. Suç Önleme Kavramı.....	9
3.2. Suç Önleme Stratejileri	11
3.2.1. Hayat Tarzı Stratejisi	12
3.2.2. Rasyonel Seçim Stratejisi	12
3.2.3. Rutin Faaliyetler Stratejisi.....	13
3.2.4. Kırık Camlar Stratejisi	13
3.2.5. Durumsal Suç Önleme Stratejisi	14
3.2.6. Mağdur Merkezli Suç Önleme Stratejileri.....	15
3.2.7. Çevresel Merkezli Suç Önleme Stratejileri	15
4. TÜRKİYE’DE POLİS TEŞKİLATI, ŞEHİRLERDE SUÇ OLGUSUYLA İLGİLİ MODELLER, SUÇ ÖNLEMEDE MOBİL CİHAZLARIN ETKİSİ	16
4.1. Türkiye’de Polis Teşkilatı	16
4.2. Şehirlerde Suç Olgusuyla İlgili Modeller.....	18
4.2.1. Toplum Polisliği	18
4.2.2. Problem Odaklı Polislik	19
4.2.3. COMPSTAT.....	19
4.2.4. CPTED	20
4.2.5. Önleyici Polislik (Proaktif Polislik).....	21
4.2.6. Reaktif Polislik	21
4.3. Suç Önlemede Mobil Cihazların Etkisi	22
5. İLETİŞİM, KADINA KARŞI ŞİDDET VE KADINA KARŞI ŞİDDETİ ÖNLEME ÜZERİNE YAPILAN MEVZUAT ÇALIŞMALARI.....	24
5.1. İletişim ve Kadına Karşı Şiddet.....	24

5.2. Kadına Yönelik Şiddeti Önlemeye Yönelik Mevzuat	26
5.2.1. Anayasa.....	27
5.2.2. 6284 Sayılı “Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine” Dair Kanun.....	28
5.2.3. Türk Ceza Kanunu (TCK).....	30
5.2.4. ŞÖNİM (Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi).....	32
6. KADES UYGULAMASI, KADES UYGULAMASININ DÜNYA ÜZERİNDEKİ ÖRNEKLERİ	33
6.1. KADES Uygulaması	33
6.1.1 KADES Uygulamasının İşleyişi ve Kapsamı	34
6.2. Türkiye’de Suç Tanımları ve Tekirdağ’da Suç Oranları	41
6.3. KADES Uygulamasının Tekirdağ’da İhbar Niteliği	44
6.3.1. Çerkezköy	46
6.3.2. Çorlu	47
6.3.3. Ergene	49
6.3.4. Hayrabolu	50
6.3.5. Kapaklı.....	51
6.3.6. Malkara.....	52
6.3.7. Marmaraereğlisi.....	53
6.3.8. Muratlı	54
6.3.9. Saray	55
6.3.10. Süleymanpaşa.....	56
6.3.11. Şarköy	57
6.4. KADES Uygulamasında Asılsız İhbarda Bulunulmasının Yasal Sonuçları.....	58
6.5. KADES Uygulamasının Dünya Üzerindeki Örnekleri.....	58
6.5.1. İspanya (Alertcops).....	59
6.5.2. Yunanistan (Aspida).....	59

6.5.3. Arjantin (Boton de Panico)	60
6.5.4. Meksika (Boton de Emergencia)	60
6.5.5. Hindistan (Himmat).....	60
6.5.6. Fransa (Ma Sécurité)	60
6.5.7. Belçika (Tele Alarm).....	61
7. YÖNTEM	62
7.1. Araştırma Modeli.....	62
7.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	62
7.3. Veri Toplama Araçları ve Verilerin Toplanması.....	63
7.4. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması	64
8.BULGULAR.....	65
8.1. Katılımcıların Aile İçi Şiddete Maruz Kalma ve Aile İçi Şiddet Hukuku Bilgi Durumuna İlişkin Bulgular.....	65
8.2. Katılımcıların KADES* Uygulaması Keşfi, Kullanım Sıklığı ve Amacına Yönelik Bulgular	66
8.3. Katılımcıların KADES* Uygulaması Deneyimine Yönelik Bulgular.....	67
8.4. Katılımcıların KADES* Uygulamasının Şiddetle Mücadele Değişim ve Etkisine Yönelik Görüşlerine İlişkin Bulgular.....	68
8.5. Katılımcıların Yaşı ile KADES* Uygulaması Keşfi, Kullanım Sıklığı ve Amacına Yönelik Bulgular.....	69
8.6. Katılımcıların Eğitim Durumu ile KADES* Uygulaması Keşfi, Kullanım Sıklığı ve Amacına Yönelik Bulgular	70
8.7. Katılımcıların KADES* Uygulaması Memnuniyet Değerlendirmesi ile KADES* Uygulaması Keşfi, Kullanım Sıklığı ve Amacına Uygun Yönelik Bulgular	71
9. TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	73
9.1. Araştırmanın Sonuçları ve Tartışmalar	73
9.2. Öneriler.....	76
KAYNAKÇA.....	79
EKLER	

TABLolar DİZİNİ

Sayfa

Tablo 1.1 Katılımcıların Sosyo-demografik Özelliklerinin Dağılımı (n=100)	63
Tablo 1.2 Katılımcıların Aile İçi Şiddete Maruz Kalma ve Aile İçi Şiddet Hukuku Bilgi Durumuna İlişkin Bulguların Dağılımı (n=100)	65
Tablo 1.3 Katılımcıların KADES* Uygulaması Keşfi, Kullanım Sıklığı ve Amacına Yönelik Bulguların Dağılımı (n=100)	66
Tablo 1.4 Katılımcıların KADES* Uygulaması Deneyimine Yönelik Bulguların Dağılımı (n=100)	67
Tablo 1.5 Katılımcıların KADES* Uygulamasının Şiddetle Mücadele Değişim ve Etkisine Yönelik Görüşlerine İlişkin Bulguların Dağılımı (n=100)	68
Tablo 1.6 Katılımcıların Yaşı ile KADES* Uygulaması Keşfi, Kullanım Sıklığı ve Amacına Yönelik Bulguların Karşılaştırılması (n=100)	69
Tablo 1.7 Katılımcıların Eğitim Durumu ile KADES* Uygulaması Keşfi, Kullanım Sıklığı ve Amacına Yönelik Bulguların Karşılaştırılması (n=100)	70
Tablo 1.8 Katılımcıların KADES* Uygulaması Memnuniyet Değerlendirmesi ile KADES* Uygulaması Keşfi, Kullanım Sıklığı ve Amacına Yönelik Bulguların Karşılaştırılması (n=100)	71

ŞEKİLLER DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Şekil 1.1 Tekirdağ İlinde 2018-2023 yılları arasında yapılan KADES ihbarları	44
Şekil 1.2 Çerkezköy İlçesi İhbar Sayıları	46
Şekil 1.3 Çorlu İlçesi İhbar Sayıları	47
Şekil 1.4 Ergene İlçesi İhbar Sayıları	49
Şekil 1.5 Hayrabolu İlçesi İhbar Sayıları.....	50
Şekil 1.6 Kapaklı İlçesi İhbar Sayıları.....	51
Şekil 1.7 Malkara İlçesi İhbar Sayıları	52
Şekil 1.8 Marmaraereğlisi İlçesi İhbar Sayıları	53
Şekil 1.9 Muratlı İlçesi İhbar Sayıları	54
Şekil 1.10 Saray İlçesi İhbar Sayıları	55
Şekil 1.11 Süleymanpaşa İlçesi İhbar Sayıları	56
Şekil 1.12: Şarköy İlçesi İhbar Sayıları	57

KISALTMALAR DİZİNİ

Kısaltmalar	Açıklama
CMK	: Ceza Muhakemesi Kanunu
COMPSTAT	: İstatistikleri Karşılaştırma Programı
CPTED	: Çevresel Dizaynla Yoluyla Suç Önleme
ETK	: Emniyet Teşkilatı Kanunu
GPS	: Küresel Konumlama Sistemi
KADES	: Kadın Acil Destek Uygulaması
MERNİS	: Merkezi Nüfus İdaresi Sistemi
Md.	: Madde
NYPD	: New York Polis Departmanı
PAM	: Akdeniz Parleментарler Asamblesi
PVSK	: Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu
SMS	: Kısa Mesaj
SPSS	: Sosyal Bilimler İstatistik Programı
ŞÖNİM	: Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi
TCK	: Türk Ceza Kanunu
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
Vd.	: Ve diğerleri
YİMER	: Yabancılar İletişim Merkezi

1.GİRİŞ

Çalışmanın bu bölümünde problem, amaç, konunun önemi ve konunun sınırlılıkları ele alınacaktır.

1.1 Problem

Toplum tarafından hukuk kurallarına aykırı olarak vuku bulan her hareket suç kapsamına girmektedir. Geçmişten günümüze farklı suç unsurları, nitelikleri, argümanları ortaya çıkmış toplum tarafından bu hareketlerin toplumsal kurallara zarar vermemesi adına bir dizi çalışmalar yapılarak kanunları ortaya çıkarmıştır. Genel olarak hukuk düzenini tehdit eden suç kavramı topluluk halinde yaşayan insanların içinde bulundukları ortamdan doğmaya başlamıştır. Suç kavramı farklı kaynaklara ve türlere indirgenmiştir.

Suçların zaman içerisinde çeşitlenmesi, kaynakların anlamlandırılması bu eylemlerin önlenmesine ve bundan görülen zararın en aza indirilmesi kapsamında yapılan çalışmaların hız kazanmasına sebep olmuştur. Bu sayede bir yerde suç varsa o suçun kişi ve toplum nezdinde yarattığı yıkımda engellenebilir hale getirilmeye çalışılmıştır. Yapılan incelemelerde her ülkenin kendi sınırları içerisinde bu önleyiciliği değerlendirmek adına gerekli çalışmalara başladığı görülmektedir. Öncelikle suçun ortaya çıkış kaynakları tespit edilmiş, ardından hem sosyal hem de laboratuvar çalışmalarıyla bunların önlenmesi için gerekli öz denetim ortaya çıkartılmıştır. Bu önleyicilik modeller ve stratejilerle sağlanmaya çalışılmış bunun kalıcı hale getirilmesi hukuk metinlerine dayandırılmasıyla sağlanmıştır.

Suçun önleyiciliğini devletin bir kontrol mekanizması olan kolluk kuvvetleri sağlarken, suçun önlenemediği durumlarda ise hukuk kurulları yani yargı makamları devreye girmiştir. Türkiye'de oluşan suç ve suçla mücadele stratejileri farklı ülkelerde yapılan modellerin bir anlamda karma halini oluştururken, genel kabul gören yenilikler de bu karma çalışmaya katkı sağlamıştır. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte internetin ulaşılabilir hale gelmesi toplum içerisindeki düzenin işleyişinde kolaylıklar sağladığı kadar bir takım farklı sorunların da ortaya çıkmasına sebep olmuştur.

İnternetin hayatımızın bir parçası haline getirdiği mobil cihazlar artık hayat kurtaran bir uzvumuz haline gelmiş, pek çok işlem de bu cihazlar üzerinden yürütülmeye başlanılmıştır. Mobil cihazların bu denli hayatımızda yer aldığını düşünerek rahatlıkla söyleyebiliriz ki artık onlar bizlerin sığındığı bir liman olduğudur.

İnsanların ilkel olduğu dönemlerden günümüze kadar şiddet eylemi birtakım değerlerin yitirildiği alanlarda suçı temsil etmektedir. Günlük hayatımızda artık herhangi bir şiddet olayıyla karşı karşıya kalındığında mobil cihazlar tarafından suçun önleyiciliğinin sağlanması, bu cihazların ne denli etkili olduğunu ortaya koymakta ve teknolojik uzantıların insan hayatı için önemine vurgu yapmaktadır. Suçun önleyiciliğı bağlamında şiddete uğrayan kadınların, çocukların ve aile yakınlarının korunması ve acil durumda müdahale edilebilmesi için geliştirilerek kullanıma sunulan KADES uygulamasının, toplumsal bir sorun haline gelen aile içi şiddet olaylarındaki etkinliğı bu çalışmanın problemini oluşturmaktadır.

1.2. Amaç

Bu araştırmada şiddet mağduru kadınların, çocukların, aile fertlerinin şiddetten korunmak ve muhtemel şiddet olayını bertaraf etmek amacıyla kullanmayı tercih ettikleri KADES uygulamasının kullanıcı deneyimleri incelenecektir. Bu bağlamda temel amacın yanında şu alt amaç sorularına da cevap aranacaktır:

i. Şiddet mağduru olan kadınlar KADES uygulamasını nasıl keşfetmiştir?

ii. Şiddet mağduru kadınların KADES uygulamasını kullanma sıklığı nedir?

iii. KADES uygulaması kolluk kuvvetlerinin, kadına yönelik şiddet olayına hızlı bir şekilde müdahale etmesine katkı sağlamakta mıdır?

1.3. Önem

Bu araştırmada, günümüzde farklı sebepler sonucunda ortaya çıkan kadına şiddet, aile şiddet ve aile fertlerinin birbirine zarar vermesiyle yaşanan olumsuzlukların ve beraberindeki sorunların önlenilmesini, devlet desteğinin mağdur kişilere hızlı ve etkili olacak şekilde ulaştırılabilmesi amacıyla KADES uygulamasının kullanıcılar tarafından nasıl algılandığı değerlendirilecektir. Şiddet mağduru kişilerin olumsuz durum karşısında davranışları, yaşanan olumsuzlukların ne derece önlenebileceğı ve uygulamanın etkinliğı tespit edilmeye çalışılmıştır.

Literatürde daha önce bu konu üzerine çeşitli çalışmalar yapılmış ancak interaktif olarak kullanıcı deneyimi geri dönüşlerinin alınabildiğı başka bir akademik çalışma bu araştırmanın yazıldığı tarihe kadar yapılmamıştır. KADES uygulaması şiddet mağduru kadınların, çocukların ve aile fertlerinin 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetti Önleme kanunu kapsamında yasal çerçeve oluşturularak 2018 yılı

içerisinde vatandaşların kullanımına sunulmuştur. İçişleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığının yönetmeliklerine uygun olarak suçun önleyiciliği ve koruyucu tedbir aşamalarında şiddete maruz kalan kadınların taleplerine cevap vermektedir.

Bu çalışma sonucunda elde edilecek bulguların;

(1) Mağdur kişilerin KADES uygulamasını farklı kaynaklardan keşfederek uygulamanın bilinirliği artacağı öngörülmektedir.

(2) KADES uygulamasının kullanım sıklığı arttıkça şiddeti önlemede olumlu etki sağlayacağı düşünülmektedir.

(3) KADES uygulaması vasıtasıyla, kolluk kuvvetlerinin şiddet mağduru kadına daha hızlı ve etkili bir şekilde ulaşacağı değerlendirilmektedir.

1.4. Sınırlılıklar

Araştırmanın örneklemini, Tekirdağ İlinde KADES uygulamasını kullanarak ihbar kaydı oluşturan şiddet mağduru kadınlardan oluşmaktadır. Araştırma verileri; nicel olarak uygulanmış anket formu ve 2018 yılı Mart ayı ile 2023 yılı Nisan ayına kadar oluşturulmuş ihbar kayıtlarıyla sınırlıdır.

2. SUÇ, SUÇ TEORİLERİ VE SUÇUN NEDENLERİ

2.1. Suç ve Suç Bilimi

Sosyal bir varlık olarak insanlar, tarih boyunca ihtiyaçlarını karşılayabilmek için birbirleriyle etkileşim içinde olmuştur. Suç olgusu, bu ihtiyaçların topluluk halinde yaşandığı dönemlerde ortaya çıkmıştır. Thomas Hobbes göre, insanların toplu halde yaşadığı dönemde ortaya konulan 'doğa durumu' suç olgusunu açıklayan en önemli kaynakların başında gelmektedir (Hobbes, 2007). Hobbes, doğa durumunda insanların dünyaya eşit olarak geldiklerini ancak bu durumun insanlar arasında güvensizlik duygusunu doğurduğunu belirtmiştir.

Güç ve yeterlilik bakımından eşit olan insanların arzuladıkları şeylere ulaşılabilir olması durumu insanları her hakkın kullanılabileceği düşüncesine sevk etmiştir. Bu düşünce insanların birbiriyle çatışmasına, birbirlerinin alanlarına girmelerine ve arzularının karşılanmasına engel bir durum olduğunda karşı tarafın varlığını sonlandırmaya varacak kadar ileri boyutlara erişmiştir. İnsanların üstünlük kazanma arzuları, temelde güvensizlik duygusuyla beraber suçu ve savaş durumunu da

oluşturmuştur. Hobbes'un doğa durumunda bahsettiği güvenlik, korku ve arzular doğrultusunda insanlar varlıklarını korumak ve yaşantısını sürdürmek adına suça yönelmektedirler. İnsanlık tarihi boyunca var olmuş olan suç olgusu doğası gereği insanın olduğu bütün alanlarda görülmektedir.

Başka bir bakış açısına göre suç, toplumsal düzen koşullarına aykırı olarak yapılan bir eylemi ifade etmektedir. Suç, devlet ya da yöneticiler tarafından belirlenen hukuk kurallarına göre yasal bir çerçeve üzerinden tanımlanmaktadır. Marshall (1999, s.702)'a göre suç, "kişisel alanı aşp, kamusal alana giren ve yasak olan kural ya da yasaları çiğneyen, buna bağlı olarak meşru cezaların ya da yaptırımların uygulandığı ve kamusal bir otoritenin müdahalesini gerektiren fiiller" olarak açıklamaktadır. Yasalar tarafından net bir şekilde belirtilen kurallarda suçun tanımı yapılmıştır. Bu kuralların dışına çıkılması durumunda ise cezai bir yaptırım oluşturulmuştur.

Suçun ortaya çıkış nedeni ve sonuçları birtakım bilimlerin ortaya çıkmasını ve bunun sonucunda suçun önlenebilirliği noktasında sistemli çalışmaların yapılmasını gerekli kılmaktadır. Suç bilimi incelemeleri suç ve suçlu çevresine uyarlanabilen metodlarla ve geniş çaplı çalışmalarla yapılmıştır. Sutherland'a (1974, s.4) göre suç, ceza kanunlarında yasaklanan her türlü eylemdir ve ahlaksızlık ya da kınama düzeyi ne derece olursa olsun, bir fiil kanunlarca yasaklanmadıysa suç sayılmamaktadır. Suç niteliği yazılı hukuk kurallarında açıkça belirtilen her eylem cezai yaptırımı içermektedir.

Suçlar farklı türleri içermekte ve oluş derecesine, seviyesine göre sınıflandırılmaktadır. Bazı yaygın olan suç türlerine hırsızlık, tecavüz, uyuşturucu kaçakçılığı, cinayet, dolandırıcılık, trafik ihlalleri, göçmen kaçakçılığı, terörizm örnek verilebilir. Bireysel ya da toplumsal olarak işlenen suçların cezaları yasalara göre belirlenmekte suçun türü ve etki alanına göre değişiklik göstermektedir. Cezalar hapis cezası, para cezası olabileceği gibi sosyal hizmet ya da idari olarak uygulanabilmektedir.

Suçu insan doğasının bir parçası olarak kabul eden Durkheim'a (2004, s.15-16) göre, bir toplumda cezalandırma ne kadar normal ise suç da o kadar normal bir olgudur. Suçun önüne geçmeye yönelik olan mekanizmaların varlığı, en az suçun var oluşu kadar doğal kabul görülmektedir, her ikisinin de varlığı toplumun gelişimine hizmet etmektedir. Durkheim'a göre suçu cezalandıran bir sistemin olmayışı, toplumun ahlaki değerlerinin doğrudan ortadan kaldırılmasını gerektirir. Bu durumda toplumun varlığı kendisiyle örtüşmeyen ve yozlaşan bir hal alacağı kabul edilmektedir.

Durkheim, suçun doğrudan kabul edilmemesi durumunun yanlış olduğunu belirterek, suç süreç içerisinde ne kadar uzak durulması gereken bir eylem de olsa toplumda var olması gereken bir olgu olduğunu vurgulamıştır. Durkheim'in suçla ilgili teorileri, suçun sadece bireysel sapmalar değil, aynı zamanda toplumsal normların ve değerlerin bir yansıması olduğu fikrini belirtmektedir. Bu bağlamda suç, toplumun dinamik yapısının bir parçası kabul edilmekte ve toplumsal bütünlüğün sürdürülmesine katkıda bulunmaktadır.

Yapılan çalışmalar kapsamında 'Kriminoloji 'yani 'Suç Bilimi '19. yüzyılda ortaya çıkan sosyal bilim dalıdır. Kurulduğu dönemden günümüze başta Cesare Beccaria (1738-1794), Jeremy Bentham (1748-1832), Casare Lombroso (1835-1909) gibi birçok bilim adamının suçun doğasına göre yaptığı araştırmalar sonucunda suç, suçlu, mağdur, suçun sebepleri, suçun sonuçları gibi kavramların ortaya çıkmasını sağlamışlardır (http-1). Suç Bilimi, suç olgusunu anlamak, açıklamak ve suçla mücadele etmek amacıyla birçok bilim dalıyla ortaklaşa çalışılan bir alandır. Suç bilimi farklı disiplinlerden gelen yöntemleri ve teorileri bir araya getirerek suçun nedenlerini, etkilerini ve suçla mücadele stratejilerini inceleyen bir bakış açısı sunmaktadır. Bu disiplinler arasında hukuk, sosyoloji, istatistik, psikoloji alanları bulunmaktadır.

Suç Bilimi, suçun nedenleri hakkında farklı açıklamaları sunmaktadır. Örneğin, bazı suç bilimciler, sosyo-ekonomik faktörlerin, suçlu davranışlarda belirleyici rol oynadığını savunurken, bazıları da biyolojik veya psikolojik faktörlerin daha etkili olduğunu düşünmektedirler. Suçluluğu ve suçlu kişileri anlamak, suç oranlarının azaltılması ve toplumu güvenli hale getirmek suç bilimi adına önemli olan saha çalışmalarıdır. Suçla ilgili sorunların anlaşılması, suç oranlarının azaltılması ve hukuk sisteminin daha etkili hale getirilmesi için suç biliminin araştırmaları adeta kilometre taşı işlevi görmektedir. Birçok suçun ortaya çıkış sebebinin temelinde de iletişim problemi olduğunu unutmamak gerekmektedir.

2.2. Suç Teorileri

Suç teorileri, suçun nedenlerini ve suç işleyenlerin davranışlarını farklı perspektiflerle açıklayan teorilerdir. Bu teoriler suçluların kişilik özelliklerini, sosyal ve çevresel faktörleri, suçun toplumsal yapısını ve suçla mücadele yöntemlerini irdeleyerek suçun önlenmesine yardımcı olmaya çalışmaktadır. Suça dair geçmişten günümüze çok

sayıda teori oluşturulmuş ancak genel geçer kabul gören suç teorileri şu şekilde sıralanmıştır;

2.2.1. Klasik Teori

Bireylerin suç işleme kararlarının tamamen özgür iradeleriyle aldığı varsayımına dayanmaktadır. Bu teoriye göre, suçun cezası önceden belirlenmiş olduğundan bireylerin bu cezayı düşünerek suç işleme olasılıklarına göre suçu işlediği kabul edilmektedir. Klasik suç teorisi, hukukun rasyonel bir temele dayanması, ceza sistemlerinin hukukilik ve caydırıcılık ilkelerine uyması gerektiği düşüncesini vurgulamaktadır. Bu düşünce modern ceza hukuku sistemlerinin oluşturulmasında etkili olmuştur(http-2).

2.2.2. Pozitivist Teori

Suçun nedenlerini ve suçun davranışlarını açıklamak için bireyin içsel özelliklerini, biyolojik etmenleri ve çevresel faktörleri inceleyen bir yaklaşımı temsil etmektedir. Bu teori, suçun sadece bireyin iradesine ve özgür seçimine dayanmadığını, biyolojik ve çevresel etkenlerin suçlu davranışları etkilediğini varsayımına dayanmaktadır(http-3).

2.2.3. Çevresel Teori

Suçun nedenlerini çevresel faktörlerin sebep olduğu varsayımına dayanmaktadır. Çevresel faktörler, suçlunun içinde yaşadığı toplumdan kaynaklanan etkenlerdir (Yoksulluk, işsizlik, eğitimsizlik, toplumsal çözülme, suça karşı hoşgörü).

2.2.4. Çatışma Teorisi

Toplumsal çatışma ve sosyal eşitsizliklerin suç olgusunu nasıl etkilediğini anlamaya yönelik sosyolojik bir perspektifi ifade etmektedir. Toplumsal sınıf, güç, ücret adaletsizliği ve ideolojik problemlerin temelinde çatışma olduğu varsayımına dayandırılmaktadır(http-4).

2.2.5. Etik Teori

Suçlu kişilerin toplumun etik veya ahlaki değerlerine uygun davranmadıkları zaman ortaya çıktığı varsayımına dayanmaktadır. Bu teori iyi ve kötünün ayırt

edilebilmesine yardımcı olan ahlaki kararlar verilerek eylemlerin değerlendirilmesine rehberlik edilmesini amaçlamaktadır.

2.2.6. Sosyal Öğrenme Teorisi

Bu teoriye göre suç, diğer insanların suç teşkil eden davranışlarını taklit etmek suretiyle öğrenildiği varsayımına dayanmaktadır.

2.2.7. Etiketleme Teorisi

Bir kişinin suçlu olarak etiketlenmesi, ileride suç işleme durumunda değişikliğe sebebiyet verebileceği varsayımına dayanmaktadır. Etiketlenen kişi toplum tarafından dışlanarak suç işleme eylemine devam edebileceği düşünüldüğü gibi bundan negatif yönde etkilenip bu eylemlerine bir son verebileceği de varsayılmaktadır (http-5).

2.2.8. Biyolojik Teori

Suçun nedenlerinin bireyin biyolojik faktörlerine ve genetik özelliklerine dayandıran bir varsayımına dayanmaktadır. Bireyler arasındaki genetik farklılıklarının suç eğitimi etkilediği varsayımına dayandırılmaktadır(http-6).

2.3.Suçun Nedenleri

Literatüre kazandırılmış olan suç teorilerine ek olarak suç ve suç unsurlarının nedeninin açıklanması çalışmaların net bir çerçeve kazanması bakımından önemlidir. Bu noktadan hareketle suçun sebeplerini ve kişinin yaşantısında öncesinde ve sonrasında meydana gelen değişimi, doğumu ile başlayan ve gelişen hayatını konu alan suç nedenlerini temel olarak inceleyen pozitif bilimler kapsamında yapılan 3 temel çıkış noktası bulunmaktadır. Buna göre:

1-Klasik Okul Suç Teorileri

2-Rasyonel Tercih Suç Teorileri

3-Neo-Klasik Okula Göre Suç Teorileri

2.3.1. Klasik Okula Göre Suçun Nedenleri

Klasik okul, suçun nedenlerinin bireysel faktörlere yani özgür iradesine dayandığını savunmaktadır. Suçluların suç işlemelerini bir tercih olarak gördükleri için

bunların önlenmesi üzerine caydırma unsurunun oluşması için sert cezalar verilmesi gerektiğini savunmaktadır. Buna göre suç işlemeyi seçen kişilerin cezalandırılması, başkalarını suç işlemekten alıkoyacaktır. Bu bakış açısıyla birlikte klasik okul suçun nedenlerini açıklamak için Utilitar (Faydacı) bir teoriden yararlanmaktadır. Teoriye göre insanlar, eylemlerini yaparken, eylemlerin sonuçlarını düşünerek, kendilerine en çok fayda sağlayacak eylemi seçer ve sonuçlarını da bilerek harekete geçmektedir.

Beccaria'nın 'Suçlar ve Cezalar' adlı eserinde belirttiği üzere; bireyin suç işleme eğilimindeki düşünce süreçleri ve iradesi merkezi bir rol oynamaktadır. Ona göre suç işleyen bireyler, rasyonel bir şekilde düşünüp eylemlerini planlar, bu nedenle cezalandırılmayı göze almaktadırlar (Beccaria, 2003). Jeremy Bentham da Beccaria'nın düşünleriyle benzer şekilde suç ve ceza konusunda 'faydacı' bir bakış açısına odaklanmaktadır. Bentham, cezanın toplumun genel mutluluğa hizmet etmesi gerektiğini savunmaktadır. Bentham'a göre; cezaların ölçülü olması suçluları caydırmak için gereklidir (Bentham, 1789).

Klasik Okul bakış açısına göre tanımlanan suç ve ceza kavramları üzerine olan sürecin günümüzde modern yaklaşımlar tarafından bakıldığında birçok açıdan eksik kaldığı gözlemlenmiştir. Sosyal, ekonomik, psikolojik, kültürel ve çevresel faktörler gibi pek çok etken suç işleme davranışının suçun nedenleri konusunda daha kapsamlı ve çok yönlü yaklaşımların benimsenmesi ve açıklanması gerektiği düşüncesine dayanmaktadır. Bu açıdan modern yaklaşımlar, suçun nedenlerini daha geniş bir perspektiften ele almakta ve suçun birçok faktörden kaynaklandığını savunmaktadır. Bu faktörler arasında yoksulluk, işsizlik, eğitimsizlik, psikolojik problemler, aile içi şiddet ve çevresel faktörler gibi çeşitli sosyal faktörler bulunmaktadır.

2.3.2.Rasyonel Tercih Teorisine Göre Suçun Nedenleri

Rasyonel tercih teorisi, insanların davranışlarının arkasında yatan temel prensipler üzerine çalışan bir sosyal bilim çalışmasıdır. Bu çalışma, insanların davranışlarının rasyonel olduğu ve bir amaç için maksimum fayda sağlamaya yönelik olarak eylemselliğin yapıldığı varsayımına dayandırılmaktadır. Suç içeren hareketin birçok alternatif seçenek arasından en uygun olanının seçilerek yapılan hareketin kendisine getireceği fayda ve maliyetlerin değerlendirildiği üzerinde durulmaktadır. Bu noktadan hareketle faydaların maliyetlerden daha fazla olan davranış, suçlu üzerinde karar mekanizmasını harekete geçirmektedir(http-7).

Rasyonel Tercih teorisinin temelde fikir üreticisi İtalyan düşünür Cesare Beccaria'dır. Ona göre suçlular suç işlemekten elde edecekleri faydaları, suç işledikten sonra alacağı cezalardan daha yüksek gördükleri için suç işlemektedirler. Bu görüş, rasyonel tercih teorisinin temelini oluşturmaktadır. Cesare Beccaria'ya göre, 'Suçlular rasyonel bir şekilde, kendi çıkarlarına en üst düzeye çıkarmak için seçim yapan bireylerdir' (Beccaria, 2003). Günümüzde suçun nedenleri konusunda Rasyonel Tercih Teorisi önemli bir yaklaşım olarak kabul edilirken klasik okul teorisine göre ön plana çıkan faydacılık unsurunun etkisini de göz ardı etmemek gerekir.

2.3.3. Neo- Klasik Okula Göre Suçun Nedenleri

Neo-klasik okula göre suçun nedenleri, klasik okul çalışmalarına ek olarak suçluların her zaman rasyonel kararlar veremediği varsayımı üzerine kurulmuştur. Edwin Sutherland'a göre suçlular her zaman rasyonel karar veremezler. Suç, bazen duygusal tepkilerin, bazen de yanlış bilgi veya değerlendirmelerin sonucudur (Sutherland, 1947, s.14). Bu bakış açısından yola çıkarak suçun nedenini açıklamak için genel bir çerçeve oluşturulmuştur.

Neo-klasik okula göre suçun nedenlerinin temel fikirleri; suçlunun kişisel özellikleri, çevresi ve toplumsal koşulları üzerinde belirleyici olmaktadır. Bu fikir, suçun önlenmesi için suçluların karar mekanizmalarını etkileyen faktörlerin anlaşılması gerektiği ve suçluların her zaman rasyonel kararlar veremediği üzerine şekillenmiştir. Bu çalışmada da klasik ve pozitivist çalışmalarda olduğu gibi faydacılık teorisinin de etkisi olduğu kabul edilmektedir.

3.SUÇ ÖNLEME KAVRAMI VE SUÇ ÖNLEME STRATEJİLERİ

3.1. Suç Önleme Kavramı

Suç önleme, toplumun içinde bulunduğu sosyal, ekonomik ve kültürel bağlamda suçları azaltmayı ve suçların tekrarlanmasını engellemeyi amaçlayan kapsamlı bir çalışmalar bütünüdür. Bu çalışmalar bireylerin güvenliğini artırmak, toplumda adaleti güçlendirmek ve suçun nedenlerini açıklayarak önleyici stratejiler geliştirmek amacıyla yapılmaktadır. Suç önleme cezalandırıcı ya da caydırıcı tedbirlerden ziyade suçun köklerini anlama, risk faktörlerini belirleme ve toplumsal düzeyde etkili stratejiler geliştirme çabasını içermektedir. Suç önleme sadece suçun olduğu noktada değil, aynı

zamanda suçun temel nedenlerini ele alarak toplumu daha güvenli hale getirmeyi amaçlamaktadır.

İnsan kendi başına yeterli olamayan bir varlıktır. Aristoteles'in belirttiği gibi, kişi tek başına mutlu olamaz çünkü doğuştan toplumsal bir hayvandır. İnsana mutluluk veren akıl eylemi topluluk içerisindeki eylem ile belli olmaktadır (Şenel, 2002, s.168). Bu açıdan bakıldığında insanın toplumsal hayattan soyutlanması mümkün değildir. Suç, tarihsel olarak insanlığın başlangıcından günümüze devam eden bir olgu olup gelişen ve değişen şartlara göre daha da karmaşık bir hal almaktadır. Suç da bu anlamda toplumsal bir olay olması sebebiyle çok yönlü açıklamayı zorunlu kılmaktadır.

Kanuni açıdan suç; kanun koyucu tarafından bir fiil karşısında ceza olarak belirlenmiş bireysel ya da toplumsal olarak zarar verecek tavır, davranış ve hareketler bütünü olarak tanımlanmaktadır (Dönmezer, 1994, s.48). Hukukun temel amacı suçlu olan bireylerin cezalandırılmasıdır. Cezaların buradaki temel amacı toplumsal düzeni sağlamak ve toplum güvenliğini tesis etmek üzerine kurulu olmasıdır. Psikolojik açıdan suç, davranış bozukluğu olarak tanımlanmaktadır. Suç, sosyal uyumsuzluğun bir şekli olduğu için sosyal düzen açısından zararlıdır (Sargın ve Temurcin, 2011, s.16). Siyasal açıdan bakıldığında suçun tanımı; devleti yöneten siyasi gücün kanun dışı olarak belirlemiş olduğu davranışlar bütünüdür. Bu açıdan suçun ne olup olmadığıyla alakalı karar siyasi güç tarafından verilmektedir (Sargın ve Temurcin, 2011, s.16). Sosyolojik açıdan bakıldığında ise suç; toplum içinde güven ve huzur içinde yaşanabilmesi için bastırılması gereken anti sosyal davranışlar olarak tanımlanmaktadır (Sargın ve Temurcin, 2011, s.16).

Temelde suç davranışı bazı bilim insanlarıncı toplumun bir parçası, bazılarıncı ise farklı sebeplere dayandırılarak bireysel bakış açısına göre tanımlanmıştır. İnsanların bir takım ihtiyaçlarını karşılamaları ve içinde bulundukları düzende söz sahibi olmaları suç olgusunu kaçınılmaz hale getirmiştir. İster kalıtsal ister çevresel etkiyle olsun, suç bir şekilde oluşturulan düzenin bozulmasına sebep olduğu için bu etkinin önüne geçmek amacıyla dünyanın her köşesinde çok çeşitli adımlar atılmaktadır. Suç önleme bu açıdan hem düzenin korunması hem de huzur ortamı oluşturma adına uygulamaya geçirilen kurallar toplamı olarak kabul edilmektedir.

Suç önleme, toplumun güvenliğini artırmak ve suç oranlarını azaltmak amacıyla çeşitli stratejileri bir araya getiren kapsamlı bir çabadır. Fiziksel çevre düzenlemelerinden, eğitim ve farkındalık kampanyalarına, toplumsal katılımın teşvik

edilmesinden, ceza sistemi içindeki bireylerin rehabilite edilmesine kadar birçok alanı kapsamaktadır. Bu çeşitlilik, suçun karmaşıklığını anlama ve etkili müdahale stratejileri geliştirme çabalarını desteklemektedir.

Suç önleme, suçun meydana gelmesini engellemek ve suça sebep olan etkenlerin kontrol edilebilmesi amacıyla yapılan çalışmalardır. Bu kapsamda yapılan suç önleme çalışmaları, genel önleme ve özel önleme olmak üzere iki ana kategoriye ayrılmaktadır (Erdem, 2018). Genel önleme; tüm toplumu kapsayan suç önleme çalışmalarını ifade etmektedir. Suçun nedenlerini ortadan kaldırmak veya azaltmak amacıyla yapılır. Genel önleme çalışmaları, toplumsal refahı arttırmak, eğitim seviyesini yükseltmek, işsizliği azaltmak, sosyal adaleti sağlamak gibi hedeflere yöneltilmektedir. Özel önleme ise belirli bir suçu veya suç grubunu hedef alan suç önleme çalışmalarını ifade etmektedir. Burada amaç suçun işlenmesini engellemek amacıyla suçluların davranışlarını değiştirmeye yöneliktir. Özel önleme suçluların rehabilitasyonuna, sosyal uyumların sağlanmasına, suçun sebep olduğu sorunlarla başa çıkılmasına yöneliktir.

3.2. Suç Önleme Stratejileri

İnsanlar eski çağlardan günümüze kadar suç önlemeyle ilgili çalışmalar gerçekleştirmiştir. İnsanın doğası gereği suç kavramı var olduğundan suç önleme çalışmaları da bu durumu kontrol altına alacak şekilde planlı olarak uygulanmaya çalışılmıştır. Suç, yapısı sebebiyle insan ve toplum hayatını doğrudan etkileyen bir olgu olduğu için toplumsal hayatın konu olduğu her platformda toplumsal bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır.

Modern anlamda suç önleme stratejilerinden bahsedildiğinde dünya üzerinde genel kabul görmüş iki yaklaşımı açıklamak gerekir. İlk olarak suçların işlenmesine neden olan ve suçların işlenmesini kolaylaştıran bazı unsurların tespit edilip ortadan kaldırılmasına yönelik çalışmaları içeren 'Proaktif Yaklaşım' karşımıza çıkmaktadır. Bir diğer yaklaşım olan 'Önleyici Yaklaşım' ise, suçun işlenmesini kolaylaştıran fiziki unsurların revize edilerek suçun işlenmesini zorlaştıracı ve caydırıcı önlemlerin alınmasını ifade etmektedir. Suç önleme stratejisi kapsamında yapılan çalışmalara kriminologlar tarafından geliştirilen üç temel suç önleme stratejisi de eklenmiştir. Bunlar; Hayat Tarzı Stratejisi, Rasyonel Seçim Stratejisi ve Rutin Faaliyetler Stratejisi şeklindedir.

3.2.1. Hayat Tarzı Stratejisi

Bireylerin günlük yaşamlarını ve alışkanlıklarını anlama ve değerlendirme üzerine odaklanan bir suç önleme yaklaşımıdır. Bu strateji, bireylerin yaşam tarzlarını değiştirerek suç riskini azaltmaya yönelik önlemleri içermektedir. Bireylerin sosyal etkileşimleri, aktiviteleri ve alışkanlıkları göz önüne alınarak kişisel güvenliği arttırmayı hedeflemektedir.

Hayat tarzı stratejisi, bireylerin günlük alışkanlıklarını ve sosyal etkileşimlerini anlama üzerine odaklanarak, suç önleme sürecine bireysel katılımı güçlendirir (Ünal, 2010, s. 22). Bu noktadan yola çıkarak hayat tarzı stratejisi, bireyleri suç risklerine karşı daha bilinçli hale getirerek, suça karşı mukavemet göstermelerine yardımcı olur. Bireylerin yaşam tarzlarını gözden geçirmelerini teşvik eder ve suça karşı savunma mekanizmalarını güçlendirmeye yönelik tedbirlerle kişisel sorumluluğunu artırmasında yol gösterici olur.

3.2.2. Rasyonel Seçim Stratejisi

Rasyonel seçim stratejisi, suç işleme eylemini bireyin kendi iradesi sonucunda gerçekleştirdiği yaklaşımına dayanmaktadır. Bireylerin suç işlerken maliyet ve fayda analizi yaparak mantıklı seçimlerde bulunduğu düşüncesini savunmaktadır. Rasyonel seçim stratejisi, birey odaklı bir perspektif sunarak caydırıcı etki, rasyonel suç oranları ve suçların analizi araştırmalarıyla suçun önleyiciliğine stratejik bir amaç katmaktadır. Suç önlemeye yönelik alınacak tedbirler açısından rasyonel tercih stratejisi, yol gösterici olarak kabul edilmektedir.

Şahısların suçla ilgili kar ve zarar hesabı yaptığı ve riskin düşük olduğunu düşündüğü durumlarda hedeflerini gerçekleştirdikleri hususlar dikkate alındığında, suçun işlenmesiyle birlikte suçlular açısından zararı arttırıcı tedbirlerin alınmasının önleyicilik bakımından bu tepkinin önemi ortaya çıkmaktadır. Başka bir deyişle, suç işlemeye meyilli olan kişiler için suç işleme eylemi riskli hale getirilmeli, suç işlemeye olanak tanıyacak fırsatlar azaltılmalı ve suçluları motive eden unsurlara karşı tedbirler alınmalıdır.

Suçluların suç işleme kararı verme sürecini anlamak, suçun önlenmesi için önemli bir adımdır (Ünal, 2010, s.29). Suçun bireyin rasyonel düşünce ve tercihleriyle bağlantılı olması bunun önleyiciliğe katkı sağladığı gibi genel toplum düzeninin korunmasına da

yardımcı olduğu düşünülmektedir. Suçun rasyonel tercih stratejisine odaklanan çalışmalar adaletin sağlanmasına katkıda bulunmaktadır.

3.2.3. Rutin Faaliyetler Stratejisi

Rutin faaliyetler stratejisi, suçların bireylerin günlük rutin faaliyetlerine bağlı olarak nasıl gerçekleştiğini anlamaya ve bu bağlamda suçun önlenmesine odaklanmaya yönelik bir yaklaşımdır. Bu strateji Cohen ve Felson'un ortaya koymuş oldukları bir çalışma olup temel bileşenleri suçlu, uygun hedef ve mekandır. Suçlu bireylerin rutin faaliyetlerini yeniden düzenleyerek, suç işleme riskini azaltmanın mümkün olduğunu ortaya koymaktadır.

Toplum içinde yaşanan gelişme ve değişmeye bağlı olarak bireylerin yaşam tarzında daha önce planlamadıkları deneyimlerinde ve günlük rutinlerinde değişiklikler meydana gelmiştir (Balcıoğlu vd., 2016). Bir suçun işlenebilmesi için yukarıda yer alan faktörler yani suçlu, hedef ve mekân aynı anda olmak zorundadır. Eğer biri eksik olursa bu çalışmaya göre suçun işlenmesi durumu söz konusu olmayacaktır. Rutin Aktiviteler Stratejisi, bu açıdan suç önleme çalışmalarında bir paradigma değişimine yol açmıştır. Genel kabul gören çalışmalarda kabul edilen 'neden 'sorusunun aksine, her zaman suçlunun suç işlemek için motive bir şekilde hareket ettiğini ve bunun da 3 etkenden birisinin niteliği azaldığında suçun önlenilmesi noktasında kazanç sağladığı değerlendirilmektedir.

3.2.4. Kırık Camlar Stratejisi

Wilson ve Kelling tarafından 1982 yılında ortaya çıkmış ve kentlerde yaşanan güvenlik uygulamalarına farklı bir bakış açısı getirmiştir. Bu stratejide kırık olan bir pencere metafor olarak ihmal ve sahipsiz olma durumunun göstergesi olarak kullanılmıştır (Tuncer, 2003). Bu çalışmasının temel noktası bir yerde düzensizlik durumu var ise toplum tarafından o kısımda suçun olabileceği ve bunun giderek artacağı şeklinde düşünülerek bir dizi sosyolojik çalışmalar yapılmıştır. Çalışmalara göre ilgisiz olmak, düzensizlik, denetim mekanizmasının olmayışı ve bakımsızlık gibi faktörlerin ileride oluşabilecek suç ortamına dönüşebilmesine olanak sunmaktadır.

Kırık Camlar Stratejisi, küçük bile olsa ihmal edilen toplumsal olayların ileride büyük bir suç haline gelmesinin engellenmesini öngören bir çalışmanın somutlaştırılmış halini ifade etmektedir (Wilson ve Kelling, 1982). Çalışmanın tamamı yukarıdaki isimleri

olan bilim insanları tarafından bir makalede tanıtılmıştır. Stratejideki düşünce kapsamında kırık camlar, çöpler veya terk edilmiş binalar gibi gözle görülür düzensizlik belirtileri olan yaşam alanlarında, insanların bölgeyi kimsenin umursamadığına inanma olasılıkları daha yüksek olduğundan bu şartlara sahip olan yerlerin sahiplenme ve sorumluluk alma olasılıklarının daha düşük olduğu savunulmuştur.

Konuyla ilgili olarak yapılan bir deneyde, aynı özelliklere sahip iki araba Amerika Birleşik Devletleri'nin Kaliforniya şehrinin iki ayrı mahallesine park edilmiştir. Park edilmeden önce arabalardan birinin plakası sökülüp ve kaputu açık bırakılmıştır. Bu araç gelir seviyesinin çok yüksek olmadığı bir semte konulmuştur. Diğer araba ise herhangi bir eksik veya kusuru olmaksızın gelir seviyesinin daha yüksek olduğu bir alana park edilmiştir. Plakası sökülüp ve kaputu açık olan arabaya on dakika içerisinde zarar verilmeye başlanılmış; ilk olarak çocuklu bir aile tarafından aracın motor bloğundaki parçaları sökmüş, 24 saat içerisinde ise araç üzerinde değerli olan bütün parçalar çalınmıştır. Bu parçaları alanlar arasında beyaz yakalı olan insanların da olduğunu söylemek gerekir. Daha sonra aynı arabanın camları kırılarak, kaporta ve diğer parçalarına da zarar verilmiştir. Son haliyle araba adeta çocuklar için oyun alanına benzer bir hal almıştır. Eksiklikleri bulunmayan araba ise bırakıldığı mahallede yedi gün gibi bir süre hareket ettirilmeden bırakılmasına rağmen herhangi bir zarar görmemiştir.

Bu noktada yapılan deneylerden sorumlu araştırmacı Philip Zimbardo, aracın zarar almadığını gördüğü zaman eline bir balyoz alarak vurmak suretiyle arabaya zarar vermesi üzerine bunu gören çevredeki bireylerin de zarar verme eylemine katıldığı ve kısa bir süre içerisinde arabanın tamamen tahrip edildiği gözlemlenmiştir. Bu zarar verme eylemine katılanların büyük bir çoğunluğunun beyaz tenlilerden oluşması da dikkat çekicidir(Wilson ve Kelling, 1982, s. 2-3).

Wilson ve Kelling, bu deneyin sonucuyla ilgili olarak, bakımsız olan ve sahipsizlik hissi uyandıran bir şeylerin başka şahıslar için bir eğlence alanına dönüşebileceğini, talan edilip soyulabileceğini, kitleyle birlikte hareket eden kişilerin ciddi derecede yıkıcı hareketlerde bulunabileceğini ifade etmişlerdir. Kırık Camlar Stratejisi, kontrolsüzlük, denetimsizlik, sahipsizlik, bakımsızlık hissi uyandıran yerlerin suç ortamına dönüşebileceğini ve bu yerlere karşı önemlerin alınması gerektiğini ortaya koymaktadır.

3.2.5. Durumsal Suç Önleme Stratejisi

Suç fırsatları azaltılarak suçun, suçlular açısından karlı bir tercih olmaktan çıkarılabileceği ve böylece suçun önlenbilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Diğer bir deyişle, suç işleme olasılığı olan yerlerde alınacak önlemlerle, uygulanacak tekniklerle, yapılacak fiziki düzenlemelerle suç ortamı niteliğinde olan yerlerin suçlu için cazip hale getirilmekten çıkarılması gerektiği savunulmaktadır.

Çevrede yapılacak düzenlemelerle de potansiyel suçluların yapacağı kar ve zarar analizini negatif anlamda etkileyecek düzeyde olmalı yani işlenilecek olan suçun önüne geçilmelidir. Bu bağlamda durumsal suç önleme stratejisinin teorik temelleri, rutin aktiviteler ve rasyonel tercih stratejilerine dayanmaktadır. Bu çalışmalardan farklı olarak durumsal suç önleme stratejisi, içinde bulunduğu koşulların elverişliliğine bağlı olarak tüm insanların suç işleme olasılığını ileri sürmektedir. Diğer bir deyişle suç işleme olasılığı açısından suçlular ve diğer insanlar arasında bir ayrım yapmamaktadır (Clarke, 1995; Clarke, 1997). Durumsal Suç Önleme stratejisi hedef olarak seçilmesi muhtemel mal ve şahısları korumak için kullanılabileceği gibi, olası suçları önlemek için de suç alanlarında kullanılabilir.

3.2.6. Mağdur Merkezli Suç Önleme Stratejileri

Mağdur merkezli olan bu strateji çalışmasında suçun mağdurularının daha önceden uğramış oldukları zararlardan başka yeni zararlara uğramamaları için gerekli olan eğitim ve rehabilitasyon gibi çalışmalarının yapılarak suçun önleyicinin sağlanması amaçlanmaktadır. Diğer bir deyişle bireylerin suçtan mağdur olmamaları adına neleri nasıl yapmaları hakkında yapılan bilgilendirme çalışmalarıyla bilinçli hale getirilmesi gerektiği savunulmaktadır.

Birey, kendisinin mağdur olmaması için gereken bütün güvenlik tedbirlerini alması ve bu durumun toplum geneline yayılabilmesini sağlamalıdır. Mağdur merkezli olan bu suç önleme çalışmasında başarılı olabilmek için mağdur ile şüpheli arasında bir ilişki bulunup bulunmadığının ve bunun yoğunluk derecesinin belirlenmesi gerekmektedir (Geleri, 2005, s.5).

3.2.7. Çevresel Merkezli Suç Önleme Stratejileri

Çevre merkezli suç önleme stratejisi, suçun bireylerin günlük yaşam çevreleri içindeki etkileşimleriyle bağlantılı olduğunu kabul etmektedir. Suçun fiziksel, sosyal ve ekonomik çevre içerisindeki etkileşimlerini ele alarak, suçun ortaya çıkma olasılığını

azaltmayı hedeflemektedir. Çevre merkezli olan bu stratejide suçun işlenmiş olduğu çevre ve bağlı faktörlerin suçun önleyiciliği noktasında önemli olduğu kabul edilmektedir.

Suç işleme eğilimi olan bireyler için çevresel risk ve olası kazançların azaltılması gerektiği bu görüşün temel noktasıdır. Bu kapsamda yapılan önleme çalışmaları uzun vadeli bir planlamayı içermektedir.

4. TÜRKİYE’DE POLİS TEŞKİLATI, ŞEHİRLERDE SUÇ OLGUSUYLA İLGİLİ MODELLER, SUÇ ÖNLEMEDE MOBİL CİHAZLARIN ETKİSİ

4.1. Türkiye’de Polis Teşkilatı

Polis teşkilatı kanunlara göre oluşturulmuş çeşitli yönetmelik ve yönergelerle de çalışma çerçevesi belirlenmiş, İçişleri Bakanlığı’na bağlı bir devlet kurumudur. Polislik mesleğinin tanımı 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu 1. Maddesine göre; “Polis, asayiş amme, şahıs tasarruf emniyetini ve mesken masuniyetini korur. Halkın ırz, can ve malını muhafaza ve ammenin istirahatini temin eder. Yardım isteyenlere, muhtaç olan çocuklara, alil ve acizlere muavenet eder” şeklinde yapılmıştır.

Türk Polis Teşkilatı, 10 Nisan 1845 tarihinde “Polis Nizamnamesi” ile kurulmuş ve 3201 sayılı ETK (Emniyet Teşkilat Kanunu) ile günümüz örgütsel yapısının oluşumu sağlanmıştır (Performans Programı, 2017, s.12). Türk Polis Teşkilatının kurumsal olarak yapılanmasına baktığımızda taşımış olduğu belli özellikleri bulunmaktadır. Bu özelliklerin temeli kamu yönetimi anlayışına dayanmaktadır. Kamu yönetiminde yer alan güçlü devlet anlayışı, merkeziyetçi yapı, hiyerarşik sistem polis teşkilatının karakteristik özelliklerini yansıtmaktadır (Taşdemir, 2007, s.38).

Temel özellikleri çerçevesinde polis teşkilatında belirli kıstaslara dayalı bir hiyerarşik yapı bulunmaktadır. Polis teşkilatının bünyesinde yeni birimlerin oluşturulması “Polis Nizamnamesinin” belirli ihtiyaçlara cevap vermemesine neden olmuş ve 1932 yılında 46 maddeden oluşan “2049 sayılı Polis Teşkilat Kanunu” çıkartılarak, kadro ve dereceleri, mesleki atamalar, yükselme, cezalar, tanımlar gibi çeşitli konularda yeniden düzenlemeler yapılmıştır (Başarır, 2008, s.57).

Polis teşkilatında gerekli olan büyüme ve gelişme yasal düzenlemelerle ve iyileştirici politikalarla, mesleğin alt yapısını oluşturan iki önemli kanunun ortaya çıkmasını sağlamıştır. 4 Haziran 1934 yılındaki “2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu” ve 4 Haziran 1937’de “3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu” belirtilen şartlar sebebiyle kabul edilerek yürürlüğü konulmuştur (Göksu vd., 2011, s.19). Yapılan kanuni

değişikliklerle birlikte merkez yönetim noktasında da değişikliğe gidilmiş, merkez ve taşra teşkilatı olarak iki ayrı şekilde kategorize edilmiştir. Merkez ve taşra teşkilatı kendi bünyesinde ayrı bir sınıflandırılmaya tabi tutularak; Taşra teşkilatı bünyesinde il emniyet müdürlükleri ve ilçe emniyet müdürlükleri ve ilçe emniyet amirlikleri yer alırken, Merkez teşkilatı daireler, başkanlıklar, genel müdürlük şeklinde bölümlere ayrılmıştır.

Toplumda asayişin sağlanması ve korunması adına suçun önleyiciliği önemli bir husustur. PYSK'nın 2. Maddesinde polise: kanunlara, yönetmeliklere, hükümet emirlerine ve kanunu düzenine uygun olmayan hareketlerin işlenmesinden önce bu kanun hükümleri dairesinde önleme görevi verilmiştir. Polis tarafından yerine getirilen genel güvenlik hizmetleri bütün toplumlar için vazgeçilmezdir (Soysal vd.,2001,s.4). Suçların önleyiciliği kolluk kuvvetleri aracılığıyla toplum üzerinde iki şekilde oluşturulmaktadır. Bunlar “Önleyici Polislik (Proaktif)” faaliyetleri ve “Reaktif Polislik” faaliyetleridir. Önleyici Polislikte suçun oluşmadan önce engellenmesi söz konusuysa, Reaktif Polislikte suçun işlenildikten sonraki süreci incelenmektedir.

Suçun önlenmesi hem özel hem genel de önleme olarak ikiye ayrılmaktadır. Özel önlemede, bireyleri tek tek suçtan uzak tutma hedeflenmektedir. Genel önleme, pozitif ya da negatif önleme olarak kendi içerisinde ikiye ayrılmaktadır. Negatif önlemede amaç, potansiyel failin suç işleme kabiliyetinin doğrudan caydırılmasıdır. Pozitif genel önleme ise hukuka sadakatin muhafazası, kuvvetlendirilmesi ve hukuk düzenine güvenin sağlanmasıdır (Demirbaş, 2011).

Polis teşkilatı mensupları suç önlemede ve suçluyla mücadelede etkin rol oynayan en büyük faktördür. Bu bağlamda kamu güvenliği temin edilirken, diğer meslek gruplarından farklı olarak polislik mesleği zor ve meşakkatli bir meslek olarak kabul edilmektedir. Gün boyunca çeşitli sorunlarla mücadele etmek ve kimi zaman meslek gereği yerine getirilmesi gereken görevi yaparken kendisini tehlikeye sokabilecek durumları yaşaması bu meslek grubunun kolay olmadığını göstermektedir (Şeker ve Zırhlıoğlu, 2009, s. 9).

Polislik, görevi gereği zaman-mekân ayrımı yapmadan gün boyunca yoğun bir tempoda çalışmayı gerekli kılmaktadır. Bu temponun gereği yoğun çalışma saatleri dışında ailelerine ve özel yaşamlarına ait bir zaman periyodu bulma noktasında zorluk yaşamaktadırlar. Polislik, can güvenliğini sağlamak gibi büyük bir sorumluluk taşımakta ve bununla birlikte hata kabul etmeyen bir çalışma disiplini gerektirmektedir.

4.2. Şehirlerde Suç Olgusuyla İlgili Modeller

Suç teorilerinden yararlanılarak suçun işleyişini önlemeye yönelik çok yönlü stratejiler ve programlar geliştirilmiştir. Başta Amerika Birleşik Devletleri(ABD) ve İngiltere’de geliştirilen, daha sonra diğer Avrupa ülkelerinde de uygulama alanı bulan modeller çoğu zaman suç önlemede başarılı sonuçlar vermiştir. Çalışmanın bu bölümünde Toplum Polisliği (Community Policing), Problem Odaklı Polislik (Problem Oriented Policing), İstatistikleri Karşılaştırma Programı COMPSTAT (Compare Statistics), Çevresel Dizayn Yoluyla Suç Önleme CPTED (Crime Prevention Through Environmental Desing), Önleyici Polislik ve Reaktif Polislik modelleri hakkında yapılan çalışmalar anlatılacaktır.

4.2.1. Toplum Polisliği

Toplum Polisliği programı, dünyanın farklı ülkelerinde farklı isimlerle, benzer stratejilerle ve metodlarla kendisine uygulama alanı bulmuştur. Polisliğe profesyonel ve modern bir bakış açısı getiren, teknolojik imkanlardan yararlanan ve daha çok vasıtalı devriyelere dayanan bu modelde temel amaç, toplum ve polis arasındaki ilişkiyi kuvvetlendirerek vatandaş odaklı güvenlik hizmetinin sunulmasını sağlamaktır.

Merkezi yapıdan çok bölgesel hizmetlerin ön plana çıktığı toplum polisliği uygulamasında polis, toplumun önceliklerini belirlemekte ve bu önceliklere yönelik çalışmalar yapmaktadır. Başka bir deyişle, toplumun beklentileri ve öncelikleri polis hizmetlerini şekillendirmektedir. Yüz yüze iletişimin etkin olarak kullanıldığı toplum polisliği programında vatandaşla birlikte sorunlar belirlenmekte ve bu sorunlara yönelik çözümler sunulmaya çalışılmaktadır. Vatandaşla işbirliği içeren konuların en başında ise, güvenlik açısından sorun teşkil eden hususların belirlenmesi ve bunların giderilmesine yönelik olarak çalışmalar yapılması gelmektedir(Afacan ve McGarrell, 2007).

Toplum polisliği uygulaması Türkiye’de Emniyet Teşkilatı bünyesinde oluşturulan “Toplum Destekli Polislik” birimleri tarafından yürütülmektedir. Bu sayede toplumda güven artışı, sorunların etken tespiti ve suçun önlenmesine katkı sağlanmaktadır. Bu anlamda toplum polisliği, güvenlik anlayışını sadece suçla mücadele etmekten ziyade toplumun bir parçası olmayı ve güvenliğini sağlamayı hedeflemektedir. Polis teşkilatının toplumla daha yakın bir ilişkisi içerisinde olması, suçun önlenmesinde toplumsal iş birliğini vurgulamaktadır.

4.2.2. Problem Odaklı Polislik

Problem odaklı polislik, geliştirilen suç önleme çalışmalarında en popüler olan çalışmadır. Bu suç önleme yaklaşımı, rutin aktiviteler teorisi ve rasyonel tercih ve durumsal suç önleme teorilerinden yararlanarak geliştirilmiştir (McGarrell, 2002, s.223). Problem odaklı polislik, gerçekleşmiş olan suçlardan ve olaylardan ziyade polisin suç oluşturan faktörlere daha fazla yoğunlaşarak suçların önlenmesi bakış açısına göre şekillendirilmiştir. Çalışmaya göre, değişik suçları ve toplumsal düzensizlikleri içeren sorunlar, birbiriyle ilişkili olan benzer olayların kombinasyonudur. Problem Odaklı Polislik, genelde aynı bölgede varolan problemler ve gerçekleşen suçlar daha büyük bir hal almadan önlem alınması gerektiği düşüncesine vurgu yapmaktadır.

Problem Odaklı Polisliğin çalışma pratiğine göre, belirli bir alan üzerinde uzun süreli olarak görevlendirilen polisler, o bölgedeki vatandaşlarla birlikte ortaklaşa çalışarak toplumun kaygı duyduğu sorunları belirlemekte ve belirlenen sorunların çözümü için bir dizi tedbirler almaktadır. Suçun önlenmesi çalışmalarında sadece polis bazlı çalışmalar ve diğer tedbirler yeterli olmayıp, özel sektörün ve sivil toplum kuruluşlarının, bu noktada suçun önlenmesine aktif olarak katılması gerekmektedir (Bullock, Erol ve Tilley, 2006; Braga, 2009).

Bu çalışma tarzı temelde “Tarama, Analiz, Müdahale, Değerlendirme” aşamalarını içeren bir çalışma prensibine dayanmaktadır. Tarama aşamasında toplumun kaygı duyduğu sorunlar belirlenmekte, analiz aşamasında sorunların sebebi yapılan çalışmayla derinlemesine araştırılmakta, müdahale aşamasında polis ile birlikte kamu organları, sivil toplum örgütleri, belediye, aile ve vatandaşların katılımı ile sorun çözülmeye çalışılmakta, değerlendirmede ise bütün bu çalışmaların hedefe ulaşip ulaşmadığına bakılmaktadır. Bu çalışmadan sonuç alındıysa bu çalışmaya devam ederek kullanımı sürdürülür, aksi durumda ise süreç en baştan tekrar planlanmaktadır (Goldstein, 1990). Bu çalışmaların proaktif önleyiciliğine katkı yapılması amaçlanmaktadır.

4.2.3. COMPSTAT

Suç önlemede dikkat çeken çalışmalardan birisi de New York şehrinde artan suçlar karşısında eyalet görevlilerinin suçu önleme ve suçu azaltma hedefiyle uygulanan COMPSTAT (Compare Statistics: İstatistikleri Karşılama) programıdır. New York Belediye Başkanı Giuliani ve Polis Şefi Bratton tarafından geliştirilen ve NYPD (New York Police Departman) tarafından uygulanan program, suçların etkin olarak analiz

edilmesi, analizler doğrultusunda çözüme yönelik stratejilerin üretilmesi, çözüm önerilerinin uygulanarak etkilerinin sistematik olarak izlenmesini kapsamaktadır. Kırık camlar stratejisinin esas alındığı bu program, büyük suçların önlenmesi için küçük suçların önlenmesini ve suç üreten koşulların ortadan kaldırılması gerektiği düşüncesine dayandırılmaktadır (Jang, 2008; McGarrall, 2007).

COMPSTAT programının uygulanması neticesinde, suç istatistiklerince beklenenden daha fazla düşüş gözlemlenmiştir. Örnek olarak 1990'da 2.200 olan cinayet sayısı 2005'de 540'a, 1990'da 140.000 olan motorlu araç hırsızlığı sayısı. 2005'de 18.000'e gerilemiştir (McGarrell, 2007, s.225).

4.2.4. CPTED

Çevresel Dizayn Yoluyla Suç Önleme, kısa adıyla CPTED (Crime Prevention Through Environmental) çalışması özellikle şehirlerde inşa edilen betonarme binaların fiziksel olarak dizaynının, konumunun ve mimari yapısını insan davranışlarını etkilediğini ve şekillendirdiğini, bu nedenle suç oluşumu üzerinde doğrudan etkisi olduğunu kabul etmektedir. Başka bir deyişe göre, binaların mimari yapısındaki düzenlemelerle suçların azaltılması ve önlenmesi mümkündür.

Projeye göre binaların güvenliği ile ilgili çalışmadan öne çıkan temel bakış açıları; girişlerin doğal kontrolü, doğal gözetim ve bölgesel uygulama. Girişlerin doğal kontrolü noktasında binaya gelen ziyaretçilerin giriş ve çıkışının belirli bir noktadan yapılması ve girişlerin bina sakinleri tarafından görülebilir ve kontrollü olmasını vurgulamaktadır. Araç veya yaya yolu üzerinden binalara geçiş kısmı taş, asfalt ya da çizgi gibi işaretlemeler kullanılarak belirli hale getirilmelidir. Bu noktaların ışıklandırılması da bu anlamda önemlidir.

Doğal gözetim açısına göre, bina sakinlerince içeriden bakıldığı zaman cadde ya da sokağın görülebilir olması gerektiği anlaşılmaktadır. Bu amaçla binanın camları cadde ve sokakları görülebilecek bir şekilde oluşturulmalı ve yine aydınlatma konusu mutlaka tercih edilmelidir. Bölgesel uygulama ya da zorlama stratejisi ise özel mülkiyet sahipliğini ön plana çıkaran bir yöntemdir. Binalarda bayrak ve amblem kullanılması ya da binaların çit ile çerçevelenmesi bu stratejiyle alakalı uygulanabilir saha çalışmalarıdır (Gulak vd., 2007, s.308-309).

Bu çalışmanın Türkiye'de gecekondulaşma kültürünün olduğu birçok bölgede uygulanabilmesi ya da bu konuyla alakalı çalışmaların yapılması o bölgedeki suç

oranlarında ciddi derece gerilemesine sebep olacaktır. Bu çalışmaya göre, gelişigüzel, bir projeye dayanmadan inşa edilen binalar o bölge üzerinde suç ortalamasının artışına hatta suçun önlenmesine zarar vermektedir. Sokak ve cadde isimlerini gösteren tabelaların olmayışı, birçok binada numaralandırma sisteminin bulunmaması, şehirleşme sürecinde araç park yerlerinin planlanmadığı, yol düzenlemesinden yoksun bu alanlar göz önüne alındığında CPTED çalışmasının suçu önleyici tedbirler açısından birçok faydası olduğunu söylemek mümkündür.

4.2.5. Önleyici Polislik (Proaktif Polislik)

Önleyicilik Polislik hizmetleri, polis teşkilatlarının suçları önlemek, toplumun güvenliğini sağlamak ve suç oranlarını düşürmek için yürüttüğü faaliyetlerdir. Bu hizmetler, suç işlenmeden önce yani suçun adli boyutlara varmadan; suçun oluşmaması için yapılan çalışmaları kapsamaktadır. Örnek olarak yaya ya da motorize olarak devriye atılması, suç veya suçlulara dair çalışma yapılması, suç haritalarının bölgesel olarak çıkarılıp suçları kategorize ederek dar alan çalışmasının yapılması sayılabilir. Ayrıca önleyici polislik hizmetleri, genellikle suçun işlenmesi yerine suçun nedenleriyle mücadele ederek bu oranların düşürülmesine yardımcı olmaktadır.

Önleyici polislik hizmetleri, toplumda güven duygusunu artırmayı, suç oranlarını düşürmeyi ve toplumda huzur ve sükunetin kalıcı olmasını sağlamayı hedeflemektedir. Bu kapsamda suçlara karşı bilgilendirici açık hava toplantıları yapmak, kategorize edilmiş yaş gruplarında suça yönlendiren faktörleri ortadan kaldırmak için çalışmalar yapılmaktadır.

4.2.6. Reaktif Polislik

Reaktif polislik, suçların adli boyuta ulaştıktan sonra yapılan tahkikat aşamasını ifade etmektedir. Reaktif polislik, bir suç işlendiğinde kolluk kuvvetlerinin olaya hızlı bir şekilde müdahale ederek suçluyu yakalamasına odaklanmaktadır. Bu hareket suçun deliller aracılığıyla kanıtlanması için adli soruşturma yürütülmesi anlamına gelmektedir. Bu yaklaşımda polisler, suç işlendiği zaman ya da teşebbüs aşamasında harekete geçer ve suçla mücadelede ceza yargı sistemi ile işbirliği yapmaktadır. Bu açıdan polisin en önemli görevi, suçun işlendiği olay mahalline ivedi olarak geçerek suçlu ya da suçluların yakalamasının yapılmasını sağlamaktır.

Reaktif Polislik, önleyici polislikten farklı olarak sadece tahkikat noktasında değil, etkileşim noktasında da farklılık göstermektedir. Polisin toplumla daha az etkileşim halinde olduğu bir yöntemdir. Görevli personel suçun önlenmesinde daha az aktif bir rol alırken; yapılan çalışmalar suç işlendikten sonra olan kısma daha fazla mesai harcamayı gerekli kılmaktadır.

4.3. Suç Önlemede Mobil Cihazların Etkisi

“ Mobil cihaz” kelimesi genel hatlarıyla akıllı telefon, tablet, dizüstü bilgisayar gibi taşınabilir elektronik ürünleri ifade etmektedir. Mobil cihazlar internete bağlantısı bulunan, taşınabilir, konum bilgisine sahip olan ve kablosuz iletişim özelliği olan elektronik makinelerdir. Bu ürünlerin hayatımıza girmesiyle birlikte günlük rutinlerimiz değişmiş, adeta yaşantımızın bir parçası haline gelmiştir. Buradan hareketle yaşam alanımızda kullandığımız bütün bilgilerin, hesapların ve özel hayata dair tüm datanın adı geçen ürünlerin içerisinde bulunduğunu söylemek mümkündür. Mobil cihazlar bu bakımdan kablosuz ağ bağlantısının sağladığı imkanlarla ve diğer iletişim teknolojileri aracılığıyla iletişim kanallarımızın değişmesine sebep olmuştur.

Bu cihazlar iletişimin yanı sıra iş veya eğlence amaçlı olarak bir ekran üzerinden hayat akışımızı yönlendirmeye başlamıştır. Bluetooth teknolojisi sayesinde akıllı saatlerden giyilebilir teknolojiye kadar doğrudan bağlantılı olan bu cihazlar hayatımızın içerisine aktif olarak müdahale edebilmekte, insanların birtakım ihtiyaçlarının karşılanmasına da katkı sağlamaktadır. Güvenlik hakkının da temel bir ihtiyaç olduğu düşünüldüğünde, mobil cihazların bu anlamda günlük yaşama etki ettiğini belirtmek gerekmektedir. E-posta, sosyal medya, bankacılık ve ödeme işlemleri, video konferans gibi daha birçok işlevsel özelliği bulunan bu cihazlar, kişilerin güvenliğinin sağlanması amacıyla yapılan uygulamaları da bünyesinde barındırmaktadır.

Yapılan çalışmalarla can güvenliğinin tehlikede olduğu ya da can güvenliğinin bulunmadığı zamanlarda adeta bir uzantımız olan mobil cihazların pekçok kez hayat kurtardığı ortaya çıkarılmıştır. Tompson & Bowers (2015), akıllı telefonların suç önlemedeki etkinliğini vurgulamıştır. Yaptıkları araştırma, hem nicel hem de nitel yöntemler kullanılarak akıllı cihazların suç önleme stratejilerinde nasıl etkili olduğunu anlamlandırmıştır. Akıllı telefonların kullanıcılara sunduğu çeşitli özelliklerin, bireylerin kendilerini güvende hissetmelerine ve acil durumlarda kolluk kuvvetlerine daha hızlı

ulaşmalarına yardımcı olduğunu belirlemişlerdir. Tompson ve Bowers'ın çalışması, akıllı telefonların hem bireysel hem de toplumsal düzeyde suçun önlenmesinde önemli bir araç haline geldiğini göstermektedir. Bu cihazların sunduğu anlık bildirimler, acil durum araçları ve GPS teknolojisi potansiyel mağdurların korunması ve suçların önlenmesini sağlamada etkili olduğunu saptamışlardır. Yine yapılan çalışmalara başka bir örnek olarak Gill C. & Springgs'in (2018) alışması gösterilebilir. Mobil cihazların tahminsel polislik (predictive policing) ve suç önleme süreçlerindeki etkisini incelemişlerdir. Araştırmada, özellikle dijital veri toplama ve analiz yeteneklerinin, suç eğilimlerinin tahmin edilmesi ve buna uygun stratejiler geliştirilmesi açısından nasıl bir rol oynadığını detaylandırılmıştır. Çalışma sonunda Gill ve Spriggs, mobil cihazların suç tahmin etmede ve önlemede güçlü araçlar olduğunu aktarmıştır. Mobil cihazlardan elde edilen veriler, suçla mücadelede stratejilerin yapılmasına yol göstermektedir.

Son yıllarda ülkemizde büyük yıkıma sebep olan depremde özellikle mobil cihazların çeşitlenmesiyle birlikte geliştirilen yazılımlar doğal afet anında acil durum bildirimi yapabilmeyi, konum bilgisini paylaşabilmeyi, mesajlaşma gibi özelliklerin kullanılarak insanların birbirlerinden haberdar olmasına olanak sağlamıştır. Ulusal olarak kabul gören panik butonu uygulamaları şiddet, tehdit, hırsızlık, doğrudan insanın canına ya da malına zarar gelebileceği zaman tek tuş ile kolluk ya da güvenlik güçlerine yapılacak ağrı ile kişi hayatını kurtarabilmektedir. Bu anlamda bir panik butonu görevi gören İçişleri Bakanlığına bağlı Emniyet Genel Müdürlüğu tarafından oluşturulan KADES uygulamasının üzerinde durulması gerekmektedir.

KADES programı, kullanıma sunulan benzer uygulamalardan farklı olarak doğrudan kanun metinlerine dayalı olması, milli bir yazılım olması, sadece kadınlar tarafından kullanılıyor olması, yardım talebinde bulunan kadın, ocuk ya da aile içi şiddet mağduru kişinin yanına en kısa sürede ulaşarak olumsuz duruma doğrudan müdahale edilmesine olanak sunması bakımından kapsamı oldukça geniş tutulmuştur. Mobil cihaz sahibi olan bir kişi, konum bilgisinin açık olması ve kablosuz ağ bağlantısı bulunması durumunda bir şiddet olayı ile karşı karşıya kaldığında direkt olarak yardım çağrısında bulunabilmekte ve destek alabilmektedir. Mağdurun ağrısı ile oluşabilecek bir suçun önlenmesi veya suç meydana gelmiş ise sonrasında destek için yardımcı olacak kolluk kuvvetleri gerekli çalışmaları gerçekleştireceklerdir.

Burada amaç geliştirilmiş olan yazılımın, suçun önlenmesi ve suçlunun yakalanmasına yönelik olarak hareket alanı oluşturmaktır. Acil bir durumda destek isteyen herkes kendi mobil cihazı aracılığıyla suçun önlenmesine kendi iradesiyle doğrudan katkı sunacaktır. Sonuç olarak akıllı cep telefonları, GPS teknolojisi ve mobil uygulamalar suç önleme ve suçla mücadelede etkili bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır.

5. İLETİŞİM, KADINA KARŞI ŞİDDET VE KADINA KARŞI ŞİDDETİ ÖNLEME ÜZERİNE YAPILAN MEVZUAT ÇALIŞMALARI

5.1. İletişim ve Kadına Karşı Şiddet

İletişimin geçmişine bakıldığında insanlık tarihiyle birlikte ortaya çıktığı ve derin bir kültürel birikimi barındırdığını belirtmek gerekir. Bir kişiden diğerine doğru seçilen kanal aracılığıyla mesaj iletmekten tutun da sözsüz iletişim zamanlarında mağara duvarlarına çizilen resimlere kadar iletişimin hayatımızın hemen her alanında bulunduğunu yapılan çalışmalar ortaya çıkarmıştır. İletişim biliminin geçmişten günümüze beslenerek büyüdüğünü ve çağı yönlendirecek niteliğe kavuştuğunu da söylemek mümkündür.

Günümüzde iletişim kadar kadına şiddet konusu da kelebek etkisi yaratarak büyümüştür. Farklı toplumlarda kendisine yer bulan şiddet, şekil olarak değişse de konunun ana teması aynı şekilde devam etmiştir. Burada dezavantajlı grup olarak pozitif ayrımcılığa tabi tutulan kadınların, çocukların ve aciz durumda olan kesimin bu kümeye indirgenmesindeki temel sebep kişilerin arasındaki iletişim sorunudur. Kişilerarası iletişim bireysel boyutlarıyla beraber aile içi iletişimin de temelini oluşturmaktadır. Burada aile içi iletişimin düzgün, akıcı ve nitelikli olması beraberinde aile içi huzuru getirmektedir. Anayasanın 41. Maddesinde de aile kurumu kutsal kabul edilmiştir. “Aile, Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır. Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilatı kurar” şeklinde tanımlanmıştır.(http-8).

Rosenborg’a göre şiddetsiz iletişimin temelde 4 aşaması bulunmaktadır; Gözlem-Duygular-İhtiyaçlar- İstek/Rica (Rosenborg, 2019). Bundan başka DeVito’nun aile içi iletişim biçimlerini 4 gruba ayırdığı çalışması da dikkat çekicidir. Çalışmaya göre;

Eşitlikçi İletişim (Eşler arası iletişimin eşit şekilde olduğu), Dengeli Dağılan İletişim (Her bireyin iletişim sorumlulukları dengeli olacak şekilde paylaştırılmıştır), Dengesiz Dağılan İletişim (Bireylerden birinin ötesine göre iletişimsel olarak baskın olması), Tekelci İletişim (Başat rol kazanmış bireyin iletişimsel olarak düşüncelerini dikte etmesi) (DeVito, 2007). Yapılan araştırmalar üzerinden bakıldığında iletişim kanalları aracılığıyla aile içi iletişim temelinin düzgün atılması ve eşler arası iletişimde akışın olması; kadına şiddet ve aile içi şiddet konularının büyük bir sorun haline gelmeden suçun önlenebilirliği gibi önlenerek kontrol altına alınabileceğini göstermektedir.

İletişim anlamında kişilerarası iletişimin etkisinden başka bir de teknolojik yeniliklerin getirmiş olduğu değişimden bahsetmek yerinde olacaktır. Sözlü ve sözsüz iletişim sürecinden sonra elektrik ve elektronik çalışmaların gelişmesiyle iletişimin de boyutları büyümüş, dünya adeta Marshall McLuhan'ın bahsettiği gibi "global köy" haline gelmiştir. Radyo, televizyondan sonra günümüzde de internet uzaklıkları azaltarak yakınlaştırmaktadır. İletişim, "köy" ile aynı model üzerine ancak bu kez fiziksel sınırlar içinde kalmadan anında kişilerarası bir ilişki imkânı sunar. Gezegen "elektronik köy" ya da "global köy" gibi tasarlanmaktadır (McLuhan, 2014). Dünyanın bir köy haline geldiği düşünüldüğünde insanların ihtiyaçları da farklılaşmaya başlamaktadır. Ekonomik, kültürel, toplumsal normlar değişerek çağa ayak uydurmak artık kişilerin tercih sebebi olacaktır. Suçlar da bu noktada eskisi gibi kalmayıp bu değişimden etkilenecektir. Suçların toplumsal bir nitelik kazanması durumunda onunla mücadele edebilecek yeniliklerin ne olacağı ya da o suçla nasıl mücadele edileceği önem arz etmektedir. Bu noktada dünyada kronik bir sorun haline gelen kadına şiddet konusunun dönüşen iletişim araçları ve teknolojik determinizmle inovatif bir hale getirilen ve bireysel koruma sağlayan KADES uygulaması dikkat çekmektedir.

Kişisel güvenliğin mekansal ve sınırlı durumundan kendisini kurtararak mobil hale gelen ve sadece kadınların kullanımına sunulan bu uygulamanın adı "Kadın Acil Destek Uygulaması"dır (KADES). Teknolojik gelişmelerin günlük hayata hızla girdiği bu dönemde kadına karşı şiddeti engellemek amacıyla kullanıma sunulan KADES uygulaması, Emniyet Genel Müdürlüğü kaynaklarıyla geliştirilmiştir. Şiddet mağduru kadına etkili ve süratli şekilde hizmet veren bu uygulamada; kişi kullandığı akıllı cihaz ile kolluk kuvvetlerine ulaşarak zor durumdan kurtulabilmek adına çağrıda

bulunmaktadır. Ülkemizde panik butonu olarak hizmet veren uygulamanın amacı en kısa şekilde mağdura ulaşarak durumun kontrol altına alınmasını sağlamaktır.

Şiddetin farklı seviyelerde gerçekleştirilen türleri, aile içi anlaşmazlıklar, ısrarlı takip, kadın ve çocukların korunması konuları her dönem bilim insanlarının üzerinde çalıştığı ve çözüm aradığı sorunların başında gelmektedir. Türkiye’de kadına şiddet konusuyla ilgili 1990’lı yıllarından başından 2000’li yıllara kadar bu konuda ciddi derecede mesafe kat edilmiştir. 2018 yılına kadar farklı yazılı kaynaklar üzerinden çalışmalar yapılmış, günümüzde iletişim araçlarının da vermiş olduğu imkanlarla ülke içerisinde bulunan kadınların mağdur olma durumunun anlık olarak çözülebilmesine katkı sağlamak amacıyla KADES uygulaması hayata geçirilmiştir. İnterdisipliner bir konu olan kadına şiddet konusu literatürde farklı bakış açılarıyla değerlendirilmektedir. Kolluk kuvvetleri ve bağlı kurumların entegre şekilde çalışmaları, literatürdeki çalışmalara katkı sağlayacağı, sorunların önüne geçebilmek adına birlikten güç doğar mottosuyla önleyiciliği sağlayacakları düşünülmektedir.

5.2. Kadına Yönelik Şiddeti Önlemeye Yönelik Mevzuat

Türkiye’de kadın- erkek eşitliği ve kadınların insan haklarıyla alakalı gelişimi konularında son yıllarda önemli adımlar atılmıştır. Ancak kadına şiddet olaylarının arttığı, kadının konumunun erkek hiyerarşisine göre ikincil plana atıldığı görülmektedir. Kadına seçme ve seçilme hakkının tanındığı, hem özel hem de kamusal alanda hakların tanındığı dönemler itibariyle toplumsal alanda radikal değişiklikler meydana gelmiştir. Avrupa Birliğine üyelik sürecinde moderatör devletlerin Türkiye devletinden dönüştürülmesini istediği Anayasa, Medeni Hukuk, Türk Ceza Kanunu gibi yazılı metinlerde yapılan değişiklikler kadınlarla ilgili önemli kazanımların oluşmasına ortam sağlamıştır (Karal ve Aydemir, 2012 , s.49-50).

Bu etkilerin uzantısı sonrasında iki farklı bakanlık tek çatı altında birleştirilerek Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı oluşturulmuştur. Bakanlık, bu bağlamda farklı alanlarda faaliyet gösteren çok sayıda kurumla işbirliği yaparak şiddeti önlemeye yönelik olarak protokoller imzalamıştır. Bunlara örnek vermek gerekirse;

-Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesinde Din Görevlilerinin Katkısının Sağlanması Projesi Protokolü

-Kadına Yönelik hiddetin Önlenmesinde Polisin Rolü ve Uygulanacak Prosedürler Eğitimi Projesi Protokolü

-Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesinde Yargı Mensuplarının Rolü Projesi Protokolü

-Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadelede Sağlık Personelinin Rolü ve Uygulanarak Prosedürler Eğitimi Projesi Protokolü ([http-9](http://9)).

Bu çalışmalar genelinde; kadın-erkek eşitliğinin uygulamaya konulması, aile içi şiddetin önlenmesi ve kadınların işgücüne katılımı gibi sorunların, devletin en üst düzeylerinde ele alınması için çabalanılmıştır. Kadına yönelik şiddetin önlenmesinin işlerlik kazanabilmesi için başta Anayasa olmak üzere kabul edilen diğer sosyal politikaların yazılı metinlerde yer bulması ve uygulanmasıyla bu sorunun kontrol edilebilir hale gelmesi amaçlanmaktadır.

Kadına karşı şiddetle mücadeleye yönelik olarak mevzuat çalışmaları şu şekilde oluşturulmuştur: “Anayasa, Türk Medeni Kanunu Hükümleri, Nüfus Hizmetleri Kanunu, Ceza Muhakemesi Kanunu, Türk Ceza Kanunu, İcra ve İflas Kanunu, İş ve Sosyal Güvenlik Kanunu, Kadın Hakları Konusunda Uluslararası Sözleşmeler, Aile İçi Şiddetin Önlenmesi/ Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun, 4787 sayılı Aile Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yargılama Usullerine Dair Kanun, Kadın Konuk evlerinin Açılması ve İşletilmesi Hakkında Yönetmelik, 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanuna İlişkin Uygulama Yönetmeliği, Çocuk ve Kadınlara Yönelik Şiddet Hareketleriyle Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesine Yönelik Tedbirlilerin Koordinasyonu konulu 2007/6 sayılı İçişleri Bakanlığı Genelgesi, Ailenin Korunmasına Dair Kanunun uygulanması konulu 2006/35 sayılı Adalet Bakanlığı Genelgesi”(Küçüköner, 2014).

Çalışma kapsamında bu bölümde kadına karşı şiddeti önlemeye yönelik olarak ele alacağımız konu başlıkları; Anayasa, 6284 sayılı ‘Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine’Dair Kanun’, Türk Ceza Kanunu ve ŞÖNİM (Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi) olacaktır.

5.2.1. Anayasa

Türkiye Cumhuriyeti Anayasa’nın 41’inci ve 66’ıncı maddelerinde 2001 yılında, 10’uncu ve 90’ıncı maddelerinde 2004 yılında ve 10’uncu maddede 2010 yılında yapılan değişikliklerle Türkiye ’de kadın ve erkek eşitliği ilkesi güçlendirilmiştir. Anayasasının 10. Md. “Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri

sebeplerle ayırım gözetmeksizin kanun önünde eşittir (Ek Fıkra: 7/5/2004-5170/1 md). Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçirilmesini sağlamakla yükümlüdür (Ek cümle: 7/5/2010-5982/1 md). Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz.” Anayasa 17. Md. İse “Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Tıbbi zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbi deneylere tabi tutulamaz. Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir ceza veya muameleye tabi tutulamaz” şeklinde yer almaktadır (http-10).

Dolayısıyla kadına şiddet, Anayasa’nın 17. Maddesine doğrudan aykırılık unsuru içermektedir. Aileye verilen önem doğrultusunda ailenin korunması amacıyla Anayasanın 41. maddesine,“ Aile Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır. Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle annenin ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilatı kurar” eklentileri yapılmıştır.

5.2.2. 6284 Sayılı “Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine” Dair Kanun

8 Mart 2012 tarihinde resmî gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 6284 sayılı kanun, şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan kişilerin korunması ve bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla alınacak tedbirlere ilişkin usul ve esasları düzenleme amacını taşımaktadır(http-11).

6284 sayılı kanun, kadına yönelik şiddetin önlenmesi, korunması ve hukuki süreçlerin yürütülmesi ile ilgili düzenlemeler içermektedir. Kanun kapsamında, kadına yönelik şiddetin önlenmesi ve şiddet mağduru kadınların korunması için bir dizi önleyici tedbir alınmıştır. Bunlar arasında, şiddet mağduru kadınların barınma ihtiyacının karşılanması, koruyucu tedbirlerin alınması, mağdurların güvenliği için gereken önlemlerin alınması sayılabilmektedir. Kanun, kadına yönelik şiddetin fiziksel, psikolojik, cinsel ve ekonomik boyutlarını kapsar ve kadına yönelik şiddeti sadece evlilik veya benzeri birlikteliklerde değil, her türlü ilişkide suç olarak tanımlar. Kanun, şiddet mağduru kadınlara acil yardım hizmeti, koruma ve barınma hizmetleri gibi birçok hukuki ve sosyal desteği sunmaktadır.

6284 sayılı kanunun temeli İstanbul Sözleşmesine dayandırılmaktadır. Kanunlaştırma maksadıyla yapılan çalışmalarda sözleşme maddeleri değişikliklere uğramıştır. Başlıca tanımların eklendiği kanun maddeleri komisyonlarda görüşüldüğü sırada bu konuyla alakalı olarak “Aile İçi Şiddet” kavramı kanun maddesinin içerisinde net bir şekilde açıklanmıştır. Buna göre ‘Aile İçi Şiddet’ kavramı, bir aile üyesine fiziksel, duygusal ve cinsel zarar vermek şeklinde tanımlanmıştır. Aile içi ve kadına yönelik şiddete bakıldığında, çoğunlukla bu şiddet fiziki, psikolojik, cinsel ve ekonomik olarak kendini göstermektedir (Kara ve Aydemir, 2012, s.46).

Bu noktada bahsedilen şiddet şekillerini açıklamak yerinde olacaktır. Fiziksel Şiddet; Yumruk atmak, teklememek, itmek, boğmak veya diğer fiziksel güç kullanarak zarar vermek halidir. Duygusal Şiddet; Küçük düşürme, tehdit etme, aşağılama, kontrol etme, yalnız bırakma, manipüle etme veya aşağılama yoluyla bir kişinin diğerini incitmesidir. Cinsel Şiddete bakacak olursak; tecavüz, cinsel saldırı veya taciz yoluyla bir kişinin diğer kişiyi istismar etmesi. Ekonomik Şiddet ise; para veya maddi kaynakların kontrol edilmesi, ailenin finansal durumunun kontrol edilmesi veya diğer maddi kaynakların kısıtlanması yoluyla bir kişinin diğerini kontrol etmesi şeklinde ifade edilebilir.

Yapılan tüm bu çalışmalar kapsamında ‘Aile içi şiddet’ kavramı yasal anlamda ilk kez 4320 sayılı yasada kullanılmıştır. 4320 sayılı “Ailenin Korunmasına Dair” kanun, 8 Mart 2012 tarihinde 6284 sayılı “Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair” kanun olarak değiştirilerek kabul edilmiştir. Kanun temelde şiddete uğrayan veya şiddete uğrama tehlikesi bulunan kadınların, çocukların, aile bireylerinin ve tek taraflı ısrarlı takip mağduru olan kişilerin korunması ve bu kişilere yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla alınacak tedbirlere ilişkin usul ve esasları düzenleme amacı taşımaktadır.

6284 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesiyle birlikte şiddet olaylarının önlenmesi beraberinde şiddet mağduru olan şahısların hayat düzeninin devam edebilmesi için maddi destek, rehberlik hizmeti ve geçici barınmasıyla ilgili olarak da ayrıca bir düzenleme bulunmaktadır. Adı geçen kanunun 6. maddesinde mülki amir ve kolluk amiri tarafından verilecek koruyucu tedbir kararları yer almaktadır. Bu karar kanun maddesinde belirtildiği üzere; “Kadına ve gerekiyorsa beraberindeki çocuklara, bulunduğu yerde veya başka yerde uygun barınma yeri sağlanması, diğer kanunlar kapsamında yapılacak yardımlar saklı kalmak üzere, geçici maddi yardım yapılması, psikolojik, mesleki,

hukuki, sosyal bakımdan rehberlik ve danışmanlık hizmeti verilmesi, hayati tehlikesinin bulunması halinde, ilgilinin talebi üzerine veya res'en geçici koruma altına alınması, gerekli olması halinde, korunan kişinin çocukları varsa çalışma yaşamına katılımını desteklemek üzere dört ay, kişinin çalışması halinde ise iki aylık süre ile sınırlı olmak kaydıyla, on altı yaşından büyükler için her yıl belirlenen aylık net asgari ücret tutarının yarısını geçmemek ve belgelendirilmek kaydıyla Bakanlık bütçesinin ilgili tertibinden karşılanmak suretiyle kreş imkanının sağlanması, gecikmesinde sakınca bulunan hallerde birinci fıkranın (a) ve (ç) bentlerinde yer alan tedbirler, ilgili kolluk amirlerince de alınabilir"şeklindedir (http-11). Kanunun getirdiği bir diğer önemli husus, şiddet gören ya da şiddet tehdidi altında olan kadınların ilk başvuru yapabileceği yer olarak Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi'nin (ŞÖNİM) kurulmasına öncülük etmiş olmasıdır (http-11). Merkezler sayesinde şiddetin önlenmesi ve önleyici tedbirlerin uygulanması sağlanırken bu hizmetin kesintisiz olarak verilmesi amaçlanmaktadır. 6284 sayılı kanunun yürürlüğe girmesi ardından yapılacak olan çalışmalarda aksaklığa mahal verilmemesi amacıyla 18.01.2013 tarihinde "Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanuna İlişkin Uygulama Yönetmeliği" yayınlanmıştır (http-12).

5.2.3. Türk Ceza Kanunu (TCK)

1 Haziran 2005 tarihinde yürürlüğe giren Türk Ceza Kanun'nda kadına şiddet kavramı kişilere karşı işlenen suçlar kapsamında değerlendirilerek yasal müeyyidesi bu çerçeveye göre uygulanmaktadır. Düzenlenen yeni ceza kanununda daha önceleri suç niteliği olarak kabul görmeyen farklı sebeplere dayandırılan evlilik içi ırza geçme olayı artık suç olarak düzenlenmiştir (TCK m. 102/2). Kadınların yaşadıkları şiddet olayları farklı şekillerde olabileceği için yapılan yeni yasada birtakım kavramlar daha net ve suç karşılığı açıkça ifade edilmiştir. Kabul edilen yeni Ceza Kanununda söz atma, sarkıntılık gibi kavramlar yer almamaktadır. Resmi Nikah olmadan dini törenle evlenme yasaklanmakta ve bu şekilde evlenenler de cezalandırılmaktadır (TCK m. 105). Tecavüz sonucu hamile kalan kişinin kendi isteğinin bulunması halinde (hamileliğin 20 haftayı geçmemiş olması koşuluna bağlı olarak) hastane ortamında olmak koşuluyla 'kürtaj' yapılmasına izin vermektedir (TCK m.99).

Aile içi şiddet ve kadına karşı şiddetin önlenmesi kapsamına giren ve kadına karşı işlenmesi durumunda kademesi artırılan suçlara bakıldığında ise Türk Ceza Kanunu'nda ikinci kısım "Kişilere Karşı Suçlar" birinci bölümde yer alan 'Hayata karşı suçlar' Kasten

Öldürme suçu başlıca ele alınmaktadır. ‘Kasten Öldürme ’suçu; (TCK m. 81) Bir insanı kasten öldüren kişi müebbet cezası ile cezalandırılır. Bu suçun kadına karşı işlenmesi halinde ceza ağırlaştırılmış müebbet hapse çıkartılır şeklinde tanımlanmıştır. İkinci bölümde yer alan ‘Vücut Dokunulmazlığına karşı suçlar ’da bulunan ve ikincil olarak ele alınması gereken suç Kasten Yaralama suçudur. ‘Kasten Yaralama ’suçu ;(TCK m. 86) Kasten başkasının vücuduna acı veren veya sağlığının ya da algılama yeteceğinin bozulmasına neden olan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Bu suçun kadına karşı işlenmesi halinde cezanın alt sınırı bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır şeklinde şiddetin sınırları net olarak belirlenmiştir.

Türk Ceza Kanunu’nun aynı kısmın üçüncü bölümünde “İşkence ve Eziyet” kapsamında ‘Eziyet ’suçuna baktığımızda (TCK’m. 96); Bir kimsenin eziyet çekmesine yol açacak davranışları gerçekleştiren kişi hakkında iki yıldan beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur. Suçun kadına karşı işlenmesi halinde cezanın alt sınır iki yıl altı aydan az olmaz, hükmüyle kadına yönelik şiddet olaylarında uygulanan suç nevisinin ceza kapsamında niteliği anlatılmıştır.

Altıncı Bölümde yer alan “Cinsel Dokunulmazlığına Karşı Suçlar” bölümünde bulunan Cinsel Saldırı ve Cinsel Taciz suçlarının tanımı da şu şekildedir. ‘Cinsel Saldırı’ (TCK m. 102); Bir kimseyi cinsel davranışlarda bulunmaya zorlayan kişi, beş yıldan on yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Bu suçun kasten işlenmesi halinde ceza on yıldan on beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. ‘Cinsel Taciz ’suçu da (TCK m. 103); Bir kimseyi cinsel amaçlı sarkıntılıkta bulunan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır şeklinde tanımlanmıştır.

Yedinci Bölümde yer alan “Hürriyete Karşı Suçlar” kapsamında ‘Tehdit ’suçu (TCK m. 106); Bir kimseyi kanuna aykırı bir davranışta bulunmaya icbar etmek maksadıyla, kendisine veya yakınlarına karşı isnat veya iftirada bulunmak veya şiddet kullanmakla tehdit eden kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Suçun kadına karşı işlenmesi halinde cezanın alt sınırı dokuz aydan az olamaz. Sekizinci Bölümde yer alan “Şeref Karşı Suçlar” kapsamında ‘Hakaret ’suçu (TCK m. 125); Bir kimseye onur, şeref veya saygınlığını rencide edebilecek saldırı niteliğinde sözler söyleyen ve fiillerde bulunan kişiye, üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası verilir.

Ceza Hukuku aile hukukundan kaynaklanan yükümlülükleri yerine getirmemeyi de suç saymaktadır. “Aile Hukukundan Kaynaklanan Yükümlülüklerin İhlali” suçuna

göre (TCK m. 233); Aile hukukundan kaynaklanan bakım, eğitim veya destek olma yükümlülüğünü yerine getirmeyen kişi şikayet üzerine 1 yıla kadar hapis cezasına çarptırılır. Hamile olduğunu bildiği eşini çaresiz durumda terk eden veya sürekli birlikte yaşadığı ve kendisinden gebe kalmış bulunduğunu bildiği evli olmayan bir kadını çaresiz durumda terk eden kimseye üç aydan 1 yıla hapis cezası verilir. Ayrıca “Kötü Muamele” suçu (TCK m.232); aynı konutta birlikte yaşadığı kişilerden birine karşı kötü muamelede bulunan kimse, iki aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Suçun mağduru kadın ise, fail hakkında üç aydan bir yıla kadar hapis cezası verilir, halinde düzenlemiştir.

Yeni Ceza Kanun’unda m. 96 ile birlikte TCK m.94’te birbiriyle iliştilmiştir. İşkence “Bir kişiye karşı insan onuruyla bağdaşmayan ve bendensel veya ruhsal yönden acı çekmesine, algılama veya irade yeteceğinin etkilenmesine, aşağılanmasına yol açacak davranışları gerçekleştirmek olarak tanımlanmıştır. TCK m. 95’de türleri sayılmış, Md. 96’da ise yapılmış olan işkence eyleminin “çocuğa, beden ve ruh bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye ya da gebe kadına karşı, Üstsoy veya Altsoya, analık ya da babalığa ya da eşe karşı işlenmesi halinde, kişi hakkında üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezasına hükmolunur” denilmiştir (http-13).

Bu bölümde kadına şiddet, aile içi şiddetle mücadele kapsamında değerlendirilen suçların başlıcaları ve suçun müeyyideleri aktarılmıştır. Bu konuyla ilgili olarak yasal metinlerde geçenin dışında, eklenecek herhangi suç bulunmamaktadır. Ancak ana hatlarıyla, 6284 Kanun kapsamında suç olarak kabul edilen ve suçun uygulanabilir cezaları bu şekilde aktarılmıştır.

5.2.4. ŞÖNİM (Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi)

ŞÖNİM, Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi olarak Türkiye’de şiddet gören mağdur kadınlar, çocuklar ve diğer tüm şiddet mağdurları için ücretsiz destek, danışmanlık ve koruma hizmeti veren bir kuruluştur. 6284 sayılı kanunla getirilen düzenlemelerden biri olan ŞÖNİM’dir. Kanunun 39. Md. göre,“ Bakanlık, şiddetin önlenmesi, koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin olarak uygulanmasına yönelik destek ve izleme hizmetlerinin verildiği, çalışmaların 7/24 yürütülebileceği şiddet önleme ve izleme merkezleri kurar” ifadesinden hareketle oluşturulmuştur(http-11).

İçişleri Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren bu merkezlerde kadınların maruz kaldığı şiddetin izlenmesi ve kaydedilmesi için bir veri tabanı oluşturulur. Bu veri tabanı kadına yönelik şiddetle mücadele konusunda politika belirlemede ve gerekli tedbirlerin alınmasında kullanılır. Mağdurlar ŞÖNİM’lerde hizmet veren uzmanlar aracılığıyla hukuki danışmanlık, psikolojik ve sosyal destek alabilmektedirler. ŞÖNİM’lerin kurulmasıyla devlet kurumsal olarak hem mağdura hem şiddet uygulayana destek hizmeti vermeye başlamıştır. Böylelikle şiddetle mücadelede devlet destekli kurumsal bir program dönemi başlatılmıştır.

6. KADES UYGULAMASI, KADES UYGULAMASININ DÜNYA ÜZERİNDEKİ ÖRNEKLERİ

6.1. KADES Uygulaması

KADES Uygulaması, İçişleri Bakanlığına bağlı Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından geliştirilen, kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddet unsurlarını ciddi boyutlara varmadan koruma ve destek sağlamak amacıyla oluşturulmuş yerli ve milli bir yazılımdır. Bu yazılımda amaç, bir suç unsuru olan şiddetin aile içi ya da kadına karşı olan şiddetin önlenmesidir. Kadınların acil durum anında panik butonu olarak kullanabileceği uygulamada, olumsuz bir durumla karşı karşıya kalan mağdur kişinin internet bağlantısı olan akıllı bir cihaz (akıllı telefon) aracılığıyla yardım talep etmesiyle kendisini güvence altına alması amaçlanmaktadır.

Kadına yönelik şiddetin toplumsal cinsiyet eşitsizliği temelinde suç anlamında oluşageldiği düşünüldüğünde kadınların, bağlı olduğu şartlarla beraber fiziksel olarak ayrı bir noktada tutulması gerekmektedir. İnsan hakları bakımından da hareketle Türkiye’de, kadına yönelik şiddetin önlenmesi üzerine geçmişten günümüze farklı yazılı kaynaklar oluşturulmuş ve bu durum doğrudan kadına yönelik şiddetin önlenmesi ismiyle kanunlaştırılmıştır. Kadına yönelik şiddetle mücadeledeki etkinliğin artırılması ve günümüzde teknolojik olanakların da bu sürece eklenmesinden faydalanılarak çeşitli çalışmalar hayata geçirilmeye başlamıştır. Bu alandaki çalışmaların başında iletişimde internet kullanımının yaygınlaşması ve mobil cihazların hayatımızın vazgeçilmez bir parçası haline gelmesi noktasından hareketle Emniyet Genel Müdürlüğü’nün teknik imkan ve kapasitesini en üst seviyede kullanarak geliştirdiği, 24 Mart 2018 tarihinde hayata geçirilen ‘Kadın Acil Destek(KADES) uygulaması gelmektedir.

Kadınların 112 Acil Çağrı Merkezi'ne 'kırmızı kod 'ile ihbar gönderebilmesi ve mümkün olan en kısa sürede olaya müdahale edilerek meydana gelen ya da gelmekte olan şiddet olayının engellenmesi, mevcut saldırının sonlandırılması amacıyla geliştirilen ve akıllı telefonlar üzerinden kullanılan KADES, kadınlara yönelik koruyucu ve önleyici hizmetlerin etkin bir şekilde gerçekleştirilmesi bakımından dünya genelinde sayılabilecek bir örnek olarak kabul edilmektedir. Bu yönüyle KADES, Akdeniz Parlamenterler Asamblesi (PAM) tarafından ödüle layık görülmüş ve bu ödül 2021 yılında İtalya'nın başkenti Roma'da Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanı'na takdim edilmiştir.

Kadın Acil Destek Uygulaması, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda yer alan aile, kadın ve çocukların korunmasına ilişkin devletten beklenen yükümlülüklerin bir gereği olarak, şiddet ve şiddet eylemlerinin etkin bir şekilde sonlandırılmasına katkı sağlamaktadır. Ayrıca alınması gereken adli ve idari önlemlerin hızlı bir şekilde uygulamaya geçirilmesine de yardımcı olmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti'nin bağlı olduğu uluslararası sözleşmeler, şiddet eylemleri meydana geldikten sonra bunun takibini yapmak ve maddi yardım, barınma talepleri için de gerekli işlemlerin oluşturulmasında belirleyici olmaktadır.

Bu bağlamda 6284 sayılı 'Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair 'kanunun 7. Maddesinin "Şiddet veya şiddet uygulanma tehlikesinin varlığı halinde herkes bu durumu resmi makama veya mercilere ihbar edebilir. İhbarı alan kamu görevlileri bu kanun kapsamındaki görevlerini gecikmesizin yerine getirmek ve uygulanması gereken diğer tedbirlere ilişkin olarak yetkilileri haberdar etmekle yükümlüdür" hükmü bakımından KADES'in kullanılması hem hukuki ihbar niteliği taşımaktadır hem de mağdur kişinin taleplerinin yerine getirilmesinde işlemlerin ilk adımını oluşturmaktadır.

6.1.1 KADES Uygulamasının İşleyişi ve Kapsamı

KADES uygulamasının, işleyişiyle ilgili olarak öncelikle birtakım gereksinimlere sahip olunması gerekmektedir. Başka bir ifadeyle uygulamanın kişilerin yaşadığı olumsuz bir durumda yardım ve destek alabilmesini sağlamak amacıyla kullanmış oldukları akıllı cep telefonuna uygulamanın yüklenmiş olması, konum bilgisinin açık olması ve internet bağlantısının bulunması gerekmektedir. Bu aşamaları sırasıyla anlatmak gerekirse; Google Play Store veya Apple Store gibi uygulama mağazalarının arama motor kısmına "KADES" yazılıp uygulama yüklenmelidir. Uygulamanın kullanım

dili olarak sunulan 11 farklı dil seçeneğinden, Almanca, Arapça, Farsça, Fransızca, İngilizce, İspanyolca, Özbekçe, Kırgızca, Kürtçe, Rusça ve Türkçe, biri seçilmelidir (http-14). Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olup olmadığı sorusuna yanıt verdikten sonra cevaba göre vatandaş ise kimlik numarası, doğum tarihini ve cep telefonu numarası bilgilerini; Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı değil ise belge seri numarasını, uyruğunu ve cep telefonu bilgilerini tuşlamak suretiyle bir sonraki aşamaya geçilir. Uygulamanın katılım şartları altında yer alan “Okudum, Kabul Ediyorum” butonu tıklanır. Uygulamayı yükleyen kadının MERNİS (Merkezi Nüfus İdare Sistemi) bilgileri üzerinden cep telefonuna ‘SMS Doğrulama Kodu ’gönderilir. Doğrulama kodunun sisteme girilmesiyle birlikte uygulama aktif hale gelmektedir.

Sistem üzerinden ana ekranda bulunan “Yardım İste” butonuna basıldığında doğrudan ihbar oluşturulur ve sistem üzerinde ihbarda bulunan kişinin konumuna en yakın ekip yönlendirilmektedir. Uygulamaya pilot çalışmalarından sonra ihbar oluştururken asılsız ihbarlar oluşturulmasını önlemek ve bilinçsiz hareketleri engellemek amacıyla (el çarpması yüzünden butona basma, cep telefonu ile oynayan çocukların istemsiz olarak ihbar oluşturması vb.) doğrudan ihbar oluşturduktan sonra bir ihbar teyiti eklenmiştir. Yani “Yardım İste” butonuna basıldığında ihbar oluşturulurken kullanıcıya bunun teyit edilmesi amacıyla “İhbar Oluşturmak İstiyor musunuz?” sorusuna ekranda görüntülen “Evet/Hayır” seçeneklerinden; evet cevabı seçildiğinde ihbar kaydı oluşturulur ve kişinin konumuna en yakın ekip sevk edilir, hayır cevabını seçtiğinde ise ihbar oluşturulmaz ve böylece olası bir asılsız ihbarın oluşması engellenir.

Kadın Acil Destek Uygulamasının genel bir prosedür olarak uygulama üzerinden kullanıcılara sunulan ve onaylanması istenilen kullanım şartları 01.01.2023 tarihi itibarıyla şu şekilde belirlenmiştir:

1. KADES Uygulaması; yalnızca şiddet mağduru kadınlar tarafından kullanılabilen bir uygulama olup, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasına göre Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü’nden, Pasaport Numarasına göre de Hudut Kontrol Sistemi veri tabanından gerekli kontroller sağlanarak akabinde cep telefonuna SMS olarak gönderilen doğrulama kodunun tuşlanması ardından aktif hale gelecektir.
2. Uygulama kullanılmadan önce cep telefonunun “konum bilgisinin” açık olduğundan emin olunmalıdır.

3. Uygulama aktif hale geldikten sonra “Yardım İste” veya “Kades Kadın Destek” butonuna basılması halinde talep ihbar niteliği kazanarak yardım isteyen kişinin mevcut konumuna göre en yakın ekip yönlendirilecektir.
4. Asılsız ihbarda bulunanlar hakkında, TCK’nın 271. Maddesinin “İşlenmediğini bildiği bir suç, yetkili makamlara işlenmiş gibi ihbar eden ya da işlenmeyen bir suçun delil veya emarelerini soruşturma yapılmasını sağlayacak biçimde uyduran kimseye üç yıla kadar hapis cezası verilir.” hükmü gereğince gerekli yasal işlem başlatılacaktır.
5. Şiddete uğranıldığında psikolojik, sosyal, ekonomik ve hukuki destek almak için Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı ŞÖNİM ’e ulaşabilir ya da Alo 183 numarası aranmalıdır(http-11).
6. Vize, İkamet izni, uluslararası koruma, geçici koruma gibi konular ile göçmen kaçakçılığı veya insan ticareti mağduru olduğunda Göç İdaresi Başkanlığı’na ait Yabancılar İletişim Merkezi (YİMER) ya da Alo 157 numarasını mesai mefhumu gözetmeksizin aranmalıdır (http-15).

Uygulamanın kullanım şartlarının birinci maddesinde uygulamanın yalnızca kadınlar tarafından kullanılabileceği ve kullanıcının nasıl teyit edildiği ile uygulamanın nasıl aktif hale geleceği bilgisi verilmektedir. İkinci, üçüncü ve dördüncü maddeler ihbar aşamasıyla ilgilidir. İkinci madde ihbar için akıllı telefonun konum bilgisinin özelliğinin açık olması gerektiği hakkında bilgisi verilirken, üçüncü madde uygulamada ihbarın nasıl yapılacağı hakkında bilgilendirme içermekte, dördüncü maddede ise asılsız ihbarın yasal sonuçlarıyla ilgili ikazlar anlatılmaktadır. Kullanım şartlarının son iki maddesi ise kadına yönelik şiddetle mücadele alanında koordineli çalışan diğer kurum ve kuruluşlarına ait görev alanı ile iletişim adreslerinin bilgisini vermektedir.

KADES uygulamasıyla alakalı olarak suçun önleyiciliği ve şiddet mağduru kişiye destek ve yardım noktasındaki çalışmalara bakıldığında Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı’nın resmî sitesinde yer alan açıklamalarda, şiddet mağduru kadınların ihbarından sonra ortalama olarak 4-5 dakika içerisinde güvenlik güçlerinin kadının bulunduğu adrese erişim sağlayarak müdahale ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan ihbarlara istinaden gidilen olay yerinde şiddet mağduru kadına ulaşılan kadar süreç devam etmekte ve müracaatçı olan kadın ile yapılan yüz yüze görüşme sonrasında ihbar sonlandırılmaktadır. Görüşme yapılmadan ya da herhangi bir belirsizlik durumu (yanlışlıkla butona basılması durumu) olduğunda bu durum tutanak düzenlenmek suretiyle tamamlanmaktadır. İhbarda bulunan kadının, şiddet olayıyla karşı karşıya

kaldığında veya kendini tehlikede hissetmesi gibi bir durum vuku bulduğunda, olayın faili olan kişi ya da kişiler ile olayın tanıkları Polis Merkezine/Jandarma Karakoluna götürülerek Aile İçi ve Kadına Karşı Şiddetle Mücadele Biriminde adli işlem başlatılmaktadır.

Bu uygulamanın kapsamına değinecek olursak, kadına yönelik meydana gelen ya da gelmesi muhtemel olan şiddet durumunda yardım ve destek talep eden kişinin ya da kişilerin nüfus bilgilerinden kontrol sağlanarak, ihbarcının kimlik bilgisi doğrulandıktan sonra yardım talebi oluşturulmaktadır. Aksi bir durumda yardım talep eden kişi erkek ise program uyarı vermektedir. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 10. Maddesinde "Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçirilmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz" hükmü ile kadın ve erkek arasındaki eşitliği sağlamak devletin temel amaç ve görevleri arasında sayılmıştır. Yine Türkiye Cumhuriyeti Anayasası 17. Maddesinin "Herkes, yaşama maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir" hükmü ile kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı güvence altına alınmıştır. Kanun maddesinde kabul edildiği üzere kişinin maddi ve manevi varlığının korunması hakkını engelleyen bireylere karşı geliştirilen KADES uygulaması medeni hali ayırt etmeksizin evli, bekar, dul, boşanmış ve yaş sınırı olmaksızın tüm kadınlara hizmet vermektedir.

Kadın Acil Destek uygulaması yalnızca ülke vatandaşları değil; aynı zamanda turist veya geçici ikameti bulunan diğer ülke vatandaşı olan, dolayısıyla ülke içinde bulunan her kadın tarafından kullanılabilir. Türkiye'de altı aydan fazla ikamet eden yabancı uyruklu kişilere Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü tarafından verilen yabancı kimlik numarası ile Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayan ve turist olarak Türkiye'de bulunan yabancı uyruklu kadınların pasaport veya ülkemize giriş yaptığı belgenin seri numarası ile kayıt oluşturarak uygulamayı kullanabilmelerine de imkân sağlanmıştır. Bu kapsamda daha etkin kullanılabilmesi amacıyla KADES, ara yüzleri Arapça, Farsça, Fransızca, İngilizce ve Rusça olmak üzere 1 Mart 2021 tarihinde 5 dile çevrilecek güncellenmiş, 28 Haziran 2022 tarihi itibarıyla de Kürtçe, Almanca, Özbekçe, Kırgızca ve İspanyolca dillerine de çevrilmiş olup Türkçe dahil 11 dilde kullanıma sunulmuştur.

Uygulamanın tanımına kadına yönelik şiddet fiillerinin girmesi sebebiyle, mağdurun kadın olduğu her olay bu kapsama dahil edilmemektedir. 6284 sayılı "Ailenin

Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair” kanunun 2. Maddesinde geçen “kadınlara, yalnızca kadın oldukları için uygulanan veya kadınları etkileyen cinsiyete dayalı bir ayrımcılık ile kadının insan hakları ihlaline yol açan ve bu kanunda şiddet olarak tanımlanan her türlü tutum ve davranış” şeklindeki kadına yönelik şiddet tanımından hareketle KADES üzerinden yapılabilecek ihbarların kapsamı belirlenmiştir. Kanun, kadına şiddeti tanımlarken, bunun cinsiyete dayalı bir ayrımcılığın bir sonucu ve bir insan hakları ihlali olduğunun altını çizmektedir. Burada önemli olan husus, kadının kendisine bir eylemin gerçekleştirilmesidir. Zira kira sözleşmesi, alacak/verecek meselesi, miras meselesi, arazi anlaşmazlığı vb. özel hukuktan doğan ihtilaflar ile komşuluk ilişkilerinden kaynaklanan tartışmalar sonucundaki şiddet olaylarının kadına yönelik şiddet kavramı içinde yer alması ve taraflardan birinin kadın olması sonucunu değiştirmemesi sebebiyle bahse konu olayların uygulama kapsamında olmadığı değerlendirilebilir. Uygulamanın kullanılması için devam eden ya da sonlanan bir şiddet eyleminin bulunması zorunlu olmayıp, şiddete uğrama tehlikesinin varlığı da yeterlidir.

Kadın Acil Destek Uygulamasının olası şiddet eylemlerine karşı kadınlar tarafından bilinmesi bir devlet politikası haline getirmek için başta İçişleri Bakanlığı olmak üzere diğer bakanlıklarla koordineli olarak çalışılmaktadır. Örnek olarak Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 2022 Yılı” faaliyet planında KADES’in yaygınlaştırılmasına yönelik tanıtım faaliyetlerinin yapılacağı belirtilmiştir. Bu faaliyet planında belirlenen hedeflere göre;

Tüm kurumlar tarafından yapılan faaliyetlerde akıllı telefon kullanıcı kadınların acil durumlarda kolluk kuvvetlerine ulaşmalarını kolaylaştıran KADES uygulamasının tanıtımına yer verilmesi sağlanacaktır. Bu kapsamda Milli Eğitim Bakanlığı tarafından tüm kadın öğretmenler ile orta öğretim kurumunda öğrenim gören öğrencilere, Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından Kredi Yurtlar Kurumu’na bağlı kız öğrenci yurtlarında kalan kız öğrencilere, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından kurs/etkinliklere katılım sağlayan kadınlara, Yüksek Öğrenim Kurumuna bağlı üniversitelerdeki kadın öğretim görevlileri ile öğrenim gören öğrencilere, Sağlık Bakanlığı tarafından tüm kadın sağlık çalışanlarına KADES uygulamasının tanıtılması ve 2022 yılı sonuna kadar yaklaşık 5.000.000 kadının akıllı telefonlarına yükletilmesi sağlanacaktır(Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (2022), “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 2022 Yılı Faaliyet Planı, 1.Md).

Valilik/ Kaymakamlıkların koordinasyonunda ilgili kurumların temsilcilerinden oluşturulacak eğitim ekiplerince vatandaşlarımızın yoğunlukla bulunduğu alan/yerlerde aile içi ve kadına yönelik şiddet konusunda farkındalık oluşturma ve bilinçlendirme amacıyla kısa eğitimler (yüz yüze) verilecektir(Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (2022), “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 2022 Yılı Faaliyet Planı, 2.Md).

Tüm kurumlar tarafından yürütülen faaliyetlerde KADES uygulamasının tanıtımına yer verilmesi sağlanacaktır. Bu kapsamda Milli Eğitim Bakanlığı tarafından tüm kadın öğretmenler ile ortaöğretim kurumunda öğrenim gören öğrencilere, Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından Kredi Yurtlar Kurumu’na bağlı kız öğrenci yurtlarına kalan kız öğrencilere, Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından kurs/etkinliklere katılım sağlayan kadınlara, Yüksek Öğrenim Kurumuna bağlı üniversitelerdeki kadın öğretim görevlileri ile öğrenim gören öğrencilere, Sağlık Bakanlığı tarafından tüm kadın sağlık çalışanlarına KADES uygulamasının tanıtılması ve 2023 yılı sonuna kadar yaklaşık 6.000.000 kadının akıllı telefonlarına yükletilmesi sağlanacaktır(Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (2022), “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 2022 Yılı Faaliyet Planı, 3.Md).

Kadınların cep telefonlarına, KADES Uygulaması hakkında bilgilendirme amaçlı kısa mesaj (SMS) gönderilecektir (Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (2022), “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 2022 Yılı Faaliyet Planı, 4.Md). Bu hedeflerin ilk üç maddesinin yerine getirilmesinde kurumlar arası bir yaklaşımla Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığı sorumlu/ilgili kurumlar olarak, son hedefin yerine getirilmesinde ise İçişleri Bakanlığı sorumlu kurum olarak belirlenmiştir.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’nın Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 2023 yılı Faaliyet Planı’nda ise KADES’in yaygınlaşacağı, bilgilendirme ve farkındalık belirtilmiştir. Program dahilindeki hedeflere göre;

“KADES” ve “Kadına El Kalkmaz” temalı broşür ve afiş/pankartların Nüfus Müdürlükleri, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma vakıfları, Açık Kapı Birimleri, Polis Merkezleri, Sosyal Hizmet Merkezleri, Aile Sağlığı Merkezleri, Belediyeler ve Muhtarlıklar gibi vatandaşımızın yoğunlukla hizmet aldığı kurumlarda valiliklerce temin edilerek bulundurulması ve KADES uygulamasının vatandaşlara anlatılarak yükletilmesi sağlanacaktır. Yenilenen KADES broşürü ve diğer materyaller ile Kadına El Kalkmaz materyalleri valiliklere gönderilecek ve her ilin nüfusuna göre ayrı ayrı olmak üzere

toplamda 10.000.000 KADES ve Kadına El Kalkmaz broşürü ismi geçen kurumlara dağıtılacak ve 40.000 afiş/pankart asılacaktır.

Valilik/Kaymakamlıkların koordinasyonunda ilgili kurumların temsilcilerinden oluşturulacak eğitim ekiplerince vatandaşlarımızın yoğunlukla bulunduğu alan/yerlerde aile içi kadına yönelik şiddet konusunda farkındalık oluşturma ve bilinçlendirme amacıyla erkeklere eğitim verilerek bu sayının 10 milyon erkeğe ulaşması sağlanacaktır.

Son olarak 2022 yılı planlamasında olan ve 2023 yılı faaliyet planına bir önceki yıldaki gibi maddeler eklenerek daha fazla kişiye ulaşabilmek amacıyla; kadınların cep telefonlarına, KADES uygulaması hakkında bilgilendirme amaçlı kısa mesaj (SMS) gönderilecektir (Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (2023), “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele 2022 Yılı Faaliyet Planı, 4.Md). Bu hedeflerin ilk üç maddesinin yerine getirilmesinde kurumlar arası bir yaklaşımla Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Diyanet İşleri Başkanlığı sorumlu olan kurumlar olarak hizmet vereceklerdir. Son hedefin yerine getirilmesinde ise yine İçişleri Bakanlığı sorumlu kurum olarak belirlenmiştir.

Yerli ve milli bir yazılım olarak geliştirilen KADES, başta suça karşı önleyiciliğinin oluşturulması ve ardından şiddet olaylarının azaltılması açısından uygulamayı kullanan kadınlara ihbar süreciyle ilgili de şu katkıları sağlamaktadır;

- Tek tuşla 112 Acil Çağrı Merkezi'ne ulaşım sağlanılmakta ve 112 Acil Çağrı Merkezi'nin arayarak beklemek yerine doğrudan ihbar oluşturulması kapsamında süre en kısa zamana indirilmektedir.
- 112 Acil Çağrı Merkezi'nin aranması sırasında oluşabilecek hat yoğunluğu, çağrılarının sıraya alınması vb. aksaklıklar yaşanmamaktadır.
- Mağdurların yaşadıkları durumun etkisiyle untabildiği ve/veya söyleyemediği bilgiler uygulama içerisinde saklanmakta, dolayısıyla 112 Acil Çağrı Merkezi'nin aranmasıyla yapılan ihbarlarda kaçınılmaz olan kayıt oluşturulma aşamasına ihtiyaç kalmamaktadır.
- Anlık konum bilgisiyle ihbar adresine daha kolay ulaşılmaktadır.
- Teknik sebeplerle anlık konum bilgisine erişimin kısıtlı olduğu durumlarda ihbarda bulunanın MERNİS sisteminde kayıtlı adresi baz alınarak olaya müdahale edilebilmesi için alternatif yola başvurulabilmektedir.

- 'Kırmızı Kod 'uyarısı acil durum sıralamasında öncelikli olduğundan olay yerine en yakın ekibin en kısa zamanda gönderilmesini sağlamaktadır.

Bu aşamalardan yola çıkarak KADES Uygulamasının ayırt edici özelliği, en hızlı ve en kolay ihbar sağlayıcısı olmasından kaynaklanmaktadır.

6.2. Türkiye’de Suç Tanımları ve Tekirdağ’da Suç Oranları

Türkiye’de suçlar Türk Ceza Kanunu (TCK) ve diğer kanunlar tarafından açıkça tanımlanmıştır. Türk Ceza Kanunu, suçları ayrıntılı bir şekilde tanımlamış ve her suç için belirli bir ceza öngörülmüştür. Türkiye’de en sık işlenen suçlar arasında hırsızlık, dolandırıcılık, uyuşturucu kullanımı ve satışı, cinsel suçlar, şiddet içeren suçlar, terörizm ve kaçakçılık yer almaktadır.

Bu kapsamda suç işleyen kişiler, kanunların öngördüğü cezalar olan; hapis cezaları, para cezaları, toplum hizmeti cezaları, geçici gözaltı, ev hapsi gibi yaptırımlarla karşı karşıya kalmaktadır. Suçun önlenmesi ve cezalandırılabilmesi için Türk yargı sisteminde kolluk kuvvetleri, savcılık birimleri ve mahkemeler işbirliği içerisinde çalışarak görevlerini yerine getirmektedir. Bu çalışmaların sürdürülmesi ve cezalandırılması emniyet güçleri vasıtasıyla yürütülmektedir. Bununla beraber Türkiye’de suçların önlenmesi ve suçla mücadele için birçok kurum ve kuruluş görev yapmaktadır. Bunlar arasında; Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Adli Kolluk gibi kuruluşlar yer almaktadır. Suçla mücadele için ayrıca İstanbul, Ankara, İzmir ve Adana gibi büyük şehirlerde özel suçla mücadele birimleri de oluşturulmuştur.

TCK, Türkiye’de işlenen suçları üç kategoriye ayırmaktadır: 1- Ağır Suçlar, 2- Orta Suçlar, 3- Hafif Suçlar. Ağır Suçlar, cezası ağır olan ve toplumda ciddi bir etki yaratan suçları oluşturmaktadır. Ağır Suçlar genellikle insan hayatına, bedensel zarar verme veya mal varlığına yönelik olarak işlenen suçlar olarak tanımlanabilir. Örnek olarak cinayet, kasten yaralama, cinsel saldırı, gasp, soygun, nitelikli dolandırıcılık, uyuşturucu ticareti, terörizm, kundaklama, adam kaçırma, insan ticareti, çocuk, istismarı, organize suçlar ve savaş suçları sayılabilir. Ağır suçlar genellikle toplumda ciddi bir endişe ve kaygı yarattığından cezaların ağırlığı da o ölçüde uygulanmaktadır(http-13).

Orta Suçlar, ağır suçlar kadar olmasa da hukuk sistemleri tarafından belirlenen sınırlar kapsamında işlenen araba hırsızlığı, ev hırsızlığı, hırsızlık, hileli iflas, dolandırıcılık, sahtecilik, yasadışı bahis, trafik suçları ve bazı çevre suçları (çevrenin

kasten kirletilmesi) gibi suçlar bu kapsamda sayılabilir. Suçluların para cezası, hapis cezası ya da her ikisi birlikte olacak şekilde cezalandırılması mümkündür.

Hafif suçlar, cezası düşük olan ve genellikle toplumda belli belirsiz etki yaratan suçlardır. Hukuk sistemleri, hafif cezalar özelinde daha az nitelikteki cezaları uygulamaktadırlar. Hafif suçlara örnek olarak; trafik ihlalleri, küçük çaplı hırsızlık, kavga, gürültü yapmak, alkol almak, az miktarda uyuşturucu madde bulundurmak sayılabilir. Bu kategoride suçların cezaları genellikle para cezası veya cezanın tamamen ortadan kaldırılması, daha doğru bir ifadeyle cezayı ödemek yerine toplum hizmetleri şeklinde uygulanması olarak yerine getirilir.

Türkiye genelinde suç ve suçun tanımı yapıldıktan sonra Türkiye’de Marmara bölgesinde yer alan Tekirdağ İli ve suç oranlarına değinmek gerekirse; Tekirdağ ili, Türkiye’nin kuzeybatısında yer alan bir şehir olup 2023 yılı verilerine göre nüfusu 1.167.059’dur(http-16). Suç oranları ilçelere ve suç türlerine göre değişkenlik göstermekle birlikte Türkiye ortalamasına göre, suç oranlarının daha düşük olduğu bir şehirdir. Suç oranlarının düşük olmasında nüfus yoğunluğunun az olması ve ekonomik açıdan yaşam standardının yüksek olması gösterilebilmektedir.

2019 yılında açıklanan TÜİK verilerine göre Tekirdağ genelinde toplam 19.108 suç işlenmiştir. Tekirdağ ilçeleri arasında suç oranları en yüksek olarak Çorlu, Kapaklı, Çerkezköy ve Süleymanpaşa ilçeleri sıralanmaktadır. Bu ilçelerde en çok işlenen suç türleri arasında hırsızlık, yaralama ve uyuşturucu suçları bulunmaktadır. Ancak Tekirdağ ilindeki suç oranlarının Türkiye suç ortalamasının altında seyrettiğini bir kere daha vurgulamak gerekmektedir. Tekirdağ ilinde suçların önlenmesi ve suç oranlarının kontrollü olarak azaltılması için ilgili kurumlar ve güvenlik birimleri tarafından çeşitli önleyici tedbirlerin alındığı görülmektedir. Bunlara örnek olarak; güvenlik kameralarının sayısının arttırıldığı, sokak aydınlatmalarının arttırıldığı, polis ekiplerinin görünür hale getirilerek sürekli devriye gezmeleri sayılabilir(http-17).

Tekirdağ’da 2020 yılında ise il genelinde toplam 31.414 adet suç işlenmiştir. Bu suçların aydınlatılma oranı %58,44 olarak kayıt altına alınmıştır. 2020 yılında Tekirdağ’da en fazla işlenen suç türü hırsızlık olmuştur. Toplam hırsızlık olaylarının sayısı 9.742’dir. Hırsızlıkları 2.224 adet yaralama suçu takip etmiştir. Ayrıca Tekirdağ’da 2020 yılında 250 adet uyuşturucu ticareti, 242 adet cinsel saldırı, 13 adet cinayet ve 16 kere de gasp olayı gerçekleşmiştir. İncelenen suç oranlarına bakıldığında Tekirdağ’da

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) 2020 yılı verilerine göre, Tekirdağ ilindeki toplam suç sayısı bir önceki yıla göre %5,79 artış göstermiştir(http-18).

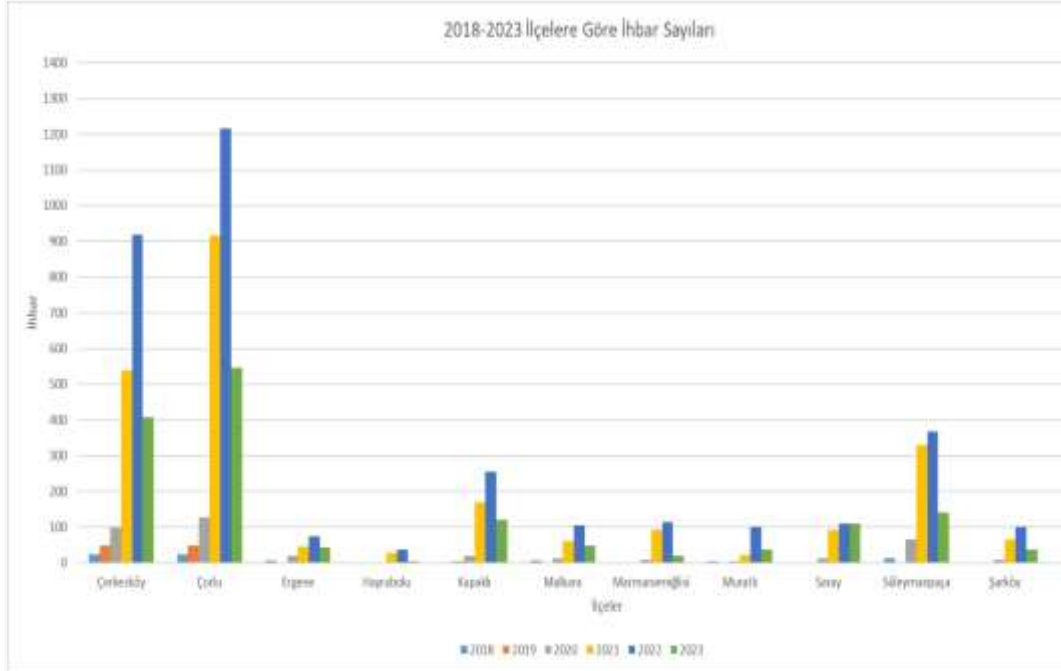
2021 yılında Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayınlanan "Adli Olay İstatistikleri" raporuna göre, Tekirdağ ilinde 33.796 adli olay meydana gelmiştir. Bu olayların 10.414'ü hırsızlık, 2.325'ü kasten yaralama, 2.309 yaralama, 334'ü uyuşturucu veya uyarıcı madde suçu, 11'i Gasp, olmak üzere ön plana çıkan başlıca suçlar başlık olarak bu şekilde sıralanmıştır. 2020 yılına göre toplam suç oranında %7,58'lik bir artış gözlemlenirken aydınlatılan suç oranı %47,5 olarak açıklanmıştır(http-19).

2022 yılında Emniyet kaynaklarından edinilen bilgiye göre yapılan çalışmalar sonucunda Tekirdağ ilinde 40.847 adli olay meydana gelmiştir. Bu olayların 8.243'ünü "Mal Varlığına Karşı Suçlar" yani dolandırıcılık, evden hırsızlık, kurumdan hırsızlık ve iş yerinden hırsızlık ağırlıklı suçlardan oluşurken, 13.994 olay ise "Kişilere Karşı İşlenen Suçlar" dan oluşmuştur. Bahsedilen kategoride ağırlıklı olarak kasten yaralama, tehdit, hakaret, kişilerin huzur ve sükununu bozma ve cinsel saldırı suçları yer almaktadır. "Takibi Gereken Olaylar" kapsamında takibi yapılan adli olay sayısı 12.787 olmuştur. 2022 yılında Tekirdağ genelinde Emniyet güçlerinin çalışma sahasında meydana gelen olayların yaklaşık %90,1'i aydınlatılmıştır (Tekirdağ İl Emniyet Müdürlüğü, 2022 Yılı Faaliyet Raporu).

2023 yılına bakıldığında ise Tekirdağ ili genelinde Emniyet kaynaklarından edinilen bilgiye göre 41.571 adli olay meydana gelmiştir. Bu olayların "Kişilere Karşı İşlenen Suçlar" kapsamına bakıldığında 14.223'ünü oluşturulduğu görülmüştür. "Mal Varlığına Karşı İşlenmiş Suçlar" kategorisine baktığımızda ise 8.384 olayın gerçekleştiği tespit edilmiştir. "Mille ve Devlete Karşı İşlenen Suçlar" kapsamında 2023 yılında işlenilen suçun 381'e ulaştığı bilgisi edinilmiştir. Bu suçların niteliğine bakıldığı zaman zimmet, irtikap, rüşvetle nüfuz ticaretinden oluştuğunu belirtmek gerekmektedir. Yine 2023 yılında "Takibi gereken Olayların" bir önceki yıla kıyasla artarak 13.549 sayısına ulaştığı görülmektedir. Bu kategoriye soygun, gasp, Yargıtay kararlarına uymama, eziyet gibi suçlar girmektedir. 2023 yılında Tekirdağ İli özelinde Emniyet güçlerinin çalışma alanında meydana gelen adli olayların aydınlatılma oranı yaklaşık olarak %92 olmuştur.(Tekirdağ İl Emniyet Müdürlüğü, 2023 Yılı Faaliyet Raporu).

6.3. KADES Uygulamasının Tekirdağ'da İhbar Niteliği

Şekil 1.1 Tekirdağ İlinde 2018-2023 yılları arasında yapılan KADES ihbarları

Kadın Acil Destek Uygulaması kapsamında Tekirdağ ili üzerinde 2018-2023 yılları arasında toplamda 8.828 ihbar oluşturulmuştur. Şekil 1.1’de görülen 5 yıllık süreç içerisinde Tekirdağ ilinin en kalabalık ilçeleri olan Çerkezköy, Çorlu, Kapaklı ve Süleymanpaşa’da ihbarların yoğun olarak geldiği bölgeleri oluşturmaktadır. Bir milyon 106 bin nüfusu olan şehirde toplu konutların olduğu, şehir düzenlenmesinin yapıldığı, organize sanayi bölgelerine sahip, eğitim, sağlık, lojistik olarak ana arter yollara yakın olan bu bölgelerde suç oranlarının fazla olması dikkat çekicidir.

Uygulamanın kullanıma sunulduğu 2018 yılında itibaren özellikle ihbar niteliği olan, yani uygulamaya kayıt yapmış ve şiddet mağduru olan kişiler üzerinde sayısal veriler şu şekilde oluşmuştur; 2018 yılında il genelinde 82 ihbar yapılmıştır. 2019 yılında bu sayı 117 yükselerek devam etmiştir. 2020 yılına gelindiği zaman ise 440 kişi uygulama üzerinden ihbarda bulunmuştur. 2021 yılında yapılan tanıtım çalışmaları ve bilinirliğin artırılması sonucunda yapılan ihbar sayısında ciddi bir artış sağlanmış ve ihbar sayısı 2.606’ya kadar yükselmiştir.

2022 yılında büyük şehirlerden şehir yoğunluğunun farklı illere kayması dolayısıyla nüfus yoğunluğunun yaratmış olduğu etki ile kalabalıklaşan şehirde ihbar

sayısı 3.801 olmuştur. 2023 yılına gelindiğinde ise, bir önceki yıla göre ihbar sayılarında bir düşüş yaşandığı ve sayının 1.782'lere kadar gerilediği tespit edilmiştir (İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Asayiş Daire Başkanlığı, Tekirdağ İli 2018-2023 KADES İhbar Verileri Raporu).

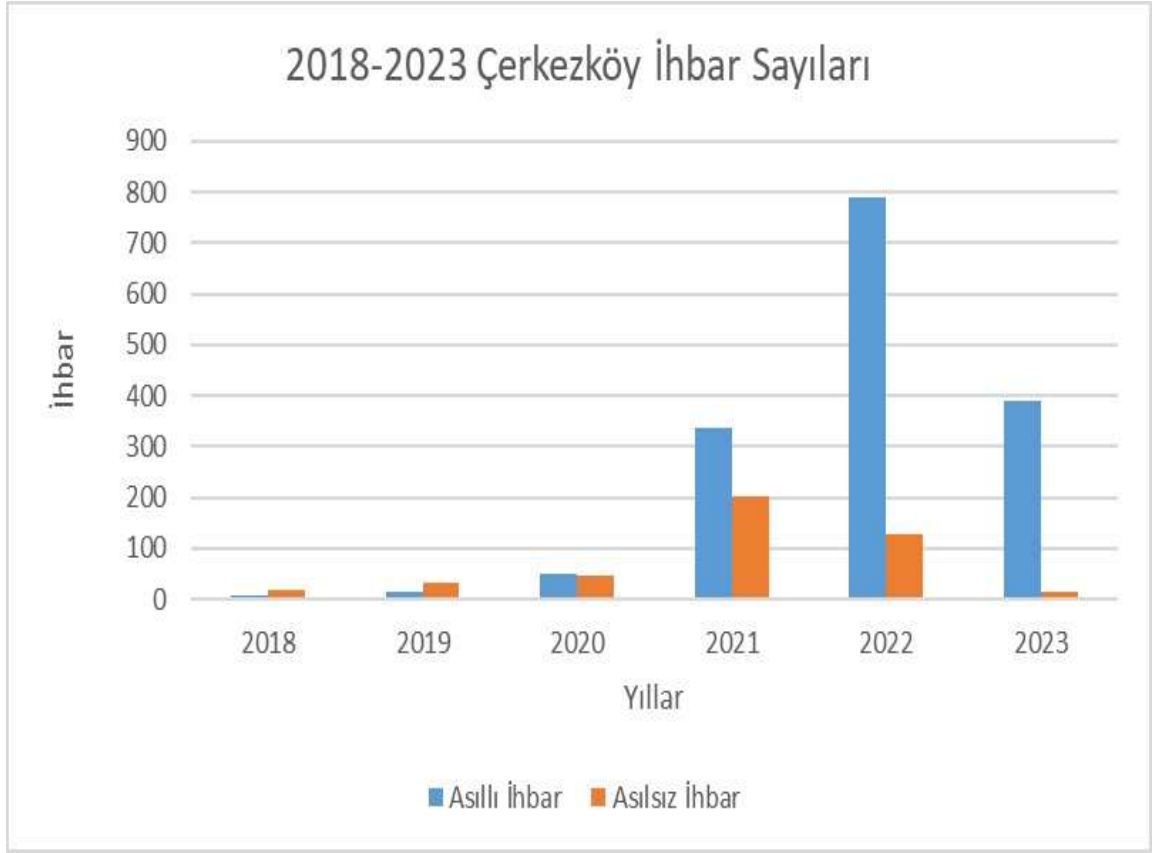
Kırsal yerleşim yerleri olan Muratlı, Hayrabolu, Malkara, Saray gibi ilçelerden emniyet güçlerine ulaşan ihbar sayılarının az olduğu görülürken, mevsimsel yoğunluğun yaşandığı Şarköy ve Marmarareğlisi gibi kıyı ilçelerde bu sayısının değişkenlik gösterdiği söylenilebilmektedir.

KADES Uygulamasının ihbar niteliği değerlendirildiğinde elde edilen sayıların asıllı ve asılsız ihbarların ele alındığını ve bu çalışmanın yapıldığı dönem itibarıyla ulaşılan veriler aracılığıyla yazıldığını belirtmek gerekir. Bu çalışma kapsamında elde edilen veriler kullanıcıların uygulamayı indirme sayısından ziyade, oluşturulan ihbarlar üzerinden değerlendirilmektedir. Bu sayede mağdur olan kişiye mümkün olan en kısa zamanda destek sağlamak ve yardımcı olmak maksadıyla ekip yönlendirilebilir olmuştur. Uygulamanın günlük olarak indirilebilirliğinin değişkenlik göstermesi sebebiyle, sadece adli işlem yapılan vakaların çalışmaya dahil edildiğini söylemek yerinde olacaktır.

Yapılan çalışmanın bu bölümünde Tekirdağ İline bağlı 11 ilçe üzerinden 2018-2023 yılları arasında şiddet mağduru olan ya da bu durumla karşı karşıya kalan kadınların yapmış oldukları asıllı ihbarların değerlendirmesi yapılacaktır. Bu kapsamda oluşturulan tablolarda ihbar sayıları ve ihbar nitelikleri detaylı olarak sunulmuştur.

6.3.1. Çerkezköy

Şekil 1.2 Çerkezköy İlçesi İhbar Sayıları

Çerkezköy İlçesi Tekirdağ ilinin, en yoğun 3. Bölgesidir. Nüfus yoğunluğunun yüksek olduğu bu ilçede KADES Uygulaması üzerinde 2018 yılında toplamda 25 ihbar yapılmıştır. Bu ihbarların niteliğine bakıldığında 7 ihbarın asıllı olduğu yani adli işlem yapıldığı söylenebilirken, 18 ihbarın da asılsız ihbar olarak değerlendirildiği görülmektedir. 2019 yılında KADES Uygulaması üzerinden 49 ihbarın yapıldığı belirlenmiştir. Bu ihbarlar arasında 33 ihbar asılsız ihbar olarak kayıtlara geçmiş, 16 ihbar da asıllı ihbar olarak işlem kaydı tutulmuştur. 2020 yılına gelindiğinde 99 ihbar yapıldığı sistemde tespit edilmiştir. Bu ihbarlarda 52 ihbar asıllı ihbar yapıldığı görülmüş, 47 ihbar ise asılsız ihbar niteliğinde kayıtlara geçmiştir.

2021 yılında tüm dünyayı etkisi altına alan ve birçok insanın sağlık durumunu daha kontrollü şekilde sağlanması amacıyla “sosyal mesafe” ve “evde kal” çalışmalarıyla insanların evlerinde uzun bir süre izole halde yaşaması uygulama üzerinde de etkisini göstermiş ve toplamda ihbar sayısı 539’a kadar yükselmiştir. Bu ihbarlardan 336 ihbar asıllı ihbar olarak değerlendirilerek gerekli tahkikatlar yapılmıştır. 203 ihbar ise asılsız ihbar olarak sisteme kaydedilmiştir. 2022 yılında ise uygulamanın bilinirliğinin artması

ve kadınların bilinçlenmesi ön kabullerine dayanarak bir önceki yıla göre neredeyse iki kat artarak 919 ihbar sayısına ulaşmıştır. Bu ihbarlardan 790 tanesi asıllı ihbar, 129 tanesi ise asılsız ihbar olarak kayıt düşülmüştür. Ve 2023 yılında gelindiğinde toplamda 407 ihbar kayıtlara düşmüş; bu ihbarlardan 391 asıllı ihbar, 16 ihbar da asılsız ihbar olarak düzenlenmiştir. 2018-2023 yılları arasında KADES uygulamasından Çerkezköy özelinde oluşturulan ihbarı sayısı 2038'dir.

Belirtmek gerekir ki dünya genelinde yaşanan birtakım hastalıklar, doğal afet ve kadın hakları çalışmaları ülkemizde de geniş bir kitleye hitap etmiş ve buda insanların yaşamlarına doğrudan etki etmiştir. Bu bağlamda Covid-19 hastalığı sonrasında insanların birtakım kısıtlamalara maruz kalmasının, genel bir bilinçlendirmeye yol açtığı söylenilebilir.

6.3.2. Çorlu

Şekil 1.3 Çorlu İlçesi İhbar Sayıları

Çorlu, Tekirdağ'ın sanayi bölgelerinin, eğitim ve sağlık imkanlarının üst düzeyde olduğu en yoğun nüfusa sahip ilçesidir. 'Küçük İstanbul' olarak adlandırılan ilçede nüfus yoğunluğuna bağlı olarak, suç ve şiddet olaylarının da yüksek oranda olduğunu belirtmek gerekir. KADES Uygulaması kapsamında değerlendirildiği zaman Çorlu ilçesinde 2018 yılında 23 ihbar yapılmıştır. Bunlarından 17 ihbar asıllı ihbar, 6 ihbar ise asılsız ihbar olarak değerlendirilmiştir. 2019 yılında 48 ihbar yapılırken, bunlardan 9 ihbar asıllı; 39 ihbar da asılsız ihbar niteliğinde kayıtlara düşmüştür. 2020 yılında KADES Uygulaması üzerinden 127 ihbar oluşturulmuştur. 39 ihbar vuku bulan olaylar için adli tahkikatın yapıldığı asıllı ihbar olarak değerlendirmiş, 88 ihbar ise farklı sebeplerden dolayı (hatalı ihbar, yanlış ihbar durumları) ve herhangi bir olay yaşanmadığı için asılsız ihbar olarak işlem görmüştür.

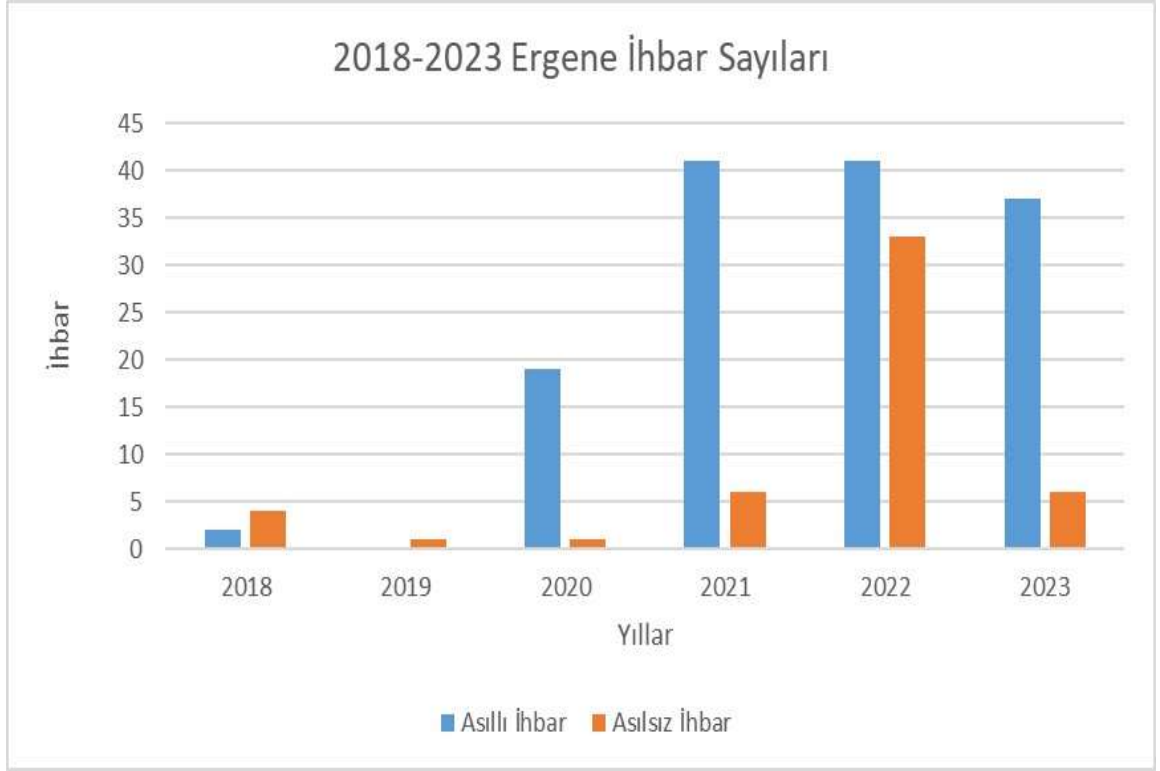
2021 yılına gelindiğinde ihbar sayısı 916'lara kadar yükselmiş, bu ihbarlardan 438 ihbar yaşanan olaylara bağlı olarak asıllı ihbar olarak değerlendirilmiştir. 478 ihbar da asılsız ihbar olarak yani programı indirirken yanlışlıkla ihbar oluşturulmuş, çocuğu veya bir başkası ekip talep etmiş ya da denemek amaçlı ihbar oluşturulmuştur. 2022 yılı ihbar sayılara bakılacak olursa toplamda 1215 ihbar oluşturulmuştur. Bu sayılardan 883 tanesi asıllı ihbar, 332 tanesi ise asılsız ihbar olarak işlem görmüştür. Son olarak 2023 yılına bakıldığı zaman 545 ihbar oluşturulmuş bunların büyük bir çoğunluğu yani 415 ihbar asıllı, 130 ihbar ise asılsız ihbar şeklinde kaydedilmiştir.

2018-2023 yılları arasında KADES Uygulaması kapsamına Tekirdağ İli Çorlu ilçesi özelinde yapılan toplam ihbar sayısı 2874 olarak belirlenmiştir.

Uygulama üzerinden yapılan ihbar sayısının özellikle artmasını 2021 yılı ve sonrasında dağıtılan broşürlerin, düzenlenen açık hava toplantılarının, yapılan eğitimlerin ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından 2022 ve 2023 yılı faaliyet raporlarında belirttiği çalışmaların yapılmasının bu duruma katkı sağladığı söylenilebilir.

6.3.3. Ergene

Şekil 1.4 Ergene İlçesi İhbar Sayıları

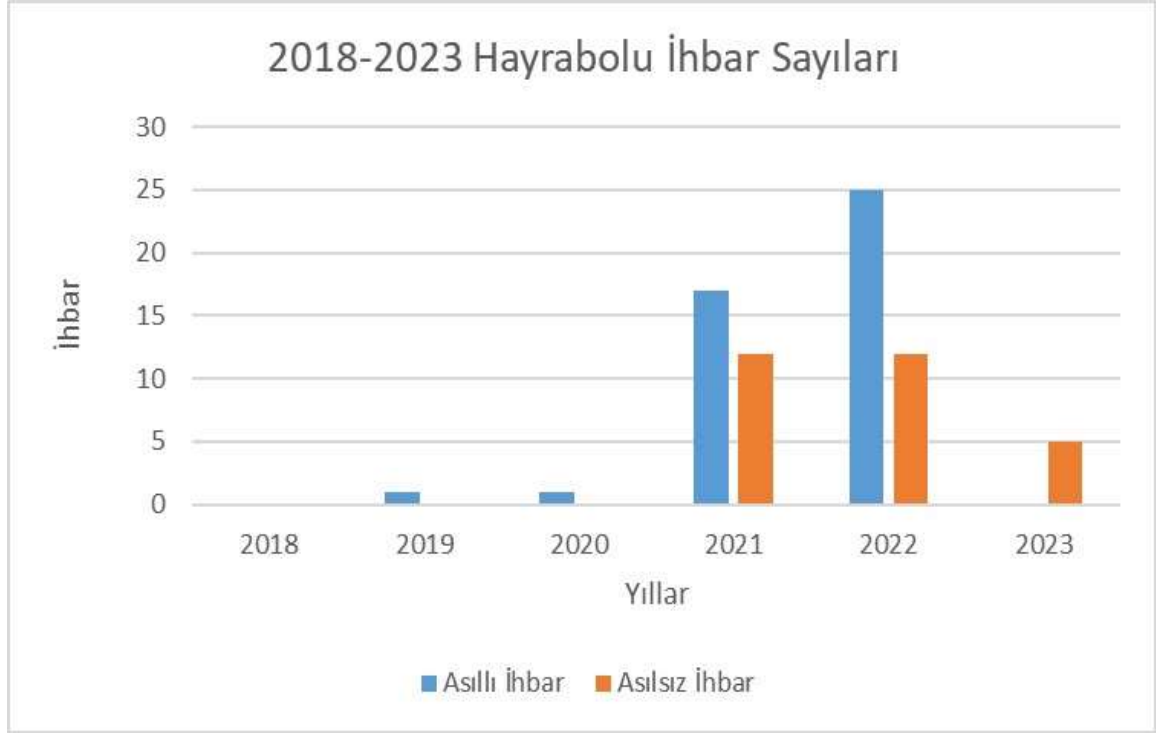

Ergene ilçesi uygulama kapsamında incelendiği zaman 2018 yılında 6 ihbar kayıtlara geçmiş bunlardan 2 tanesi asıllı ihbar, 4 tanesi asılsız ihbar olmuştur. 2019 yılında 1 ihbar oluşturulmuş o ihbarda asılsız olarak sisteme kaydedilmiştir. 2020 yılında 20 ihbar düzenlenmiş olup bunlardan 19 tanesi asıllı ihbar, 1 tanesi de asılsız olarak kaydedilmiştir. 2021 yılına bakacak olursak toplamda yapılan 47 ihbarın 41 tanesi asıllı ihbar olarak düzenlenmiş ve işlem yapılmış, 6 ihbar ise asılsız ihbar olarak değerlendirilmiştir. 2022 yılında ise 74 ihbar sisteme düşürülmüş bunlardan 41'i asıllı, 33 tanesi ise asılsız ihbardır. Son olarak 2023 yılında 43 tane KADES Uygulamasından ihbar oluşturulmuş bu ihbarların 37'sine adli işlem yapılırken altısı ise asılsız olarak belirlenmiştir. Ergene ilçesinde 2018-2023 yılları arasında KADES Uygulaması kapsamında toplamda 191 ihbar yapılmıştır.

6.3.4. Hayrabolu

Şekil 1.5 Hayrabolu İlçesi İhbar Sayıları

Tekirdağ İlının Hayrabolu İlçesi Kadın Acil Destek Uygulaması ihbar niteliği kapsamında değerlendirildiğinde, 2018 yılı üzerinde hiç ihbar oluşturulmadığı görülmektedir. İlçenin kırsal alanda kalmış olması değerlendirildiğinde uygulamanın bilinirliği noktasında kullanıcıların tam olarak haberdar olmayışı bu durumun sebebi görülebilmektedir. 2019 yılında sadece 1 ihbar oluşturulmuş oluşturulmuş onun da nitelik olarak asıllı ihbar şeklinde değerlendirildiği görülmektedir. 2020 yılında yine sadece bir ihbar oluşturulduğu ve onun da asıllı ihbar olarak işlem gördüğü söylenilebilir. 2021 yılına baktığımızda 29 ihbar oluşturulduğu ve bunlardan 17 ihbarın asıllı olduğu ve adli işlem yapıldığı görülürken 12 ihbar ise asılsız olarak kaydedilmiştir. 2022 yılına gelindiğinde 37 adet ihbarın oluşturulduğu görülmektedir. Bu ihbarların niteliğinde 25 tanesi asıllı olarak, 12 tanesi asılsız olarak sisteme işlenmiştir. 2023 yılı değerlendirildiğinde ise 5 ihbarın oluşturulduğu ve tamamının asılsız ihbar şeklinde kayıtları yapıldığı görülmektedir. Hayrabolu ilçesinde 2018-2023 yılları arasında toplam 73 ihbar uygulama üzerinden oluşturulmuştur.

6.3.5. Kapaklı

Şekil 1.6 Kapaklı İlçesi İhbar Sayıları

Kapaklı ilçesi Tekirdağ İlının 4. büyük ilçesidir. İlçe genelinde organize sanayi bölgesi, toplu konutlar ve nüfus yoğunluğunun fazlalığı gibi sebeplerde adli olayların suç oranı diğer ilçelere göre bakıldığında yüksektir. KADES Uygulaması kapsamında Kapaklı ilçesi değerlendirildiğinde 2018 yılında toplamda 2 ihbar bildirilmiş bunlardan 1'i asıllı diğeri ise asılsız ihbar olarak kaydedilmiştir. 2019 yılında 5 ihbar bildirim yapılmış, bu ihbarlardan 3 ihbar asıllı ihbar geriye kalan 2 ihbar ise asılsız olarak işlenmiştir. 2020 yılında uygulama üzerinde 20 adet ihbar yapılmıştır. Bu ihbarların 11 tanesi asılsız, 9 tanesi asıllı ihbar olarak değerlendirilmiştir. 2021 yılında ihbar sayısı bir önceki yılın göre yaklaşık 8 kat artarak 170 sayısına ulaşmıştır. Bu ihbarlara nitelik olarak bakıldığında 68 ihbar asıllı ihbar olarak işlem görürken, 102 ihbar da asılsız ihbar olarak sistemde görüntülenmiştir. 2022 yılında ise toplamda 255 adet kadına yönelik şiddet ihbarı yapılmıştır. Bu ihbarlardan 172 tanesine asıllı ihbar kapsamında adli işlem yapılırken, 83 tanesi asılsız olarak nitelendirilmiştir. 2023 yılında gelindiğinde totalde 121 ihbar yapılmış, 63 ihbar asıllı 58 ihbar ise asılsız olarak görüntülenmiştir. Kapaklı ilçesinde uygulama kapsamına 2018-2023 yılları arasında toplam 573 ihbar yapılmıştır.

6.3.6. Malkara

Şekil 1.7 Malkara İlçesi İhbar Sayıları

Kadın Acil Destek Uygulaması kapsamına Malkara ilçesi değerlendirildiğinde 2018 yılında 6 ihbar oluşturulmuş, bunlardan 2'si asıllı ihbar geriye kalan 4'ü ise asılsız olarak sisteme işlenmiştir. 2019 yılında sistem üzerinde herhangi bir ihbar görüntülenememektedir. 2020 yılında 12 ihbar oluşturmuş, ihbarların 6 tanesi asılsız ihbar diğer 6'sı ise asıllı ihbar olarak kaydedilmiştir. 2021 yılında bir önceki yıla göre yaklaşık 5 kat artarak ihbar sayısı 61'e yükselmiştir. 46 ihbar asıllı olarak görüntülenirken, 15 ihbar asılsız olmuştur. 2022 yılında ihbar sayısı bir önceki yıla göre yine artış göstermiş ve ihbar sayısı 106'ya ulaşmıştır. 60 ihbar asıllı olarak değerlendirilirken, 46 ihbar da asılsız olarak işlem görmüştür. 2023 yılında ise toplamda 48 ihbar oluşturulmuştur. Bu ihbarlardan 26'si asıllı ihbar olarak, 22'si ise asılsız ihbar şeklinde kaydedilmiştir. Malkara ilçesinde uygulama kapsamında 2018-2023 yılları arasında 233 ihbar oluşturulmuştur.

6.3.7. Marmaraereğlisi

Şekil 1.8 Marmaraereğlisi İlçesi İhbar Sayıları

Marmaraereğlisi, Tekirdağ ilinde kıyı kesimde yer alan ilçe olup, mevsimsel nüfus yoğunluğunun yaşandığı bir tatil beldesidir. Suç oranlarına bakıldığında da mevsimsel olarak yaz aylarında artış, kış aylarında ise düşüş gözlenmektedir. Marmaraereğlisi ilçesine KADES uygulamasının ihbar niteliği kapsamında bakıldığında; 2018 yılında herhangi bir ihbar bulunmadığı gözlemlenmektedir. 2019 yılında sadece 2 ihbar kayıtları düşmüş olup, ihbarlar asılsız olarak değerlendirilmiştir. 2020 yılında toplamda 8 ihbar kaydı görülürken bunlardan 6'sı asılsız ihbar, 2'si asıllı ihbar olarak işlenmiştir. 2021 yılında Kadın Acil Destek Uygulaması kapsamında 93 ihbar oluşturulmuştur. Oluşturulan bu ihbarlardan 54 tanesi asıllı ihbar olurken 39 tanesi asılsız ihbar şeklinde kaydedilmiştir. 2022 yılına gelindiğinde uygulamanın ilk kullanıma sunulduğu zamandan bu yana en yüksek ihbar sayısına ulaşarak toplamda 114 ihbarın oluşturulduğu belirlenmiştir. Bu ihbarların 72'si asıllı ihbar olarak değerlendirilerek işlem başlatılmış, 42'si ise asılsız olarak sistemde kendisine yer bulmuştur. 2023 yılına bakacak olursak bir önceki yıla göre ihbar sayısı neredeyse 5 kaç gerilemiş ve bu sayı 20'ye düşmüştür. İhbarların 14 tanesi asıllı ihbar olarak değerlendirilmiş, 6'sı ise asılsız olarak

tutanaklara geçirilmiştir. Marmaraereğlisi ilçesinde 2018-2023 yılları arasında KADES Uygulaması üzerinden toplam 237 ihbar kaydı tutulmuştur.

6.3.8. Muratlı

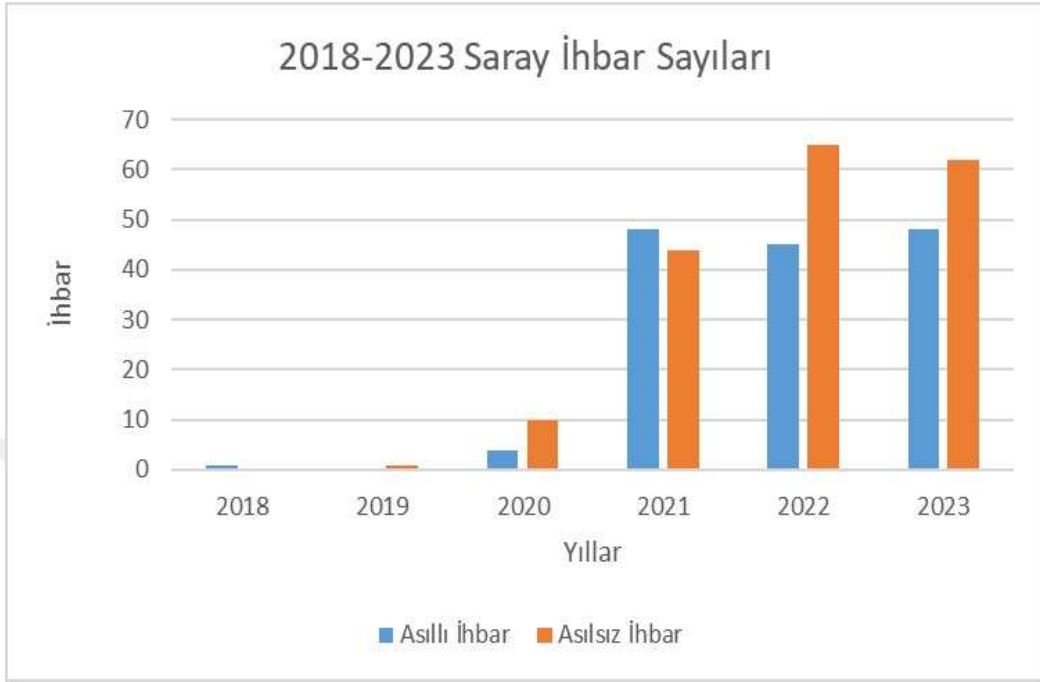
Şekil 1.9 Muratlı İlçesi İhbar Sayıları

Kadın Acil Destek Uygulaması kapsamında Tekirdağ İli Muratlı İlçesine bakıldığı zaman 2018 yılında 4 ihbarın yapıldığını ve yapılan ihbarların tamamının asıllı ihbar olarak değerlendirildiği söylenilebilir. 2019 yılında uygulama üzerinden herhangi bir ihbarın yapılmadığı belirlenmiştir. 2020 yılına bakıldığında toplam 4 ihbarın yapıldığı ve hepsinin asılsız ihbar olarak sisteme kaydedilmiştir. 2021 yılında 21 tane ihbar oluşturulmuş bu kapsamda 14 ihbarsın asılsız, 7 ihbarın ise asıllı ihbar olarak kaydedilmiştir. 2022 yılında ise ihbar sayısı bir önceki yıla göre yaklaşık 4 kat artış göstererek 102'e ulaşmıştır. Sisteme kaydı düşen ihbarların 81'i asıllı ihbar, 21 asılsız ihbar olmuştur. 2023 yılında ihbar sayılarında bir önceki yıla göre düşüş gözlemlenmiş ve ihbar sayısı toplamda 38 olmuştur. 29 ihbar asıllı ihbar şeklinde olup adli çalışma yapılırken, 9 ihbar ise asılsız olarak belirlenmiştir. Muratlı ilçesinde KADES Uygulaması kapsamında 2018-2023 yılları arasında 169 ihbar kaydı sisteme düşmüştür.

6.3.9. Saray

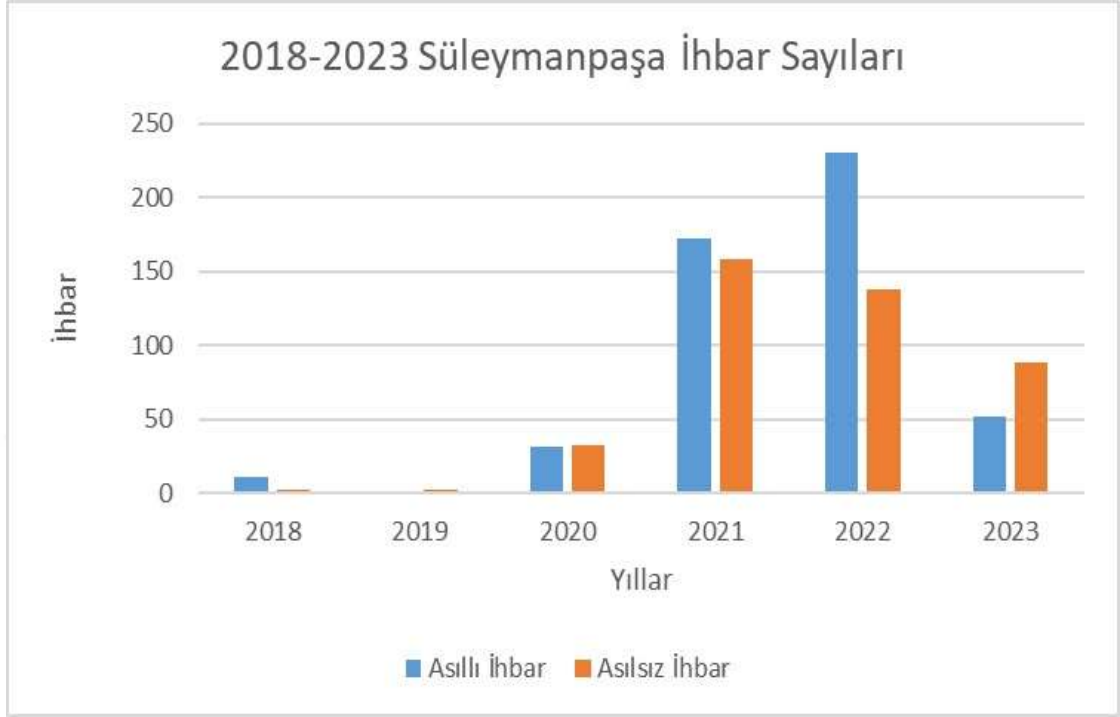
Şekil 1.10 Saray İlçesi İhbar Sayıları

Saray ilçesi, Tekirdağ'ın Kırklareli sınırında bulunan ve kırsal hayatın yaşandığı bir beldedir. İlçede suç oranlarının diğer büyük ilçelere oranla az olduğu söylenilebilir. Saray ilçesine KADES Uygulaması kapsamında ihbar niteliğine bakıldığında 2018 yılında 1 ihbarın yapıldığı ve onun da asıllı ihbar olarak kaydedildiği söylenilebilir. 2019 yılında yine sadece 1 ihbarın yapıldığı, ihbarın asılsız olarak değerlendirildiği görülmektedir. 2020 yılında 14 ihbarın oluşturulduğu görülmüş, 10 ihbarın asılsız, 4 ihbarın ise asıllı olarak kaydı tutulmuştur. 2021 yılında bir önceki yıla oranla yaklaşık olarak 7 kat artarak 92'e ulaştığı belirlenmiştir. Bu ihbarlardan 48'i asıllı ihbar, 44'ü asılsız ihbar olmuştur. 2022 yılına bakıldığında 110 ihbarın oluşturulduğu tespit edilmektedir. Kaydı yapılan 65 ihbarın asılsız olarak işlem gördüğü belirlenmiş, 45 ihbar ise tahkikat yapılmak üzere işleme konulmuştur. 2023 yılında ise bir önceki yıla aynı ihbar sayısına ulaşıldığı görülmüş ancak yapılan ihbarların 62'si asılsız ihbar, 48'i asıllı ihbar olarak işlenmiştir. Saray ilçesinde 2018-2023 yılları arasında KADES Uygulaması kapsamında toplam 328 ihbar değerlendirilmiştir.

6.3.10. Süleymanpaşa

Şekil 1.11 Süleymanpaşa İlçesi İhbar Sayıları

Süleymanpaşa İlçesi, Tekirdağ'ın merkez ilçesidir. Nüfus yoğunluğu bakımından en yoğun 2. büyük ilçe olan Süleymanpaşa'da; eğitim, ulaşım, sağlık, farklı iş kolları ve kıyı kenti olması gibi kriterler sebebiyle de suç yoğunluğunun Çorlu ilçesinden sonra 2. sırada olduğunu belirtmek gerekir. KADES uygulaması kapsamında bakıldığında Süleymanpaşa ilçesinde 2018 yılında 13 ihbar kaydı oluşturulmuştur. Bu ihbarların 11'si asıllı ihbarı, 2'si asılsız ihbar şeklinde kaydedilmiştir. 2019 yılında 2 ihbar kaydı oluşturulmuş, ihbarın niteliğine bakıldığında 2 ihbarında asılsız olarak değerlendirildiği görülmüştür. 2020 yılında 65 ihbar sisteme düşürülmüş olup 32 ihbar asıllı olarak, 33 ihbar ise asılsız olarak işlenmiştir. 2021 yılına bakıldığında ise bir önceki yıla oranla ihbar sayısında yaklaşık 5 kat artış gözlemlenmiş ve ihbar sayısı 330'a yükselmiştir. İhbarların niteliğine bakıldığı zaman 172 ihbarın asıllı olduğu ve tahkikat başlatıldığı, 158 ihbarın da asılsız olarak tutanaklara geçtiği değerlendirilmiştir. 2022 yılında bir önceki yıla göre artış olduğu ve sayıların daha yukarıya çıkarak 368'e ulaştığı söylenilebilir. Son olarak 2023 yılında ihbar sayısının bir önceki yıla göre neredeyse %50 oranında düşüş yaşanarak 140'a düşmüştür. 88 ihbarın asılsız, 58 ihbarın da asıllı olarak sisteme işlendiği tespit edilmiştir. Süleymanpaşa İlçesinde 2018-2023 yılları arasında 918 ihbar oluşturulmuştur.

6.3.11. Şarköy

Şekil 1.12: Şarköy İlçesi İhbar Sayıları

Şarköy, Tekirdağ ilinin Edirne sınırına yakın denize kıyısı olan bir tatil beldesidir. Marmaraeğlisi ilçesi gibi mevsimsel olarak nüfus yoğunluğunun değişkenlik gösterdiği ve mevsimsel olarak suç oranlarının da değiştiği ilçede şiddet olaylarının yoğun olarak yaşandığı görülmektedir. Kadın Acil Destek Uygulaması ihbar niteliği kapsamında bakıldığında Şarköy’de 2018 yılında sadece 2 ihbarın olduğu ve bu ihbarların asılsız ihbar niteliğinde olduğu kaydedilmiştir. 2019 yılında bir önceki yıla aynı sayıda ihbar ve yine ihbar niteliği olarak asılsız ihbar oluşturulmuştur. 2020 yılında 8 ihbar sayısına ulaşılmış; ihbarlardan 2’si asıllı 6’sı asılsız ihbar olarak değerlendirilmiştir. 2021 yılına bakıldığında ihbar sayısı 66 rakamına ulaştığı tespit edilmiştir. Buradan hareketle 11 ihbarın asıllı ihbar olarak adli kaydının yapıldığı, 55 ihbarın ise asılsız ihbar olduğu görülmesi üzerine tutanak tutulduğu belirlenmiştir. 2022 yılında ise 102 ihbar kaydı işlenmiş 58 ihbar asıllı ihbar, 44 ihbar ise asılsız olarak değerlendirilmiştir. Ve 2023 yılında sistemde 38 ihbar kaydı olduğu tespit edilmiştir. İhbarların niteliğine bakıldığı zaman 29 ihbarın asıllı ihbar olarak, 9’unun ise asılsız ihbar olarak kaydedildiği görülmektedir. Şarköy ilçesinde 2018-2023 yılları arasında toplamda 218 ihbar kaydı olduğu belirlenmiştir.

6.4. KADES Uygulamasında Asılsız İhbarda Bulunulmasının Yasal Sonuçları

Kadın Acil Destek Uygulamasının kullanım şartlarında asılsız ihbarda bulunanlar hakkında, Türk Ceza Kanunu'nun "Suç Uydurma" suçu başlıklı 271. Maddesinin "İşlenmediğini bildiği bir suçu, yetkili makamlara işlenmiş gibi ihbar eden ya da işlenmeyen bir suçun delil veya emarelerini soruşturma yapılmasını sağlayacak biçimde uyduran kimseye üç yıla kadar hapis cezası verilir" hükmü gereğince gerekli yasal işlemlerin yapılacağı belirtilmiştir. Suç uydurma niteliğindeki fiiller, suç duyurusunda bulunmak (ihbar) hak ve görevinin kötüye kullanılması anlamına gelmekte olup gerçeği yansıtmayan ve asılsız ihbarlarla yanlış yönlendirilerek adli mercilerin gereksiz yere meşgul edilmesi cezalandırılmaktadır. Bunun için asılsız ihbarda bulunanlar hakkında adli suç soruşturulması başlatılmaktadır.

Kabahatler kanununun "Asılsız İhbar" başlıklı 42/A maddesinde "112 Acil Çağrı Merkezi'ni asılsız ihbarda bulunmak suretiyle meşgul ettikleri tespit edilen kişilere il valileri tarafından İkiyüzelli Türk Lirası idare para cezası verilir. Tekerrür halinde bu ceza iki katı olarak uygulanır." hükmü bulunmaktadır. KADES'i kullanarak asılsız ihbarda bulunan kişi hakkında bu maddenin uygulanması mümkündür. Burada şöyle bir ayrım yapmak gerekir, Kabahatler Kanunu'nun 15. Maddesinin 3. Fıkrasının "Bir fiil hem kabahat hem de suç olarak tanımlanmış ise, sadece suçtan dolayı yaptırım uygulanabilir. Ancak suçtan dolayı yaptırım uygulanamayan hallerde kabahat dolayısıyla yaptırım uygulanır." müeyyidesine göre KADES üzerinden asılsız ihbarda bulunan kişi hakkında yalnızca Türk Ceza Kanunu'nun 271. Maddesi çerçevesinde yaptırım uygulanabilecek, ayrıca kabahatler kanuna göre idari işlem uygulanması söz konusu olmayacaktır.

6.5. KADES Uygulamasının Dünya Üzerindeki Örnekleri

Kadına şiddeti önlemeye yönelik benzer uygulamaların sayısının dünya genelinde artış göstermeye başladığını söylemek yerinde olacaktır. Önceleri sadece doğal afetlerde ya da GPS (konum) olarak kullanılan acil destek uygulamaları geliştirilerek, kullanıcıların şiddetle karşı karşıya kaldığı bir durumda da kendilerini koruyabilmeleri için çeşitli eklemeler yapılmıştır. Böylece bu amaçla kullanılan uygulamaların tamamı, dünya genelinde kadınları şiddete karşı koruyucu bir rol üstlenmiştir.

Başta Anglo-Sakson ve Avrupa ülkeleri olmak üzere genellikle turizm amaçlı seyahatlerinde ülke vatandaşlarına kullanmaları için tavsiyelerde bulundukları pek çok

uygulama KADES uygulaması sonrasında daha kapsamlı ve nitelikli bir ara yüz geliştirerek, kadınların şiddet unsuruyla karşılaştıkları zaman suçun önlenmesiyle beraber yardım ve destek sağlanması amacıyla vatandaşların kullanımına yeniden sunulmuştur. Bu bölümde Kadın Acil Destek Uygulaması referans alınarak geliştirilen ve dünya üzerinde etkili benzer uygulamalar hakkında bilgi verilecektir.

6.5.1. İspanya (Alertcops)

“Alertcops” İspanya’da kadına karşı şiddeti önlenmek amacıyla kullanılan bir uygulamadır. Bu sistem, acil durumlarda kişilerin 112 sağlık ekibi, emniyet ekipleri ve itfaiye gibi ekiplere çağrıda bulunmak için kullandıkları bir programdır. Uygulama, kullanıcılar tarafından bulundukları konumun paylaşılması, acil durum mesajlarının gönderilmesi, fotoğraf ve video paylaşılabilmesi gibi özellikleri barındırmaktadır. İspanya İçişleri Bakanlığı tarafından desteklenen uygulamada kadınların şiddet veya tacize maruz kaldıklarında acil durum mesajlarını ve konumlarını emniyet güçlerine göndermesine olanak sağlamaktadır([http-20](http://20)).

6.5.2. Yunanistan (Aspida)

“Aspida” Yunanca ’da ‘kalkan ’anlamına gelmektedir. Yunanistan’da geliştirilmiş bir program olan Aspida, kadınlara yönelik şiddetle mücadele etmek için tasarlanmıştır. Uygulama, kadınların acil durumlarda hızlıca yardım alabilmelerini ve şiddetle mücadele etmelerine yardımcı olmak maksadıyla geliştirilmiştir. Bu uygulama sayesinde kadınların şikayetlerini bildirebilecekleri, acil durumlar için destek ve yardım isteyecekleri bir platform olarak kadınların kullanıma sunulmuştur. Uygulama üzerinden emniyet desteği, sağlık ekipleri desteği ve yerel yardım kuruluşları gibi bir dizi kuruluşla ortak çalışılarak kadınlara yardım etmek amaçlanmıştır.

Uygulama kullanıcılara “Güvenli Ev” ve “Güvenli Bölge” adı verilen iki özellik sunar. Güvenli Ev, özelliği kullanıcının ev ve iş yeri adreslerini kaydedip bu alanların tehlike durumunda önceden tanımlanmış kişilere konum bilgisinin gönderilmesine olanak sağlar. Güvenli Bölge özelliği ise, kullanıcıların belirlediği bir bölgede hareket ettiğinde acil bir durumla karşı karşıya kalındığında önceden belirlenmiş kişilere konum bilgisi gönderilmesini sağlar. Bu kapsamda Aspida uygulaması Yunanistan’da kadına yönelik şiddetle mücadelede önemli bir araç olarak görülmektedir([http-21](http://21)).

6.5.3. Arjantin (Boton de Panico)

Arjantin’de kullanılan panik butonu yani acil durumda yardım istenilmesi için yapılan çağrıyı ifade etmektedir. Uygulama kullanıcılara hırsızlık, saldırı, tecavüz ve diğer acil durumlarla karşı karşıya kalındığı zaman bir acil durum butonu durumunu sağlar. Kullanıcılar butona basmak suretiyle konumunu doğrulayarak acil durum ekiplerini çağırabilirler. Konumunun belirli olması ekiplerin daha hızlı gelmesine bu sayede kullanıcıların kendisini güvende hissetmesine yardımcı olur. Arjantin’de birçok bölgede kullanılan uygulama hükümet tarafından desteklenerek yaygınlaştırılmaktadır(http-22).

6.5.4. Meksika (Boton de Emergencia)

Meksika’da kullanılan bir acil durum çağrı uygulamasıdır. Kadınların şiddet, taciz, ısrarlı takip, tehdit durumlarında hızlı bir şekilde yardım almalarını sağlamak amacıyla tasarlanmıştır. Uygulama, Meksika’daki kadınların güvenliğini sağlamak için önemli bir araçtır ve ülkedeki kadınların birçoğu tarafından kullanılmaktadır. Acil durumda emniyet güçlerini arama fırsatı veren uygulamada ayrıca panik anında kullanıcıların yakınlarını ve sisteme kayıtlı olan arkadaşlarını otomatik olarak aramasına imkan sağlamaktadır(http-23).

6.5.5. Hindistan (Himmat)

Himmat uygulaması 2015 yılında Delhi Polis Teşkilatı tarafından geliştirilmiştir. Uygulama Delhi şehrinde yaşayan kadınların güvenliğini arttırmak için kullanılan bir araç olmaktadır. Program içeriğinde etkili bir destek alması için konum paylaşılması gerekmektedir. Bu sayede güvenlik güçlerine doğrudan ihbarda bulunulabilmektedir. Uygulamada Delhi’deki tüm toplu taşıma araçlarının rotaların ve durakların planlaması bulunmaktadır. Bu sayede kullanıcıların daha güvenli bir şekilde seyahat etmesine hizmet etmektedir. Uygulama Hindistan’ın Delhi şehri dışındaki şehirlerinde de hizmet vermektedir(http-24).

6.5.6. Fransa (Ma Sécurité)

Ma Sécurité uygulaması, şiddet gören kadınların güvenliği için kullanabilmesi amacıyla geliştirilmiş bir uygulamadır. Bu uygulama, kullanıcının yakın çevresindeki kişilere acil durumlarda bildirim göndermesine ve kendisini güvende hissetmesi için

gereken ihbar oluşturma, destek ve yardım isteme, acil durumda mesajlaşabilmek gibi diğer özellikleri de sunmaktadır. Uygulama, Android ve İOS işletim sistemli mobil cihazlarda kullanılabilir. Uygulamanın kullanımı ücretsizdir ve özel bir abonelik ya da üyelik gerektirmemektedir.

Ma Sécurité uygulaması, kullanıcının akıllı telefonuna yüklenir ve kullanıcı kayıt olurken, uygulama kullanıcının kişisel bilgilerini, acil durumda temasa geçilmesi gereken kişiyi ve yakınları olacak kişilerin bilgilerini talep etmektedir. Bu bilgiler olası bir şiddet eylemi karşısında kullanıcının güvenliğini sağlamak için gerekmektedir. Uygulama özelinde acil durum anında kullanıcının yapabileceği davranışlara bakıldığında; Acil durum Alarmı görevi, Kullanıcıların uygulamada belirledikleri kişilere bir alarm gönderebilir. Alarm.; kullanıcının belirlediği kişilerin cep telefonlarına otomatik olarak bir mesaj gönderir ve kullanıcının konumunu paylaşır. Sesli Kayıt; kullanıcılar acil durumda sesli kayıt yapabilmektedir. Bu kayıta aynı şekilde belirlenen kişilere gönderilebilmektedir. Konum paylaşımı; kullanıcının güvenliğinin sağlanması amacıyla uygulamada kayıtlı olan yakınlarına acil bir durumda son bulunduğu konumun bilgisini gönderir. Ses ve Işık ikazı, kullanıcının olumsuz bir durumla karşı karşıya kaldığı zaman siren şeklinde ses çıkartarak net olarak kişinin yerinin tespit edilmesini, herhangi bir doğal afet ya da fiziksel olarak korunmanın gerektiği bir durumda ise uygulama aracılığıyla ışık (Flash) görüntülü ikazı kullanması durumunu ifade etmektedir([http-25](http://25)).

6.5.7 Belçika (Tele Alarm)

"Tele Alarm" acil durumlarda kullanılan bir uygulama olmakla beraber kullanıcılara yardım çağırarak için kullanılan bir uygulamadır. Kullanıcının konumu takip ederek, kullanıcının acil durumda olduğunu ve yardıma ihtiyacı olduğunu belirleyerek sistemde kayıtlı olan yakınlarına haber vermek üzerine programlanmıştır. Bu uygulama sadece şiddet, acil durum ya da suçla mücadelede kullanılmaktan öte yaşlılar ve engelliler gibi bakıma muhtaç kişilerin bakımı için de bu yazılımdan faydalanılabilmektedir.

Tele Alarm uygulaması, kullanıcıların konumlarını takip ederek, kullanıcının güvenliğini sağlamak için gerekli olan yardımın daha hızlı bir şekilde gelmesine yardımcı olmaktadır. Uygulama üzerinde kullanıcının konumunu anında göstererek yardım ve destek için harekete geçirilmesine olanak tanır. Bu uygulamada da "Me Sécurité"

uygulamasındaki gibi ses kaydı gönderme, ses ve ikaz ışıkları, konum paylaşımı gibi özellikler bulunmaktadır(http-26).

7. YÖNTEM

Bu bölümde, tezin yöntemi ve modeli ele alınmıştır. Araştırmanın evreni ve örneklemini, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve analizi hakkında bilgi verilmiştir. Araştırmada KADES (Kadın Acil Destek) uygulaması ile ilgili olarak şiddetle karşı karşıya kalan kadın kullanıcıların deneyimleri, uygulamayı nasıl keşfettikleri ve uygulamanın Tekirdağ ilindeki etkinliği incelenmiştir. Bu araştırmayla kadına ve aile içi şiddet olayları kapsamında, akıllı cihaz aracılığıyla suçun önlenmesi açısından uygulamanın niteliği değerlendirilmiştir.

7.1. Araştırma Modeli

Yapılan bu çalışmada nicel araştırma modelinden yararlanılmıştır. Nicel araştırma, sosyal gerçekliğin ölçümüne odaklanan bir araştırma türüdür. Anket de, nicel araştırmalarda kullanılan bir veri toplama tekniğidir (Punch, 2005). Yararlanılan bilgi ve düşüncelerin kişiselleştirilerek aktarılmasıdır. Anket, bir grup insana aynı soruları sorarak veri toplama işlemidir (Fowler, 2013). Başka bir ifade ile anket, sistematik olarak yapılandırılmış soru formları kullanılarak bireylerden bilgi toplama yöntemi olarak tanımlanmaktadır (Groves, 2009).

Nicel tarama modeli belirli bir konu hakkında belirli evrende mevcut olan durumun genel olarak bir konu hakkında fikir sahibi olunması amacıyla kullanılmaktadır. Böylece elde edilen sonuçlarla genelleme yapılması ve elde edilen veriler doğrultusunda araştırma yapılması mümkün hale gelmektedir. Bu araştırmada Tekirdağ ilinde kadına yönelik şiddetin önlenmesi kapsamında KADES uygulamasının etkisinin incelenmesi amaçlandığından yapılandırılmış sorulardan oluşan anket formundan yararlanılmıştır.

7.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemini

Araştırmanın evrenini Tekirdağ ili, örneklemini ise 18-55 yaş grubundaki 100 şiddet mağduru kadın oluşturmaktadır. Örneklem büyüklüğü yaş, eğitim ve sosyo-ekonomik durumu farklı seviyelerdeki 100 kişi ile sınırlandırılmıştır. Çalışmada kolaylı

örneklem yönetimi seçilerek elde edilen veriler SPSS (Ki Kare/ Fisher's Exact) ile analiz edilmiştir.

Kadına yönelik şiddet, toplumsal, kültürel ve yapısal eşitsizlik gibi nedenlerle dünya genelinde ciddi bir insan hakları ihlali olarak kabul edilmektedir. Kadına şiddet konusunu Birleşmiş Milletler tarafından evrensel bir sorun olarak tanımlamış ve üye olan devletlere şiddetin önlenmesi konusunda somut adımlar atma çağrısında bulunulmuştur (United Nations, 1993). Bu konuda yapılan literatür çalışmaları da, şiddetin etki alanını, nedenlerini ve mücadele yöntemlerini anlamak amacıyla öncesinde incelenmiş ve sorunun farklı yönlerden ele alınması açısından bu çalışmaya zemin oluşturmuştur.

7.3. Veri Toplama Araçları ve Verilerin Toplanması

Araştırmanın belirlenen amaçlarına ulaşabilmek için veri toplama aracı olarak anket formu kullanılmıştır. Anket formu 2 bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde katılımcıların eğitim durumu ve yaşlarını içeren demografik bilgileri ile ilgili sorular bulunmaktadır. Formun ikinci bölümünde KADES (Kadın Acil Destek Uygulaması) uygulamasına dair sorular bulunmaktadır.

Bu çalışmada, Tekirdağ ilinde KADES uygulamasından haberdar olan ve uygulamayı kullanan 100 kadın kullanıcının deneyimleri anket çalışmasıyla ölçümlenmiştir. Verilerin toplanması amacıyla oluşturulan anket formları, 15 gün içerisinde geri dönüşler alınarak analiz edilmiş ve çalışma tamamlanmıştır. Toplanan veriler sonucunda katılımcıların demografik verileri incelendiğinde aşağıdaki tablo ortaya çıkmıştır. Araştırma öncesinde, Anadolu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'nden Etik Kurul İzni alınmıştır.

Tablo 1.1 Katılımcıların Sosyo-demografik Özelliklerinin Dağılımı (n=100)

Veriler	n	%
Yaş		
18-25	11	11.0

26-35	38	38.0
36-45	42	42.0
46-55	9	9.0
Eğitim Durumu		
İlkokul	15	15.0
Ortaokul	32	32.0
Lise	30	30.0
Üniversite	17	17.0
Yüksek Lisans/Doktora	6	6.0

Araştırma 100 katılımcı ile tamamlanmıştır. Katılımcılara ilişkin sosyo-demografik veriler Tablo 1.1’de gösterilmiştir. Araştırmaya katılan kadınların yaş dağılımına ilişkin değerler SPSS yardımıyla gruplandırılmıştır. Çalışmaya katılanların tamamı kadın olduğundan yaş aralıkları şu şekilde ortaya çıkarılmıştır: %11’i (n=11) 18-25, %38’i (n=38) 26-35, %42’si (n=42) 36-45 ve %9’u (n=9) 46-55 yaş arasındaydı. Çalışmaya 56 yaş ve üzeri katılımcı katılmamıştır. Ayrıca görüşmeye katılan kadınların eğitim durumuyla alakalı olarak yine SPSS aracılığıyla oluşturulan tabloda katılımcıların %15’i (n=15) ilkokul, %32’si (n=32) ortaokul, %30’u (n=30) lise, %17’si (n=17) üniversite ve %6’sının (n=6) yüksek lisans/doktora mezunu olduğu belirlenmiştir (Tablo 1.1).

7.4. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Çalışmada elde edilen veriler, SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 25.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Kategorik ölçümler sayı ve yüzde olarak verilmiştir. Kategorik ölçümlerin gruplar arasında karşılaştırılmasında Ki Kare kullanılmıştır. Hücrelerde beklenen değer beşten az ise “Fisher’s Exact Test” uygulanmıştır.

8.BULGULAR

8.1. Katılımcıların Aile İçi Şiddete Maruz Kalma ve Aile İçi Şiddet Hukuku Bilgi Durumuna İlişkin Bulgular

Tablo 1.2 Katılımcıların Aile İçi Şiddete Maruz Kalma ve Aile İçi Şiddet Hukuku Bilgi Durumuna İlişkin Bulguların Dağılımı (n=100)

Veriler	n	%
Aile İçi Şiddete Maruz Kalma Durumu		
Yüz yüze	25	25.0
Fiziksel	47	47.0
Telefon	12	12.0
Cinsel	16	16.0
Aile İçi Şiddete Hukuku Bilgi Durumu		
Evet	33	33.0
Hayır	45	45.0
Kararsızım	11	11.0
İyi biliyorum	3	3.0
Hiç biliyorum	8	8.0

Katılımcıların aile içi şiddete maruz kalma ve aile içi şiddet hukuku bilgi durumuna ilişkin bulgular Tablo 1.2’de sunuldu. Katılımcıların %25’i (n=25) yüz yüze, %47’si (n=47) fiziksel, %12’si (n=12) telefon ve %16’sı (n=16) cinsel olarak aile içi şiddete maruz kaldığı saptandı. Katılımcıların %33’ü (n=33) aile hukuku konusunda bilgi sahibi iken % 45’i (n=45) bilgi sahibi olmadığını bildirdi (Tablo 1.2).

8.2. Katılımcıların KADES* Uygulaması Keşfi, Kullanım Sıklığı ve Amacına Yönelik Bulgular

Tablo 1.3 Katılımcıların KADES* Uygulaması Keşfi, Kullanım Sıklığı ve Amacına Yönelik Bulguların Dağılımı (n=100)

KADES* Uygulaması;	n	%
Keşfi		
Açık Hava Reklamları aracılığıyla	13	13.0
Kolluk Kuvvetleri tarafından dağıtılan broşürler aracılığıyla	37	37.0
İlgili Birimde şikayetçi olduğumda yapılan bilgilendirmeye	18	18.0
Sosyal Medya aracılığıyla	32	32.0
Kullanım sıklığı		
Hiç kullanmadım	14	14.0
Nadiren kullanırım	75	75.0
Haftalık olarak kullanırım	7	7.0
Günlük olarak kullanırım	4	4.0
Kullanım amacı		
Acil durum bildirimi	33	33.0
Bilgi almak	12	12.0
Destek talebi oluşturmak	28	28.0
Yardım almak	18	18.0
Acil durum/ yardım/destek/bilgi	9	9.0

*KADES: Kadın Destek Uygulaması

Katılımcıların KADES uygulamasını keşfi, kullanım sıklığı ve amacı Tablo 1.3'te sunuldu. KADES uygulamasını kadınların %13'ü (n=13) açık hava reklamları, %37'si (n=37) kolluk kuvvetleri tarafından dağıtılan broşürler, %18'i (n=18) ilgili birimde şikayetçi olduğumda yapılan bilgilendirme ve %32'si (n=32) sosyal medya aracılığıyla keşfettiği belirlendi. Kadınların %14'ünün (n=14) hiç kullanmadığı, %75'inin (n=75) nadiren kullandığı, %7'sinin (n=7) haftalık olarak kullandığı ve %4'ünün (n=4) günlük

olarak kullandığı saptandı. KADES uygulamasını katılımcıların %33'ü (n=33) acil durum bildirimi, %12'si (n=12) bilgi almak, %28'i (n=28), destek talebi oluşturmak, %18'i (n=18) yardım almak ve %9'u (n=9) acil durum/ yardım/destek/bilgi almak amacıyla kullandığı belirlendi. (Tablo 1.3).

8.3. Katılımcıların KADES* Uygulaması Deneyimine Yönelik Bulgular

Tablo 1.4 Katılımcıların KADES* Uygulaması Deneyimine Yönelik Bulguların Dağılımı (n=100)

KADES* Uygulaması kullandığınızda;	n	%
Kolluk kuvvetlerinin karşılama süresi		
0-3 dakika	50	50.0
5-8 dakika	36	36.0
8-10 dakika	9	9.0
10-15 dakika	5	5.0
Şiddet olayıyla karşılaştığınızda yardımcı olduğunuzu düşünme durumunuz		
Evet	97	97.0
Kararsızım	3	3.0
Size sağladığı hizmeti değerlendirme durumu		
Kötü	1	1.0
Olması gerektiği gibi	14	14.0
İyi	66	66.0
Çok iyi	19	19.0

*KADES: Kadın Destek Uygulaması

Katılımcıların KADES uygulaması kullandıktan sonraki deneyimlerine ilişkin görüşleri Tablo 1.4'te sunulmuştur. Kadınlar KADES uygulamasını kullandıktan sonra kolluk kuvvetlerinin talebi karşılama süresi %50'si (n=50) 0-3 dakika, %36'sı (n=36) 5-8 dakika, %9'u (n=9) 8-10 dakika ve %5'i (n=5) 10-15 dakikada gerçekleştiği belirlendi. Kolluk kuvvetleri tarafından 15 dakika ve üzerine kalan talep karşılamanın olmadığı saptandı. KADES uygulamasının şiddet olayıyla karşılaşıldığında %97'sinin (n=97) yardımcı olduğunu düşündüğü belirlendi. KADES uygulamasının yardımcı olmadığını

düşünen katılımcının olmadığı saptandı. Katılımcıların KADES uygulamasının sağladığı hizmeti %1'i (n=1) kötü, %14'ü (n=14) olması gerektiği gibi, %66'si (n=66) iyi ve %19'u (n=9) çok iyi olarak değerlendirdiği görüldü (Tablo 1.4).

8.4. Katılımcıların KADES* Uygulamasının Şiddetle Mücadele Değişim ve Etkisine Yönelik Görüşlerine İlişkin Bulgular

Tablo 1.5 Katılımcıların KADES* Uygulamasının Şiddetle Mücadele Değişim ve Etkisine Yönelik Görüşlerine İlişkin Bulguların Dağılımı (n=100)

KADES* Uygulaması sonrası	n	%
Şiddetle Mücadelede Değişim		
Evet	53	53.0
Hayır	14	14.0
Kararsızım	18	18.0
Azalmaya başladı	10	10.0
Daha çok arttı	5	5.0
Şiddetle Mücadeleye Etki		
Evet	78	78.0
Kararsızım	3	3.0
Katılıyorum	19	19.0

*KADES: Kadın Destek Uygulaması

Katılımcıların KADES uygulaması sonrası şiddetle mücadeledeki değişim ve etkisine ilişkin görüşleri Tablo 1.5'te sunulmuştur. Katılımcılar, KADES uygulaması sonrası şiddetle mücadelede %53'ü (n=53) değişim olduğu, %14'ü (n=14) olmadığı, %18'inin (n=18) kararsız olduğu, % 10'unun (n=10) azalmaya başladığı ve %5'inin (n=5) daha çok arttığını ifade ettiği belirlendi. Katılımcılar, KADES uygulaması sonrası şiddetle mücadeleye %78'inin (n=78) etkisi olduğunu %3'ünün (n=3) etkisinin olmadığı görüşünde olduğu saptandı (Tablo 1.5).

8.5. Katılımcıların Yaşı ile KADES* Uygulaması Keşfi, Kullanım Sıklığı ve Amacına Yönelik Bulgular

Tablo 1.6 Katılımcıların Yaşı ile KADES* Uygulaması Keşfi, Kullanım Sıklığı ve Amacına Yönelik Bulguların Karşılaştırılması (n=100)

Yaş	18-25	26-35	36-45	46-55
Keşfi				
Açık Hava Reklamları	2	3	7	1
Kolluk Kuvvetleri tarafından dağıtılan broşürler	4	12	20	1
İlgili Birimde şikayetçi olduğumda yapılan bilgilendirmeye	4	6	5	3
Sosyal Medya	1	17	10	4
X ^{2*}	13,914**			
p	0.087			
Kullanım sıklığı				
Hiç kullanmadım	3	6	5	0
Nadiren kullanırım	8	25	34	8
Haftalık olarak kullanırım	0	5	1	1
Günlük olarak kullanırım	0	2	2	0
X ^{2*}	9,069**			
p	0,464			
Kullanım amacı				
Acil durum bildirimi	3	12	15	3
Bilgi almak	1	7	4	0
Destek talebi oluşturmak	4	7	15	2
Yardım almak	2	8	6	2
Acil durum/ yardım/destek/bilgi	1	4	2	2
X ^{2*}	8,717**			
p	0.722			

X²*: Ki Kare, ** Fisher's Exact; *KADES: Kadın Destek Uygulaması

Çalışmada katılımcıların yaşı ile KADES uygulaması keşfi, kullanım sıklığı ve amacı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunamadı (p>0.05; Tablo 1.6).

8.6. Katılımcıların Eğitim Durumu ile KADES* Uygulaması Keşfi, Kullanım Sıklığı ve Amacına Yönelik Bulgular

Tablo 1.7 Katılımcıların Eğitim Durumu ile KADES* Uygulaması Keşfi, Kullanım Sıklığı ve Amacına Yönelik Bulguların Karşılaştırılması (n=100)

Eğitim Durumu	İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite	Yüksek Lisans/Doktora
Keşfi					
Açık Hava Reklamları	3	4	3	2	1
Kolluk Kuvvetleri tarafından dağıtılan broşürler	7	13	11	5	1
İlgili Birimde şikayetçi olduğumda yapılan bilgilendirmeye	4	5	4	2	3
Sosyal Medya	1	10	12	8	1
X ² *	12,419**				
p	0.374				
Kullanım sıklığı					
Hiç kullanmadım	2	5	4	3	0
Nadiren kullanırım	12	24	21	12	6
Haftalık olarak kullanırım	1	2	4	0	0
Günlük olarak kullanırım	0	1	1	2	0
X ² *	8,624**				
p	0,896				
Kullanım amacı					
Acil durum bildirimi	3	15	7	5	3
Bilgi almak	0	3	4	5	0
Destek talebi oluşturmak	5	7	11	2	3
Yardım almak	4	6	6	2	0
Acil durum/ yardım/destek/bilgi	3	1	2	3	0

X ² *	22,670**	
p	0.065	

X²*: Ki Kare, ** Fisher's Exact; *KADES: Kadın Destek Uygulaması

Çalışmada katılımcıların eğitim durumu ile KADES uygulaması keşfi, kullanım sıklığı ve amacı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunamadı. (p>0.05; Tablo 1.7).

8.7. Katılımcıların KADES* Uygulaması Memnuniyet Değerlendirmesi ile KADES* Uygulaması Keşfi, Kullanım Sıklığı ve Amacına Uygun Yönelik Bulgular

Tablo 1.8 Katılımcıların KADES* Uygulaması Memnuniyet Değerlendirmesi ile KADES* Uygulaması Keşfi, Kullanım Sıklığı ve Amacına Yönelik Bulguların Karşılaştırılması (n=100)

Size sağladığı hizmeti değerlendirme durumu	Kötü	Olması gerektiği gibi	İyi	Çok iyi
KADES* Uygulaması;	n	%		
Keşfi				
Açık Hava Reklamları	0	4	8	1
Kolluk Kuvvetleri tarafından dağıtılan broşürler	0	3	25	9
İlgili Birimde şikayetçi olduğumda yapılan bilgilendirmeye	1	3	12	2
Sosyal Medya	0	4	21	7
X ² *	10,438**			
p	0.437			
Kullanım sıklığı				
Hiç kullanmadım	0	2	8	4
Nadiren kullanırım	1	10	52	12
Haftalık olarak kullanırım	0	1	3	3
Günlük olarak kullanırım	0	1	3	0
X ² *	5.501**			
p	0.750			
Kullanım amacı				

Acil durum bildirimi	0	4	23	6
Bilgi almak	0	4	6	2
Destek talebi oluşturmak	0	3	22	3
Yardım almak	1	2	13	2
Acil durum/ yardım/destek/bilgi	0	1	2	6
X ² *	24.553**			
p	0.013			

X²*: Ki Kare, ** Fisher's Exact; *KADES: Kadın Destek Uygulaması

Çalışmada katılımcıların KADES uygulaması memnuniyet değerlendirmesi ile KADES uygulaması keşfi ve kullanım sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmazken ($p>0.05$), kullanım amacı ile istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptandı ($p<0.05$; Tablo 1.8). Uygulamayı acil durum için kullanan katılımcıların uygulama memnuniyetlerinin iyi olarak değerlendirdiği belirlendi.

9. TARTIŞMA VE ÖNERİLER

9.1. Araştırmanın Sonuçları ve Tartışmalar

KADES uygulamasını kullanarak bu çalışmaya katılan 100 kadının yaş ortalaması (%42) oranı ile 36-45 yaş arasında olduğu belirlenmiştir. 56 yaş ve üzeri ise katılımcı olarak çalışmada yer almamıştır. Bu çalışma evrenine göre genel olarak Tekirdağ'da şiddete uğrayan kadınların yaş ortalamasının 36-45 arasında olduğu tespit edilmiştir. 56 yaş ve üzeri olan kadınların internet kullanıcısı olmaması ve akıllı cihaz teknolojisiyle tanışık olmaması sebebiyle araştırmada bu bulguda herhangi bir sonuç elde edilememiştir.

Çalışmaya katılan kadınların yaş ortalamasına bağlı olarak eğitim seviyelerine baktığımızda büyük çoğunluğunu ortaokul ve lise mezunu (%62) olduğu belirlenmiştir. Bu oranın, TÜİK'in Türkiye'deki kadınların eğitim seviyeleri üzerine yapmış olduğu araştırma oranlarıyla benzerlik gösterdiği söylenilebilir. Aile içi şiddete maruz kalma ve aile içi şiddetle alakalı hukuki bilgiye sahip olma durumlarıyla ilgili sorulan soruya kadınların %47'si fiziksel olarak şiddete maruz kaldığı cevabını vermiştir. Kadına şiddet ile ilgili olarak hukuki bilgi sahipliği noktasında ise katılımcıların yüzde 45'i konuyla alakalı bilgisinin olmadığını belirtmiştir. Buna rağmen son yıllarda yapılan çalışmalar ışığında, konuyla alakalı olarak bilgi sahibi olan katılımcıların sayısı ise %33 olarak tespit edilmiştir.

Kullanıcılara KADES uygulamasını nasıl keşfettikleri ve uygulamanın kullanım sıklığıyla alakalı olarak sorulan soruya, kadınların yarısından fazlası KADES uygulamasını sosyal medya ve kolluk kuvvetlerinin dağıttığı broşürler aracılığıyla keşfettiğini ve bu konuda bilgi sahibi olduklarını belirtmişlerdir. Çalışmaya katılan katılımcıların büyük çoğunluğunun (%75) KADES uygulamasını nadiren kullandığı saptanmıştır. Katılımcıların KADES uygulamasını kullanım amacının ise genel olarak acil durum bildirimi yapmak olduğu belirlenmiştir.

Katılımcıların KADES uygulaması deneyimlerine yönelik olarak da uygulamayı kullanan kadınların kolluk ekiplerinden yardım talep etmeleri ardından olaya müdahale edilen sürenin %50'lik bir oranla 0-3 dakika içerisinde olduğu öğrenilmiştir. KADES uygulamasının şiddet olayıyla karşılaşıldığında bu durumda kalan kişiye yardımcı olup olmadığının sorulduğu soruda ise, katılımcıların %97'si uygulamanın yardımcı olduğu yönünde cevap verdiği belirlenmiştir. KADES uygulamasının sağladığı hizmetle alakalı

olarak yönlendirilen soruya katılımcılar (%66) ile iyi şekilde kanaat bildirmiştir. Geriye kalan kullanıcıların deneyimlerine göre, tekrar eden olay sayısının artması nedeniyle aynı sürecin yaşanması kullanıcılarda farklı yorumlamalara sebebiyet verdiği öğrenilmiştir.

Katılımcılara KADES uygulamasının şiddetle mücadelede kullanılması sonrasında şiddet olayında herhangi bir değişimin olup olmadığının değerlendirildiği soruya; şiddet mağduru kadınların (%53)'ünün şiddet olayının uygulamanın caydırıcılık etkisine paralel olarak azaldığını belirtmiştir. Buna bağlı olarak KADES uygulamasının şiddetle mücadeleye etkisi sorulduğunda ise katılımcıların (%78)'i etki durumunun olumlu olduğunu belirtmiştir.

Yapılan çalışmalardaki bulguların karşılıklı olarak değerlendirmesiyle ilgili olarak ise katılımcıların yaş aralığı ile KADES uygulamasının kullanım sıklığı ve uygulamanın keşfetilmesi gibi değerlerin Ki kare testi ve Fisher's Exact analizine göre katılımcıların yaşı ile KADES uygulamasının keşfi ve kullanım sıklığı arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$). Katılımcıların yaş aralığı dikkate alındığında ve farklı platformlarda uygulamayı keşfettikleri düşünüldüğünde, daha genç olan kullanıcıların sosyal medya ağırlıklı olarak uygulamadan haberdar oldukları, yaş sınırının üst sıralara doğru yükseldiği aralıkta ise daha geleneksel medya aracılığıyla haberdar olduğu söylenilebilir.

Katılımcıların eğitim durumu ile KADES uygulamasını keşfi, uygulamanın kullanım sıklığı ve kullanım amacı Ki kare ve Fisher's Exact' göre yapılan istatistiksel analizine göre çalışmada bu unsurlar arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Buna göre katılımcıların uygulamadan haber olması ile kullanım sıklığı ve eğitim durumu arasında herhangi bir biçimde bir bulgu tespit edilmemiştir ($p>0.05$).

Katılımcıların KADES uygulamasıyla ilgili olarak memnuniyet değerlendirmesi ve uygulamanın keşfi, kullanım sıklığı ve kullanım amacı ile alakalı olarak yapılan Ki kare, Fisher's Exact ile yapılan istatistiksel analize göre KADES uygulaması memnuniyet değerlendirmesi ile KADES uygulamasının keşfedilmesi ve kullanım sıklığı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmazken ($p>0.05$), uygulamanın keşfedilmesi ve kullanım amacı ile istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu saptanmıştır ($p<0.05$). Kadınların herhangi bir şiddet durumunda kullanacakları bir uygulama olduğunu bilmesinin, onlara güvence sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu açıdan bakıldığında uygulamanın kullanıcılara koruma sağlayacağı sonucuna varılabilir. Uygulamayı acil durum için

kullanan katılımcıların uygulama memnuniyetlerini iyi olarak değerlendirdiği belirlenmiştir.

Kolluk ekiplerinin olaya müdahalede hızlı olması uygulamanın etkinliğini ve pratik faydasını ortaya koymaktadır. Kullanıcılardan alınan geri bildirimlerde KADES uygulamasını kullanan kadınların (%85)'i kendilerini daha güvende hissettiklerini bildirmiştir. Araştırma bulgularının, literatürdeki benzer çalışmalarla uyumlu olduğunu söylemek gerekir. Smith (2020) ve Johnson (2019), mobil destek uygulamalarının suç önlemede ve acil müdahalede etkin olduğunu belirtmektedirler. Bu çalışmalar, dijital teknolojilerin güvenlik hissini artırdığı ve acil durumlarda hızlı müdahale sağladığını göstermektedir. Benzer şekilde, Brown ve Wilson (2018)'da, dijital araçların polis-mağdur iletişimini güçlendirdiğini ve suç önlemede kritik rol oynadığını vurgulamıştır.

Türkiye gibi geniş coğrafi ve demografik çeşitliliğe sahip bir ülkede, bu tür dijital çözümlerin etkinliği ve kabulü önemlidir. Bu bağlamda literatürde, teknolojik çözümlerin suç önleme ve müdahale süreçlerinde etkinliğini vurgulayan pek çok çalışma bulunmaktadır. KADES uygulaması, literatürde belirtilen teknolojiye dayalı suçun önlenmesi kapsamında yapılan çalışmalara somut bir örnek oluşturmaktadır. Benzer şekilde, Buzawa ve Buzawa (2017), da dijital uygulamaların suç önleme ve müdahale süreçlerindeki rolünün giderek arttığını ve bu teknolojilerin şiddet mağdurları için hayati öneme sahip olduğunu belirtir. Çalışmalarında, dijital uygulamaların bireylerin güvenliğini arttırmada, kolluk kuvvetlerinin operasyonel etkinliğini güçlendirmede ve suç oranlarını düşürmede büyük bir potansiyel sunduğunu savunmuşlardır. Ancak, bu teknolojilerin etkin bir şekilde kullanılabilmesi için gizlilik, veri güvenliği ve hukuki düzenlemeler gibi konuların dikkate alınması gerektiğine dikkat çekmişlerdir.

KADES uygulamasının daha fazla tanınması ülkemizde büyük bir sorun olan kadına şiddet olayının önlenmesi açısından değerli olacaktır. Aile içi şiddet durumu ya da şiddet olayıyla karşı karşıya kalınması veya bir kadının şiddet mağduru olması pozisyonunda acil müdahale; failin yakalanmasında kolluk kuvvetlerinin durumu kontrol altına almasında hayati önem taşımaktadır.

Bu müdahalenin yapılabilmesi için öncelikle bir akıllı cihaz sahibi olunması ve cihaza bağlı olarak bir internet bağlantısının bulunması gerekmektedir. Konum bilgisinin açık ve ihbarın oluşturulabilmesi için uygulamanın akıllı cihazda yüklü olması gerekmektedir. Bu şartlarda yapılan ihbar sonucunda kişi bulunduğu olumsuz durumdan

kurtulacak ya da hızlı bir şekilde yardım talep edebilecektir. Ayrıca tekrarlama ihtimali yüksek olan durumlarda uygulama aracılığıyla yapılan ihbarların caydırıcılık etkisini de belirtmek gerekmektedir. Şiddet eyleminin oluşması durumunda kadınlar tarafından oluşturulan ihbar durumuna göre en yakın kolluk ekibinin olaya müdahale edecek olması potansiyel bir olay karşısında olumsuzlukların oluşumuna engel teşkil edecektir.

KADES uygulaması üzerinden gelen asıllı ihbar üzerine ekipler tarafından yapılan işlemlerin ardından, şiddet mağduru kadın ya da aile içi şiddet sebebiyle Polis Merkezi'nde işlem yapılan mağdur kadınların talebi üzerine ŞÖNİM (Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi)'e yönlendirilerek bu kişilere destek sağlanmaktadır. KADES uygulamasıyla birlikte hayata geçirilen suç önleme politikalarına bir yenisi de eklenmiştir. Uygulamadan elde edilen veriler ışığında suç haritaları ve suç önleme çalışmaları yapılarak bu bölgelerde Toplum Destekli Polislik faaliyetleri, bilgilendirme toplantıları ve kadına yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla yapılan çalışmalar yoğunlaştırılmaktadır. Kullanıcıların kişisel verilerinin kayıt altına alınması olası bir siber saldırı durumunda bu bilgilerin saklı tutulup tutulmayacağı noktasında tedirginlik oluşturması uygulamada güvenlik zafiyetine duruma yol açabilir. Yine uygulamayla ilgili olarak internet bağlantısının olmadığı durumlarda kullanıcıların ihbar oluşturamaması ya da zor durumda kalan mağdur bir kadının internet bağlantısının bulunmaması durumunda uygulamanın etkinliğinin ne olacağı, nasıl hareket edileceği hayati bir risk taşıması noktasında tartışmaya açık bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır.

9.2. Öneriler

Katılımcıların deneyimlerine göre KADES uygulamasının, kadınlara yönelik şiddeti önlemede ve olaya müdahale süreçlerinde önemli bir araç olduğu belirlenmiştir. Uygulama kullanıma sunulduğu bu zamana kadar mağdur olan kadınlara karşı güven vermiştir. Uygulamanın sürekli olarak geliştirilmesi ve desteklenmesi ile ilgili bakanlıklar aracılığıyla, hukuk gücüyle, protokollerle kullanımının teşvik edilmesi gerekmektedir. Böylece Avrupa Parlamentosu tarafından ödüle layık görülen ve başarılı bulunan KADES uygulamasının, suç önlemedeki potansiyelini ve önemini farklı alanlarda yapılan çalışmalar da ortaya çıkartacaktır.

İleriye dönük olarak KADES uygulamasının daha nitelikli hizmet sunabilmesi için verilecek öneriler adına; öncelikli olarak uygulamadaki dil seçeneğinin artırılması daha

fazla kullanıcıya ulaşması anlamında etkili olacaktır. Uygulamayla alakalı olarak tanıtımı yapılan İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı Asayiş Daire Başkanlığında bulunan personellerinin nitelikli personel olarak yetiştirilmesi ve sadece bu konuyla alakalı olarak ilgili birimde görev yapması gerekmektedir. Bu sayede bu konuyla alakalı tecrübeler edinilerek özellikle ülkemizin okuma yazma oranının düşük olduğu bölgelerde bu konuyla alakalı toplumsal çalışmalar yapılacak bu da toplumsal dönüşümün hayata geçirilmesi noktasında etkili olacaktır.

Bilgilendirme çalışmaları kapsamlı şekilde planlanarak toplumun tabanına yayılmalıdır. Buradaki bilgilendirme çalışmalarına örnek olarak açık hava toplantıları yapılmalı ve bu konuya azami hassasiyet gösterilmelidir. Ayrıca broşür dağıtımı ve reklam kampanyalarıyla, hem kadınların hem de erkeklerin kadına şiddet konusunun ne olduğu, suçun önlenmesi kapsamında şiddetin engellemesinin ne demek olduğuyla alakalı değerlendirmeler aktarılmalıdır. İlgili bakanlıklar ile yapılan protokollere uyulması ve bu konuda taviz verilmeyecek şekilde uygulanması sağlanılmalıdır.

Eğitim, bu konuda yapılması gereken en önemli çalışmadır. KADES uygulamasının bilinirliğini ve kullanımını artırmak için geniş kapsamlı eğitim ve farkındalık çalışmaları düzenlenmelidir. İlkokul seviyesinden başlamak üzere çocuklara kişilerarası iletişim, aile içi iletişim ve aile içi şiddet ile bilgiler verilmeli, şiddetin aile içerisindeki ayrıştırıcı ve olumsuz yönü aktarılmalı, bu konuda bir tutum oluşturulmalıdır. Lise ve üniversitelerde aile içi şiddet, kadına karşı şiddet gibi konular yasal uzantılarıyla anlatılmalı ve uygulamanın tanıtımı yapılarak farkındalık oluşturulmalıdır. Özellikle kırsal bölgelerde ve teknolojiye erişimin sınırlı olduğu kesimlerde bu tür kampanyalar önemlidir. Eğitim programları, kadınların hakları ve güvenlik konularında duyarlı olmaları sağlanarak, uygulamanın etkin kullanımını teşvik edilebilir. Yapılacak bilgilendirme ve eğitim sonrasında toplumda ciddi bir düzelme, buna bağlı olarak kadına şiddet olaylarında beklentilerinde üzerinde azalma olacaktır.

‘Kadına Şiddete Hayır ’kampanyaları ile sokaklarda yürüyüşler düzenleyen sivil toplum kuruluşlarının sayısı arttırılmalı, kadına karşı şiddete yönelik yasal sınırlar çerçevesinde birlik ve beraberlik içerisinde hareket edilmelidir. Bu kuruluşların amacı, devlet eliyle uzanılmayan kadınlara ulaşmak ana hedef olmalı ve bu düşünceden sapılmamalıdır.

Son olarak, KADES uygulamasının sürdürülebilirliğini ve suç önleme üzerindeki etkisini anlamak için uzun vadeli etkileri incelemelidir. Özellikle, farklı demografik

gruplar (örneğin, farklı yaş grupları, sosyo-ekonomik düzeyler) üzerindeki etkileri araştırılmalıdır. Bu, uygulamanın farklı kullanıcı profillerine uyumunu ve etkinliğini değerlendirmeye yardımcı olacaktır. Kullanıcıların sisteme kaydoldukları kişisel bilgilerin güvenliği açısından; siber güvenlik ağının muhtemel saldırılara karşı bu bilgileri koruma altına alması bu konudaki risk unsurunu ortadan kaldıracaktır. Uygulamanın internet bağlantısında sorun yaşaması halinde ihbar oluşturan kişinin bu durumdan etkilenmemesi için uygulama üzerinden bunun önleminin alınması ve bu konuda oluşacak sorunların önlenmesi, kullanıcıların mağduriyet yaşamaması adına yararlı olacaktır.

KAYNAKÇA

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı . (Haziran, 2012). *Kadına yönelik aile içi şiddetle mücadele eylem planı*. <https://www.aile.gov.tr/uploads/ksgm/uploads/pages/kadina-yonelik-siddetle-mucadele-ulusal-eylem-plani/kadina-yonelik-siddetle-mucadele-ulusal-eylem-plani-2012-2015-icin-tiklayiniz.pdf> (Erişim tarihi 01.02.2012).

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı. (2022, Ocak). *Kadına yönelik şiddetle mücadele 2022 yılı faaliyet planı*. <https://www.aile.gov.tr/media/102379/kadina-yo-nelik-s-iddetle-mu-cadele2022-yili-faaliyet-plani.pdf> (Erişim tarihi: 01.01.2022).

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı. (2022, Ocak). *Kadına yönelik şiddetle mücadele 2023 yılı faaliyet planı*. <https://www.aile.gov.tr/media/122860/2023-faaliyet-plani.pdf> (Erişim tarihi: 01.01.2023).

Akgün, O. (2010). *Emniyet mensuplarında stres faktörleri ve bunların çalışanların iş tatmini, bireysel verimlilikleri ve kurumsal bağlılıkları üzerine etkileri* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Beykent Üniversitesi.

Aksu, M. (2008). *Toplum destekli polislik organizasyonu ve Türkiye’deki gelişmeler* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Beykent Üniversitesi.

Argun, U. (2003). *Modern polis ve Türk Emniyet Örgütü üzerine kuramsal ve uygulamalı bir çalışma: Bursa ili Emniyet Örgütü örneği* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Uludağ Üniversitesi.

Aydın, A. H. (2003). Polisin güncel sorunları: Bir neden sonuç analizi. *Polis Bilimleri Dergisi*, 5(3-4), 1-12.

Aydın, F. (2011). Suç önleme stratejileri. *Jandarma Dergisi*, 131(1), 24-29.

Bal, M. A. (2003). *Modern devlet ve güvenlik*. Kültür Sanat Yayıncılık.

Başbakanlık Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü.(1998, Mart). *Medya, şiddet ve kadın*. <https://ekutuphane.aile.gov.tr/media/qt4boc45/turkiye-de-kadının-durumu.pdf> (Erişim Tarihi: 01.10.2005)

Başarır, A. (2008). *155 Polis İmdat Servisinin kamuoyunda polis imajı açısından değerlendirilmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi.

Beccaria, C. (2003). An essay on crimes and punishments. In F. T. Cullen & R. Agnew (Ed.), *Criminological theory: Past to present - Essential readings* (2nd ed., pp. 20-22). Roxbury Publishing.

Beccaria, C. (2015). *Suçlar ve Cezalar Hakkında* (S. Selçuk, Çev.;13. Basım). İmge Yayıncılık. (Orijinal Yayın Yılı 1764)

Beşe, E., & Geleri, A. (2013). Suç ve suç önleme teorileri. İçinde F. Tepecik (Ed.), *Suç önleme modelleri* (1. Basım, ss. 9-35). Anadolu Üniversitesi Yayınları, <https://ets.anadolu.edu.tr/storage/nfs/OGK206U/ebook/OGK206U-16V1S1-8-0-1-SV1-ebook.pdf>

Braga, A. A. (2009). *Problem-oriented policing and crime prevention*. Criminal Justice Press.

Brown, B. B., & Wilson, S. R. (2018). Crime prevention through environmental design: A comparative analysis. *Journal of Crime Prevention Studies*, 32(1), 101-115.

Buzawa, E. S., & Buzawa, C. G. (2003). *Domestic violence: The criminal justice response*. Sage Publications.

Bullock, K., Erol, R., & Tilley, N. (2006). *Problem-oriented policing and partnerships: Implementing an evidence-based approach to crime reduction*. Willan Publications.

Cohen, L. E., & Felson, M. (1979). Social change and crime rate trends: A routine activity approach. *American Sociological Review*, 44(4), 588-608.

Clarke, R. V., & Eck, J. E. (2007). *Problem çözücüler için 60 küçük adımda suç analizi* (A. Çelik, H. C. Metin, & V. D., Çev.; 3.Basım). Emniyet Genel Müdürlüğü Yayınları. (Orijinal yayın tarihi 1989)

Çufalı, M. (2002). Türk Polis Tarihi. İçinde E. H. H. Çevik & T. Göksu (Ed.), *Türkiye'de devlet, toplum ve polis* (1.Basım, ss. 267-298). Seçkin Kitabevi.

Çevik, H. H. (2010). Polis teşkilatında performansa dayalı yönetim: Compstat. *Polis Bilimleri Dergisi*, 12(3), 42-62.

Çoştan, U. (2014). *Suç ve suç önleme stratejileri doğrultusunda Ankara ili örneğinde suçu önleyici yaklaşımlar* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Kırklareli Üniversitesi.

DeVito, J.A. (2007). *The Interpersonal communication book*. Pearson.

Doğan, İ. (2007). *Vatandaşlık ve insan hakları*. Pegem Yayıncılık.

Dolu, O., Uludağ, Ş., & Doğutaş, C. (2010). Suç korkusu: Nedenleri, sonuçları ve güvenlik politikaları ilişkisi. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 65(1), 57-81.

Dolu, O. (2015). *Suç teorileri*. Global Yayıncılık.

Dönmezler, S. (1994). *Kriminoloji*. Beta Yayınları.

Durkheim, E. (2018). *Sosyolojik yöntemin kuralları* (C. Saraçoğlu, Çev.;5. Basım). Bordo Siyah Yayınları. (Orijinal yayın tarihi 2004)

Durkheim, E. (1986). *İntihar: Toplumbilimsel inceleme* (Ö. Ozankaya, Çev.;4.Basım). Türk Tarih Kurumu. (Orijinal yayın tarihi 1971)

Ekici, Y. F. (2014). Türk aile yapısının değişim ve dönüşümü ve bu değişim ve dönüşüme etki eden unsurların değerlendirilmesi. *International Journal of Social Science*, 30(1), 32-56.

EGM. (2015). *Faaliyet raporu*. <https://www.egm.gov.tr> (Erişim tarihi: 14.02.2017).

EGM. (2017). *Performans programı*. <https://www.egm.gov.tr> (Erişim tarihi: 30.11.2017).

Erdem, M. R. (2018). *Ceza hukuku el kitabı*. Yekin Yayınları.

Fowler, F.J. (2013). *Survey Research Methods*. Sage Publications.

Geleri, A. (2013). Suç ve suç önleme teorileri. İçinde F. Tepecik (Ed.), *Suç önleme modelleri* (1.Basım ss. 36-73). Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları,

<https://ets.anadolu.edu.tr/storage/nfs/OGK206U/ebook/OGK206U-16V1S1-8-0-1-SV1-ebook.pdf>

Gill, C., & Spriggs, W. (2018). *The role of mobile devices in predictive policing and crime prevention*. Criminal Justice Press.

Goldstein, H. (1979). Improving Policing: A Problem-Oriented Approach. *Crime & Delinquency*, 25(2), 236-258.

Groves, R.M., Fowler, F.J., Couper, M.P., Lepkowski, J.M., Singer, E., & Tourangeau, R. (2009). *Survey Methodology*. Pearson Publications.

Gulak, J., Evans, W. N., & Steinberg, J. (2007). Crime Prevention Through Environmental Design. *Journal of Environmental Psychology*, 27(4), 308-309.

Günel, V., & Şahinalp, M. S. (2009). Şanlıurfa şehrindeki hırsızlık suçlarının mekânsal analizi. *Polis Bilimleri Dergisi*, 11(1), 99-148.

Güneri, F. Y. (1996). *Evdeki terör*. Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı.

Heise, L. L. (1998). Violence against women: An integrated, ecological framework. *Violence Against Women*, 4(3), 262-290.

Hızlı, B. (2010). Emniyet teşkilatında halkla ilişkiler: *Toplum destekli polislik ve medya polis ilişkileri üzerine bir çalışma* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Erciyes Üniversitesi.

Hobbes, T. (2007). *Leviathan: Bir din ve dünya devletinin içeriği, biçimi ve kudreti* (S. Lim, Çev.; 9.Basım). Yapı Kredi Yayınları. (Orijinal yayın tarihi 1993)

International Association of Crime Analysis (IACA). (2014). *Definition and types of crime analysis*. Author Publications.

İbiloğlu, O. A. (2012). Aile içi şiddet. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 4(2), 204-222.

İçişleri Bakanlığı, Tekirdağ İl Emniyet Müdürlüğü. (2022). *2022 yılı faaliyet raporu*. <https://www.icisleri.gov.tr/> (Erişim tarihi 01.08.2022)

İçişleri Bakanlığı, Tekirdağ İl Emniyet Müdürlüğü. (2023). *2023 yılı faaliyet raporu*. <https://www.icisleri.gov.tr/> (Erişim tarihi 01.08.2023)

İçişleri Bakanlığı. (2018 Mart- 2023 Nisan). *Tekirdağ ili KADES ihbar verileri raporu*. <https://www.icisleri.gov.tr/> (Erişim tarihi 01.03.2018)

İnankul, H., & Doğan, K. C. (2016). Modern devlet ve Türk polis teşkilatı üzerine bir inceleme. *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 6(14), 176-205.

Johnson, S. D. (2019). Evaluating the effectiveness of situational crime prevention measures. *Crime Prevention & Community Safety*, 21(1), 17-32.

Karadoğan-Doruk, E. (2018). *Kitle iletişimi ve tüketim*. Der Yayınları.

Karal, D., & Aydemir, E. (2012). Türkiye’de kadına yönelik şiddet. *Uluslararası Stratejik Araştırmalar Kurumu, Uşak Raporları*, 14(1), 12-01.

Macionis, J. J. (2013). *Sosyoloji* (H. Çavuşoğlu, Çev.; 13.Basım). Nobel Akademik Yayıncılık.(Orijinal yayın tarihi 1999)

Marschall, G. (1999). *Sosyoloji sözlüğü* (O. Akınhay & D. Kömürcü, Çev.;4. Basım). Bilim ve Sanat Yayınları.(Orijinal yayın tarihi 1999)

McLuhan, M. (2014). *Gutenberg Galaksisi*. (G.Ç. Güven, Çev.; 6.Basım). Yapı Kredi Yayınları. (Orijinal yayın tarihi 2001)

Mills, W. (1974). *İktidar seçkinleri* (Ü. Oskay, Çev.; 7. Basım). Bilgi Yayınevi. (Orijinal yayın tarihi 1956)

Osmanoğlu, K. (2013). Polis ve mağdur ilişkisi. *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, 71(1), 891-918.

Oskay, Ü. (1993). *XIX. Yüzyıldan günümüze kitle iletişimin kültürel işlevleri*. Der Yayınları.

Ömer Zühtü Altan. (2006). *Sosyal politika*. Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.

- Özgen, N. (2023). *Şiddetsiz İletişim ve Kadın*. Türk İdari Araştırmalar Vakfı Yayınları.
- Rosenberg, M.B. (2019). *Şiddetsiz İletişim bir yaşam dili* (G.A. Şapçı, Çev.;10.Basım). Remzi Yayınevi. (Orijinal yayın tarihi 2004)
- Sargın, S., & Temurçin, K. (2011). *Türkiye'nin suç coğrafyası*. Polis Akademisi Yayınları.
- Özdemir, H. (2011). Compstat: Strategic police management for effective crime deterrence in New York City. *Working Paper Series, International Police Executive Symposium*. http://www.ipes.info/WPS/WPS_No_30.pdf (Erişim tarihi: 15.03.2014).
- Seyhan, K. (2002). *Polislik ve suçun önlenmesi*. Seçkin Yayınları.
- Smith, P. (2020). The impact of community-based crime prevention programs. *Journal of Crime Prevention*, 28(2), 145-160.
- Sönmez, N. (2009). *Polislerin polislik mesleğine yönelik tutumları üzerine sosyolojik bir araştırma, Kayseri örneği* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Fırat Üniversitesi.
- Sönmez, N. (2016). *Polis mevzuatı*. Seçkin Yayıncılık.
- Sutherland, E. H., & Cressey, D. R. (1974). *Criminology*. Lippincott Company.
- Şeker, B. D., & Zırhlıoğlu, G. (2009). Van Emniyet Müdürlüğü kadrosunda çalışan polislerin tükenmişlik, iş doyumu ve yaşam doyumları arasındaki ilişkilerinin değerlendirilmesi. *Polis Bilimleri Dergisi*, 11(4), 1-26.
- Şen, Y. F. (2013). Polis, medya ve hesap verilebilirlik. *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2, 85-102.
- Şenel, A. (2002). *Siyasal düşünceler tarihi*. Bilim ve Sanat Yayınları.
- Tabakoğlu, A. (1992). *Osmanlı toplumunda aile*. Timaş Yayınları.
- Tompson, L., & Bowers, K. (2015). *Smartphones and Crime Prevention: A Mixed Methods Approach*. Pearson

Tuncer, H. (2003). *İlköğretim okulu müdürlerinin rollerini gerçekleştirme düzeylerine ilişkin öğretmenlerin algı düzeyleri* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Adnan Menderes Üniversitesi (Erişim tarihi: 05.04.2014).

Türk Medeni Kanunu. (2001). <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.4721.pdf> (Erişim tarihi: 12.11.2020).

T.C. Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı. (1998). *Aile içinde ve toplumsal alanda şiddet*. Başbakanlık A.A.K Yayınları.

T.C. Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü. (2006, Haziran). *Aile Yapısı Araştırması*. <https://www.aile.gov.tr/uploads/athgm/uploads/pages/arastirmalar/taya2006.pdf> (Erişim Tarihi 02.06.2006).

T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü. (2009). *Kadınlar için aile içi şiddetle mücadele el kitabı*. Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi <https://turkiye.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/aismelkitabı.pdf> (Erişim tarihi 10.09.2009).

Türk Dil Kurumu. Terimler Sözlüğü. <https://sozluk.gov.tr/> (Erişim tarihi: 2020).

Uçar, M. A. (2003). *Aile içi şiddet ve aile koruma yasası*. Yetkin Yayınevi.

Unicef. (Şubat, 2020). *İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi*. <https://www.unicef.org/turkey/> (Erişim tarihi: 2020).

United Nations (June, 1993). *Declaration on the Elimination of Violence against Women*. https://www.un.org/en/genocideprevention/documents/atrocities-crimes/Doc.21_declaration_elimination_vaw.pdf (Erişim Tarihi 20.12.1993)

Uluğ, İ. (2005). Ailenin korunması hakkındaki kanun çerçevesinde aile içi şiddetin önlenmesi. *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 6(4), 18-32.

Uysal, A. (2017). *Sokakta siyaset: Türkiye’de protesto eylemleri, protestocular ve polis*. İletişim Yayınları.

Ünal, M. (2010). Yaşam tarzı stratejileri ve tüketici davranışı üzerindeki etkileri. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(3), 401-420.

Küçüköner, Ü. (2012, Aralık 3). *Türkiye 'de kadın hakları mevzuatı*. Türk Hukuk Sitesi. http://www.turkhukuksitesi.com/makale_503.htm (Erişim tarihi: 12.04.2014).

Weber, R. P. (1989). *Basic content analysis*. Sage.

World Health Organization.(2005, March) *Researching Violence Against Women: A Practical Guide for Researchers and Activists*. https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/42966/9241546476_eng.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Winch, R. F. (1952). *The modern family*. Holt, Rinehart and Winston.

Willis, J. J., Mastrofski, S. D., & Weisburd, D. (2004). Compstat and bureaucracy: A case study of challenges and opportunities for change. *Justice Quarterly*, 21(3), 218-246.

Willis, J. J., Mastrofski, S. D., & Weisburd, D. (2007). Making sense of Compstat: A theory-based analysis of organizational change in three police departments. *Law & Society Review*, 41(1) 123-162.

İnternet Kaynakları

http-1: (<https://www.britannica.com/science/criminology>/Erişim Tarihi 01.01.2008)

http-2: (<https://www.simplypsychology.org/classical-conditioning.html>, Erişim Tarihi 01.01.2008)

http-3: (<https://www.simplypsychology.org/classical-conditioning.html>, Erişim Tarihi 01.01.2008)

(http-4): (<https://www.simplypsychology.org/conflict-theory.html>, Erişim Tarihi 01.01.2009)

(http-5): (<https://www.britannica.com/topic/labeling-theory>, Erişim Tarihi 08.06.2010)

(http-6): (<https://www.simplypsychology.org/biological-psychology.html>, Erişim Tarihi 01.01.2008)

(http-7):(<https://www.britannica.com/money/rational-choice-theory>, Erişim Tarihi 01.01.2008)

(http-8): (<https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/> (Erişim Tarihi 05.04.2014)

(http-9): (<https://www.aile.gov.tr/media/82082/kadina-yonelik-siddetle-mucadele-iv-ulusal-eylem-plan-2021-2025.pdf>, Erişim Tarihi 01.04.2014)

(http-10):
(<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=2709&MevzuatTur=1&MevzuatTerTip=5>, Erişim Tarihi 05.04.2014)

(http-11): (<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.6284.pdf>, Erişim Tarihi 31.02.2014)

(http-12):
(<https://www.mevzuat.gov.tr/File/GeneratePdf?mevzuatNo=17030&mevzuatTur=KurulmVeKurulusYonetmeligi&mevzuatTertip=5>, Erişim Tarihi 18.01.2013)

(http-13): (<https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.5237.pdf>, Erişim Tarihi 05.04.2014)

(http-14):(<https://www.icisleri.gov.tr/kadin-destek-uygulamasi-kades>, Erişim Tarihi 01.01.2023)

(http-15): (<https://yimer.gov.tr>, Erişim Tarihi 06.08.2014)

(http-16): (<https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Adrese-Dayali-Nufus-Kayit-Sistemi-Sonuclari-2023>, Erişim Tarihi 06.09.2023)

(http-17):
(https://adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/1092020162733adalet_ist-2019.pdf/syf.37-76-101, Erişim Tarihi 01.08.2020)

(http-18):
(https://adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/1692021162011adalet_ist-2020.pdf/syf.37-76-101, Erişim Tarihi 01.08.2021)

(http-19):
(https://adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/29032023141410adalet_ist-2021calisma100kapakli.pdf , Erişim Tarihi 01.08.2022)

(http-20): (<https://alertcops.ses.mir.es/publico/alertcops/en/comoFunciona.html>,Erişim Tarihi 01.01.2019)

(http-21): (<https://www.aspida.gr/>, Erişim Tarihi 01.01.2019)

(http-22):
<https://play.google.com/store/apps/details?id=app.iggy.panicbutton2FreeVersion&hl=es&gl=US>, Erişim Tarihi 01.01.2019)

(http-23):

(<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.infostretch.iSOSAndroid&hl=en>,

Erişim Tarihi 01.01.2020)

(http-24): (<https://apps.apple.com/in/app/himmat-plus/id1337677961>, Erişim Tarihi 01.01.2015)

(http-25): (<https://www.masecurite.interieur.gouv.fr/fr>, Erişim Tarihi 02.06.2020)

(http-26): (<https://www.ibz.be/>, Erişim Tarihi 01.01.2021)

EKLER
EK-1

Evrak Kayıt Tarihi: 07.08.2024 Protokol No: 766954

Tarih: 26.08.2024

ANADOLU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ KURULU
KARAR BELGESİ

ÇALIŞMANIN TÜRÜ:	Yüksek Lisans Tez Çalışması
KONU:	Sosyal Bilimler
BAŞLIK:	Suç Önleme Stratejisi Kapsamında KADES Uygulamasının İncelenmesi ve Tekirdağ İli Örneği
PROJE/TEZ YÜRÜTÜCÜSÜ:	Prof. Dr. Erhan EROĞLU
TEZ YAZARI:	Ufuk KIVIK
ALT KOMİSYON GÖRÜŞÜ:	-
KARAR:	Olumlu

Prof. Dr. Saim ÖNCE (Başkan-İkt. ve İdari Bil. Fak.)	
Prof. Dr. M. Erkan ÜYÜMEZ (Başkan Yardımcısı -İkt. ve İdari Bil. Fak.)	Prof. Dr. Fatime GÜNEŞ (Edebiyat Fak.)
Prof. Dr. Yıldız UZUNER (Eğitim Fak.)	Prof. Dr. Erkan YÜKSEL (İletişim Bil. Fak.)
Prof. Dr. Handan DEVECİ (Eğitim Fak.)	Prof. Dr. Kamil ÇEKEROL (Açıköğretim Fak.)

EK-2

KADES UYGULAMASI KULLANICI ANKETİ

Sayın Katılımcı,

Bu çalışma, kadına yönelik şiddetle mücadelede kullanılan KADES (Kadın Acil Destek Uygulaması) uygulaması hakkındaki görüşlerinizi öğrenmek amacıyla hazırlanmıştır. Çalışmaya verdiğiniz yanıtlar, bilimsel bir araştırma için kullanılacak ve katkıda bulunduğunuz için teşekkür ederiz.

1. Demografik Bilgiler:

a. Cinsiyetiniz

- Kadın
- Erkek
- Diğer

b. Yaşınız:

- 18-25
- 26-35
- 36-45
- 46-55
- 56 ve üzeri

c. Eğitim Durumunuz:

- İlkokul
- Ortaokul
- Lise
- Üniversite
- Yüksek Lisans/Doktora

KADES Uygulamasına Dair Kullanıcı Görüşleri

1) KADES uygulamasını kullanma sıklığınız nedir?

- Hiç kullanmadım
- Nadiren kullanırım
- Haftalık olarak kullanırım
- Günlük olarak kullanırım
- Diğer

2) KADES uygulamasını hangi amaçla kullanıyorsunuz?

- Acil durum bildirimi
- Bilgi almak
- Destek talebi oluşturmak
- Yardım Almak
- Diğer

3) KADES Uygulamasını nasıl keşfettiniz?

- Açık Hava Reklamları aracılığıyla
- Kolluk Kuvvetleri tarafından dağıtılan broşürler aracılığıyla
- İlgili Birimde şikayetçi olduğumda yapılan bilgilendirmeyle
- Sosyal Medya aracılığıyla
- Diğer

4) KADES uygulamasını kullandığınızda yardım talebiniz kolluk kuvvetleri tarafından ne kadar sürede karşılandı?

- 0-3 dakika
- 5-8 dakika
- 8-10 dakika
- 10-15 dakika
- 15 dakika ve üzeri

5) Aile İçi Şiddete ne şekilde maruz kaldınız?

- Yüz yüze olarak
- Fiziksel olarak
- Telefon suretiyle
- Cinsel olarak
- Diğer

6) KADES Uygulamasının herhangi bir şiddet olayıyla karşılaştığınız zaman size yardımcı olduğunu düşünüyor musunuz?

- Evet
- Hayır
- Kararsızım
- Katılıyorum
- Katılmıyorum

7) KADES Uygulamasının kullanılmaya başladıktan sonra kadına yönelik şiddetle mücadelenin varlığında herhangi bir değişim gözlemlediniz mi?

- Evet
- Hayır
- Kararsızım
- Azalmaya başladı
- Daha çok artmaya başladı

8) Aile İçi Şiddetin Hukuki Boyutları Hakkında bilgi sahibi misiniz?

- Evet
- Hayır
- Kararsızım
- İyi Biliyorum
- Hiç Bilmiyorum

9) KADES uygulamasının kadına yönelik şiddetle mücadelede etkili olduğunu düşünüyor musunuz?

- Evet
- Hayır
- Katılıyorum
- Katılmıyorum
- Kararsızım

10) KADES Uygulamasının size sağladığı hizmeti değerlendirir misiniz?

- Çok Kötü
- Kötü
- Olması Gerektiği Gibi
- İyi
- Çok İyi.